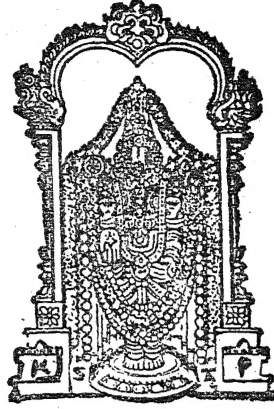

ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ

ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ

ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ.,ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್ ,

(ಹಾರೋಕಳಿ ತಿರುನೆಲಿಂಗಡ ಶರ್ಮ)

ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಸ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಮಲ್ಲಾಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು,ಹಾಸನ

1986

SRI VAISHINAVA DHARMA SANGRAHA

Published on the occasion of Vyramudi Uthsavam
at Melukote, Mandya District by the Author.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: 1000 ಪ್ರತಿಗಳು

ಸ್ರಂಥ ಲಭ್ಯತೆ :

1. ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ., ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್.,
(ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು)
“ ಶಾಂತಲಕ್ಷ್ಮಿ ” P ಮತ್ತು T ಕಾಲೋನಿ ರಸ್ತೆ
ಸರಸ್ವತಿ ಪುರು, ಹಾಸನ - 573 201
2. ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿ
2358, ಸುಲ್ತಾನ್ ಪಾರ್ಕ್ ರಸ್ತೆ
ಮಂಡಿಮೊಹಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು - 570 021

ಮೌಲ್ಯ : ಅನುಸಂಧಾನ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯ ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಮುದ್ರಕರು :

ಕನಕ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಆಜಾದ್ ರಸ್ತೆ, ಹಾಸನ - 573 201

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿ ತಿರುಮುಲ ಶ್ರೀಮತ್ಪರವಸ್ತು ಭಟ್ಟನಾಥ
ಕಾಂತೋಪಯಂತ್ಯ ಯತೀಂದ್ರಾಪತಾರಿ ಸ್ಥಲ ಮಠ
ಸಿಂಹಾಸನದ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಪಟ್ಟಾಭ್ಯಕ್ಷರಾದ

ಉ-ನೇ-ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ತಿರುಮುಲ ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ

: ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನ ಶ್ರೀಮುಖಿ :

ಶ್ರೀ ಮಠದ ಪರಮ ಶಿಷ್ಯ, ಅಸ್ಮಿಕ ಮಹಾಶಯ, ಭಾಗವತೋತ್ತಮ
ಶ್ರೀ ಕಾರೋಹಳ್ಳಿ ತಿರುವೇಂಗಡ ಶರ್ಮ ಆರ್ಥತ್ ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ
ಯವರಿಗೆ ಭಗವಂತಂಗಳಾ ಶಾಸನಗಳು.

ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥ "ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ"ವನ್ನು ಕಂಡು
ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಉನ್ನತವಾದ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾಗವತ ಕೈಂಕರ್ಯ.
ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿನ ನೀತಿ ನಿಯಮ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು
ಉಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಲು ಶ್ರೀ ಮಠದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ನೀವು ಈ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿಸುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಸೇವೆಯಿಂದ
ಭಗವಂತನು ಸಂತಸ ಪಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ
ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವಿಂದ ಆನುಗ್ರಹಿಸಿ
ಸಂರಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೇವಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

ಸಕಲ ಸಂತಂಗಳಾನಿ ಭವಂತು,

25-4-86
ಮೈಸೂರು.

ತಿರುಮುಲ ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿ.

ಬ ಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ತಪ್ಪು	ತಿದ್ದುಪಡಿ
2	3	ಪಂಚಾಯಧಗಳನ್ನು	ಪಂಚಾಯಧಗಳನು
3	23	ಕರ್ಮಾನಸಾರ	ಕರ್ಮಾನುಸಾರ
6	Footnote	Rಆಧಾರ 1 ಪುಟ 7-12	Rಆಧಾರ 2 ಪುಟ 7-12
11	"	1ಆಧಾರ 2 ಪುಟ 64-65	1ಆಧಾರ 3 ಪುಟ 64-65
13	"	Rಆಧಾರ 2 ಪುಟ 22	Rಆಧಾರ 2 ಪುಟ 35
16	24	ಬರಲಾಗಿ	ಬದಲಾಗಿ
17	Footnote	Rಆಧಾರ 5	Rಆಧಾರ 16
	"	1ಆಧಾರ 6	1ಆಧಾರ 17
20	14	(ಕೆ. ಶ. 4130-96)	(ಕ್ರಿ. ಶ. 1430-96)
22	22	ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ	ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ
23	3	ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ	ಪರವಸ್ತು ವೇಂಕಟ
28	Footnote	Rಆಧಾರ 2	Rಆಧಾರ 1
45	ಕೊನೆಪಂಕ್ತಿ	ಸಮರ್ಪಿಸಲೇಬಾರದು	ಮಾಧ್ವಾನ್ವಿತ ಸಮರ್ಪಿಸಬಾರದು
47	1	ದೇವ ಪೂಜೆ	ದೇವ ಪೂಜೆ
51	Footnote	1ಆಧಾರ 12 ಪುಟ 42	1ಆಧಾರ 12 ಪುಟ 63
57	14	ಅಸ್ಮದ್ವನು	ಅಸ್ಮತ್ವರನು
57	21	ಅನುಸಂಧಾನ	ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ
58	3	ಪರಾಂಕುಶ ದಾಸಂ	ಪರಾಂಕುಶ ಮುನಿಂ
60	5	ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ	ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ
61	11	ವನು	ವನ್ನು
61	12	ನಿರತಿ	ನಿರತಿ

ಅ ಪ ಗ ಜೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಹ|| ಕು|| ಶೋ|| ಗೋವಿಂದಮ್ಮ

ವೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿಯವರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ

ಹಾ ಗೊ

ನನ್ನ ಮುದ್ರಿನ ಮಡದಿಯ ಮಾತೆಯವಳ

ಆತ್ಮಶಾಂತಿಗಾಗಿ

: ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ :

ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಶ್ರೀಮುಖ
 ಒಪ್ಪೋಲೆ
 ಅರ್ಪಣೆ
 ಮುನ್ನುಡಿ
 ನೊದಲ ಮಾತು
 ನಿವೇದನೆ

ಪರವಸ್ತು ಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತ :

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ ನಿರೂಪಣೆ	1
ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿ	2
ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಬ್ದ ತತ್ತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ	6
ಶಾಸ್ತ್ರಾದರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಸಂಬಂಧ	10
ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಬ್ದವು ಭಗವದ್ಗುಣ ಪ್ರತಿಸಾದಿತವಾದುದು	10
ನಾಥ ಯಾಮುನ ಮುನಿಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದರ್ಶನಾವಲಂಬನೆ	11
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಕರಾದುದು	11
ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ	14

ಆಚಾರ ನಿಚಾರಗಳು :

ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ	25
ಪಾದೋದಕ ನಿರೂಪಣೆ	28
ಸ್ವಯನಾಚಾರ್ಯರ ನಿರೂಪಣೆ	29
ಚಕ್ರಾಂಕನ ಪ್ರಮಾಣ ನಿರೂಪಣೆ	30
ಊರ್ಧ್ವಪುಂಜ್ರ ನಿರೂಪಣೆ	32

ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು :

ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ	40
ಸ್ನಾನ ನಿರೂಪಣೆ	42
ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂಬಿಗೆ ನಿರೂಪಣೆ	42
ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ನಿರೂಪಣೆ	42
ಶಯನ ನಿರೂಪಣೆ	43
ತುಲಸಿ ತೆಗೆಯುವ ನಿರೂಪಣೆ	43

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ನಿಯಮ ನಿರೂಪಣೆ	45
ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನ ನಿರೂಪಣೆ	48
ಕಲಶಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು	48
ಪಂಚ ಪಾತ್ರೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ	49
ಪಂಚಾಮೃತ ನಿರೂಪಣೆ	50
ಪವಿತ್ರ ಮಂತ್ರ	51
ಸಮಿಕ್ಷುಗಳ ನಿರೂಪಣೆ	51
ದಶಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆ	51
ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ನಿರೂಪಣೆ	52
ಏಕಾದಶಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ತವ್ಯ ಕಾಲನಿಯಮ	52
ಯತಿ, ಗೃಹಸ್ಥ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಚಾರ	52
ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನ	52
ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ	53
ಗುರುಪರಂಪರಾನುಸಂಧಾನ ನಿರೂಪಣೆ	57
ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ನಿರೂಪಣೆ :	59
ಗಾಯತ್ರಿ ದ್ವಯಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ	60
ಶ್ರೀಯೈನಮಃ	62
ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ :	64
ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದ ಕರ್ತವ್ಯ	64
ಸ್ನಾನಾಂಗ ದೇವರ್ಷಿ ಪಿತೃ ತರ್ಪಣ	64
ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ	66
ಮಾಧ್ಯಾನ್ಹಿಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ	75
ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ	76
ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಶರಣಾಗತಿ	77
ಭಗವದಾರಾಧನ ಕ್ರಮ :	78
ಭಗವದಾರಾಧನಂ (ಪ್ರಧಾನ)	85
ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು	99

: ಮುನ್ನುಡಿ :

ಪ್ರೊ|| ಎಂ. ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಾತಾಚಾರ್, ಎಂ.ಎ., ಸಿ.ಎ.ಇ.,

ಮೇಲುಕೋಟೆ

ಕುಲ ಸಚಿವರು

21-3-1986

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸತ್

ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ದರ್ಶನ ಪರಂಪರೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನವೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ. ಈ ವೇದಾಂತ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವು ಸರ್ವದರ್ಶನ ಸಮನ್ವಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತಹ, ಅನೇಕ ವೇದಾಂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಮಾನುಜ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಜನಾದರಣೀಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು ಅದರ ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಾಂತದ ಹಿನ್ನೆಲೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಾಂತ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಾಂತ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಯಾರು ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವರೋ ಅವರು ನಿಜವಾದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಠಿಣವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಾಂತದ ಕಗ್ಗುಟುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು, ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದ ನವನೀತದಂತಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಅತ್ಯಂತ ಔಚಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವರು. ಅನುಭವ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಲ್ಪಾರುಗಳ ಅನುಭವಸಾರಾಮೃತವನ್ನು ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ, ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲೂ, ಅವರ ಶ್ರೀಸೂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವದಾ ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವವರೇ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮರು. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಇವರನ್ನು ವೀರವೈಷ್ಣವರೆಂದು ಕರೆದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಪ್ರೊ|| ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಶಾಶ್ವತ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಕುಲದ ಉದ್ಗಮ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಈ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಹನೀಯರ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವತ್ವವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ತನ್ನ ಕುಲ, ಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಾಧಾರಣವಾದ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಪ್ರೊ|| ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕುಲಾಚಾರಗಳಿಗೂ, ಮತ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿಯೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗದ ಶುಷ್ಕ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕಗಳಾದ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಾವಗಳನ್ನು, ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರೊ|| ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಿರಿದಾದರೂ ಹಿರಿದಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನುಳ್ಳ, “ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥದ ಶೈಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇಧಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಗ್ರಂಥ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಮಾನ ತಳೆದಿರುವ ಪ್ರೊ|| ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಉತ್ತಂಗ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಂ. ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀತಾತಾಚಾರ್.

: ಮೊದಲ ಮಾತು :

ಹೆಚ್. ಆರ್. ಸಂಪತ್ತುಮಾರ್ಷ್,
ಸಂಪಾದಕರು
ರಾಮಾನುಜ ದರ್ಶನ

ಸರ್ವೋದಯ ಸದನ
1410, ಸೌತ್ ಎಂಡ್ 'ಎ' ರಸ್ತೆ,
ಜಯನಗರ 9ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು-39

ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸೆಂಬ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತರಹೆಯ ಸ್ವಾನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜೀವನದ ಗುರಿಯ ಕಡೆ ಸಾಗುವಾಗ ದುರ್ಗಮವಾದ ಪಯಣದ ಅನುಭವ ಈ ಪಥಿಕನಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗುರಿಯು ಕಾಣದಾದಾಗ, ಹಾದಿ ಕಠಿಣವಾದಾಗ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಪವೆಂದರಿತಾಗ, ಸಾಧಕ ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುತ್ತಾನೆ. ಶರಣಾಗತಿ ಹಂತಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರ ದರ್ಶನ ಮಾರ್ಗವು ಈ “ಶರಣಾಗತಿ”ಯ ಭದ್ರಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದ ತತ್ವ.

ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಭಗವಾನ್ ರಾಮಾನುಜರಿಗೆ ದರ್ಶನವಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸುವವರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಸಾಧಕರಲ್ಲಿ, “ಶಾತ್ತಾದ” ಮತ್ತು “ಶಾತ್ತಿನಿ” ಎಂಬ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಉಂಟು. ಗುರಿ ಒಂದೇ ಕವಲೆರಡು ಅಷ್ಟೆ !

ಭಗವಾನ್ ರಾಮಾನುಜರ ಜನನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸಾಧಕರು ಭಗವತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು. ಇಂದು “ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ” ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಹಾದಿಯೂ ಹಿಂದಿನವರಿಗೆ ಅರಿವಾಗಿತ್ತು. ಭಗವಾನ್ ರಾಮಾನುಜರು ಇದಕ್ಕೊಂದು ದರ್ಶನ ರೂಪವನ್ನು ತಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪವಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೂತನ ದರ್ಶನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅರಿವುಮಾಡಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿಶ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಸಕಲ ಜೀವಕೋಟಿಯ ಮಂಗಳವಾದ ಮುಕ್ತಿ. ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾದರೂ ಗ್ರಹಿಸಲು ತುಂಬಾ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾದ, ಆಳವಾದ, ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲರಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅರಿಯುವುದು ಮೊದಲ ಹಂತ, ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಎರಡನೆಯ ಹಂತ ಮತ್ತು ತಾನು ಅದೇ ಅಗುವುದು ಅಂತಿಮ ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಘಟ್ಟ.

ಶಾತ್ತಿನ ಮಾರ್ಗ, ಶಾತ್ತಾದ ಮಾರ್ಗದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮೂಲತಃ ರಾಮಾನುಜರ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ 24 ಪುಟಗಳು ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮುಂದೆ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಪುಟ 25 ರಿಂದ 58 ರ ವರೆಗೆ-ಇರುವ ವಿಷಯ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕವಾದದ್ದು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನ ಮಾನಸಿಕ ಭೂಮಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಅನುಷ್ಠಾನ ಭಾಗ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯವೂ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಗಿಡವಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸುಜನರ ಲಕ್ಷಣ. ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಗ್ರಂಥವು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಂತೂ ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯ.

ಇವರ ಅಪೂರ್ವ ಭಾಗವತ ಸೇವಾ ವಿಲಕ್ಷಣ ಮಾರ್ಗವು ನನ್ನನ್ನು, ಅಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಚಕಿತಗೊಳಿಸಿದರದು. ಪುಸ್ತಕದ ಮಾಲ್ಯ "ಅನುಸಂಧಾನ ಅಧ್ಯಯನಾನುಷ್ಠಾನ ಅನಿವಾರ್ಯ ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ" ಎಂದು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿಷ್ಕಾಮ ಸೇವೆಯನ್ನು,

ಕರ್ಮಣ್ಯೇನಾಧಿಕಾರಸ್ತೇ ಮಾಘಲೇಷು ಕದಾ ಚ ನ |

ಮಾ ಕರ್ಮ ಫಲಶೇತು ಭೂಮಾರ್ ತೇ ಸಂಗೋಽಶ್ಚ ಕರ್ಮಣಿ ||
 ಎಂಬ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞಾರಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದನ್ನು ಪೂ||ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಯವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಪುಳಕಾಂಕಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತಂದ ಹಾರೋಹಳ್ಳಿಯ ಪೂ|| ತಿರುನೇಂಗಡ ಶರ್ಮ (ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ) ಅವರ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅರಿತಕ್ಷದಿಂದ ಸಜಲನಯನೆಯರಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೋವಿಂದಮೃನವರು, ಡಾಗೂ ಅವರ ಪುತ್ರಿ ತಾಂತಾ ಅವರುಗಳ ಆನಂದವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸಲು ನನಗೆ ಮಾತು ಮೂಕವಾಗಿದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮೈಲಿಗೆಯಾದೀತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಮೌನದ ಮಂಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಇಂತಹ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಲವಾರು ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಭಗವಂತನು ಇವರಿಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವಶ್ಯವಾದ ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳಗಳನ್ನೀಯಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ, ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರ ದೊಡ್ಡ ಗುಣವೆಂದನ್ನು ಸಹ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಭಗವಾ ರಾಮಾನುಜರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಿತ್ರ ತಿರುನೇಂಗಡ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ
 ಶುಭಂ ಭವತು.

ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ರಾಮನವಮಿ ಸುದಿನ

ಹೆಚ್. ಆರ್. ಸಂಪತ್ಕುಮಾರ್.

: ನಿವೇದನೆ :

ಇಂದು ಅವರಿವರು ಅಂದಂತೆ ನಾವು ಎಂದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಏನೆಂಬುದನ್ನೇ ಅರಿಯದ ಅಧೋಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಮೂಲವೇನು ? ಸ್ಥಾನ ಗೌರವ ವೆಂತಹದು ! ಆಚರಣೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ? ಎಂಬುದನ್ನು ಸದ್ಗಂಧಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಲೂ ಸತ್ಸಂಗದಿಂದಲೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆಯುಷ್ಯದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ವ್ಯಯವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನರಿತುದನ್ನು ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರುಹ ಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ಪುಟವಿಟ್ಟಂತೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯುನಕ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳಿರುವ ಎರಡು ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ವೇದ ತರಗತಿಗಳನ್ನೂ ಇದೇ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಡೆಸಲಾಯ್ತು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿವೆ. ವೈಯ್ಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾದರೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಂತರಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಮಣಿದು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದೆ. “ಕುಲಶೇಖರ ಶ್ರೀ ಸೂಕ್ತಿ (ಪೆರುಮಾಳ್ ತಿರುಮೋಳಿ)” ಯನ್ನು 1983 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಡದೆ ಭಾಗವತರ ಪಾದಗಳಿಗರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಶ್ರುತುರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಆರ್. ಗೋವಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಬಾಳಸಂಗಾತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೋವಿಂದಮ್ಮನವರು ಪರಮ ಪದನ್ನೈದಿದ ಮೇಲೆ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲು, ಈ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅಣತಿಯಿತ್ತು, ವೆಚ್ಚದ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ಕಾರಣ ಇದು ಸಾತ್ವತರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾಗಿದೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಖುಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಕಾಪೂರ್ ಅವರು ವಿಚಾರವನ್ನೇತು ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಷಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆಂದು ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಂತೆಯೇ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಘ ಅವರ ಭವನಸಹಾಯವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧುಗಳಿಗೂ ನಾನು ವಿನಮ್ರನಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಲೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲೂ ಆಣತಿಯಿತ್ತು ಪೂಜ್ಯರಾದ ತಿರುನಾರಾಯಣಪುರಂ ಆರಿಯರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸುಪುತ್ರರಾದ ಆರಿಯರ್ ಶ್ರೀ ರಾಮಶರ್ಮ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆ ಸೇರುವ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೊಡನೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಅನೇಕ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಾದುದಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ ತಿರುನಾರಾಯಣಪುರದ ಶ್ರೀ ವೈರಮುಡಿ ಉತ್ಸವದ ದಿನದಂದು ಆ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ, ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಂದು ಕೇವಲ ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಧೃತಿಗಡೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಈ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿದ ಹಾಸನದ ಆಜಾದ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನಕ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚು ಕೂಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಕೆಲವು ಉನ್ನತ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮೇಲುಕೋಟೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಫ್. ಮುತ್ತರಾಜು ರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಗ್ರಂಥಕನ್ನಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಹೊನ್ನುಡುಗೆ ಯನ್ನು ತಿರುನಾರಾಯಣ ಪುರದ ಪ್ರೊ|| ಎಂ. ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಆರ್. ಸಂಪತ್ಕುಮಾರ್ ತೊಡಿಸಿರುವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡೆ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು ಮಣೆಮಕುಟೆ ಶ್ರೀಮುಖವನ್ನಿತ್ತು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಭಾಗವತ ಸೇವೆಗೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿರುವರಾದುದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೇ ಪಡೆದಿರುವೆನಾದರೂ ಅನುವಾದದ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ನನ್ನದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪೋಲೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅಚ್ಚಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ದಾಸನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬೇಡುವ,

ದಿನಾಂಕ : 21-3-1986

ಶ್ರೀ ವೈರಮುಡಿ ಉತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭ
ಮೇಲುಕೋಟೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಇಂತು ತಮ್ಮ ಅಡಿಯವ,

ಹೆಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.
ಹಾಸನ.

:- ಶ್ರೀ ಪರವಸ್ತು ಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತ :-

ರಚನೆ :-

ಹೆಚ್. ವೃಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ., ಎಫ್.ಎಂ.ಎಸ್.,
(ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ ತಿರುನೇಲಂಗಡ ಶರ್ಮ)

ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಮಲ್ಲಾಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಹಾಸನ

— ೦ —

ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ತಿರುಪತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವೇ |
ರಮ್ಯಜಾನಾತ್ಯ ಮುನಿವರೈರಾ ವರಶಿಷ್ಯ ಪರಮು ಕಾರುಣಿಯೇ |
ಗಾರ್ಗ್ಯ ವಂಶಜ ಕಂಚಿ ವರದನಾ ಅಂತರಂಗದ ಭಕ್ತನಿಧಿಯೇ |
ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ತಿರುಪತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವೇ || ೧ ||

ಅಂದಿನಾ ದಿನದಿ ತಿರುಮಲೆಯ ವೆಂಕಟೇಶನ ಸೇವೆಗೆ |
ಅಂದದಿಂ ಕರಿವರದನಾಣತಿಯಂತೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಯತಿಯೆ |
ಎಂದೆಂದು ನಿಲುವಂತ ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರ ಸಂದೇಶವನು ಬೋಧಿಸುತೆ |
ಕುಂದದಾ ಶರಜಿದ್ಧರ್ಶನದ ಆದ್ಯಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ || ೨ ||

ಕಂಚಿಯಾ ಕರಿವರದನಿಂದಲೇ ಪರವಸ್ತು ಅಭಿಧಾನ ಪಡೆದು |
ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಲೋಪವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾ ಸೇವೆಗೈಯುತ್ತಿರಲ್ |
ಅಂಚಿಯಂತೆ ಆಗಮಿಸಿದಾ ಅಳಭಿಯ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿಗಳಿಂದ |
ವಂಚಿಸದೆ ಪಡೆದ ಶರಜಿದ್ಧರ್ಶನದ ಆದ್ಯಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ || ೩ ||

ಗುರುಭಕ್ತ ನಿಮಗಿತ್ತರಾ ಸೌಮ್ಯಜಾನಾತರು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸತ್ವವನು |
ಗಾರ್ಗ್ಯ ವಂಶಜ ನಿಮಗೆ ಪಟ್ಟಿರ್ ಪಿರ್ವಾ ಜೀಯರೆಂದು ವೆಸರಿಸಿದ ಆ |
ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮನು ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗ ಜಗಳೊಳುತ್ತಮರೆಂದೆಣಿಸಿದಂತಹ |
ಗೌರವ ಪಡೆದ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವರೈ ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ || ೪ ||

ದರ್ಶನ ಪ್ರವರ್ತಕರೊಳುತ್ತಮರಾಗಿ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಆ |
ದರ್ಶ ಹೊತ್ತು ಶ್ರೀ ತತ್ವ ನನನೀತವೆಂಬಾ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯಂ |
ಹರ್ಷದಿಂ ಆಳವಂದಾರರ ಕಾಂತಾ ಸ್ತೋತ್ರಹೃದಯ ಶರಜಿ |
ದ್ದರ್ಶನ ವೆಂದೊರೆದಾ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವರೈ ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ || ೫ ||

ಬೋಧಿಸುತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳಾದ ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗವ |
 ಸಾಧಿಸಿ ಸರ್ವರಿಗಿತ್ತೆ ಶರಣಾಗತಿ ದೀಕ್ಷೆಯನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೊಲಿಯೆ |
 ಭೇದಿಸಿದೆ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರೊಳುಂಟಾದ ಭ್ರಾತೃಕಲಹವನು |
 ಸಾಧಿಸಿದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರುನ್ನತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರು ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ||೬||

ಪರವಸ್ತು ಕುಲತೀಲಕ ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯ ಪರಸ್ಪೃತಿಯ ವರವುತ್ರ |
 ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಮಠಾಧಿಪರೆನಿಸಿದ್ದ |
 ವರವೇಂಕಟ ರಾಮಾನುಜರಳಿದೋಡೇ ಮರಳಿವುಟ್ಟಿದರವರ |
 ವರ ಪೌತ್ರರಾಗಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾಗಿಹ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವರೈ ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ||೭||

ಆನಂದ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ವೆಮುಗಾನಂದವಿತ್ತದು ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ ಪಂಚಮಿ |
 ದಿನದಂದು ರೇವತಿ ನಕ್ಷತ್ರದೊಳು ಧರೆಯ ಸಿರಿಯನು ನೋಡಿ ಹರಸಲು |
 ಬಾನಗಲಕ್ಕೂ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದಿರಲಮರರು ಅಭಿಷಿಕ್ತರಾದ ಆ ಬಾಲಗುರುವೆ |
 ಆನಂದವೆನುಗೀವ ತಿರುವೇಂಗಡ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವರೈ
 ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ || ೮ ||

ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ತಿರುಪತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವೇ |
 ರಮ್ಯಜಾಮತೃಮುನಿವರೈ ವರಶಿಷ್ಯ ಪರಮ ಕಾರುಣಿಯೇ |
 ಗಾರ್ಗ್ಯ ವಂಶಜ ಕುಂಚಿವರದನಾ ಅಂತರಂಗದ ಭಕ್ತನಿಧಿಯೇ |
 ಸುಪ್ರಭಾತವು ನಿಮಗೆ ತಿರುಪತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವೇ || ೯ ||

ತಿರುಪತಿಯ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವಿನ ಈ ಸುಪ್ರಭಾತವ ಧರೆಯೋಳೆ
 ನರರನುದಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪಠಿಸಲ್ ಅವರಿಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿವುದು ಗುರು
 ಕರುಣೆಯಿಂದ || ೧೦ ||

॥ ಶ್ರಿಯೈನಮಃ ॥

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ

ಯಸ್ಯದ್ವಿರದ ವಕ್ತ್ರಾದ್ಯಾಃ ಪಾರಿಪದ್ಯಾಃ ಪರಶ್ಯತಂ |
ವಿಘ್ನಂ ನಿಘ್ನಂತಿ ಸತತಂ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಂತ ಮಾತ್ರಯೇ ||

ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ^R

ಶಿವಿವಿಷ್ಣುಸ್ತಥಾನಾರೋ ನಕ್ಷತ್ರಂ ವಿಷ್ಣುರೇವಚ |
ಯೋಗಶ್ಚ ಕರಣಃ ಚೈವ ಸರ್ವಂ ವಿಷ್ಣುಮಯಂ ಜಗತ್ ||

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮ ಪಾವನವಾದ ಸತ್ಯಲೋಕದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕುಕೋಟಿ ಯೋಜನಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಲೋಕಗಳಿಗೂ ತಿಲಕ ಪ್ರಾಯವಾಗಿ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕವಿರುವುದು. ವೈಕುಂಠನೆಂಬ ಮಹಾವುರುಷ ರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ನಿಯಮಿಸಿರುವ ಈ ಲೋಕವು ಅಶ್ವರೈ ಕರವಾಗಿಯೂ, ಸಕಲ ಗುಣಮಣಿರತ್ನಾಕರವಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮದೇವತಾ ಸ್ಥಾನವಾಗಿಯೂ, ತೇಜೋರಾಶಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಆಪರಿಮಿತಾನಂದ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿಯೂ, ಕವಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು. ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯತನಾಗಿ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾಗಿ, ಆಶೇಷ ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಭೂತನಾಗಿ, ಆಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂತನಾಗಿ, ಮುನಿಜನ ವಂದಿತನಾಗಿ, ಅಶರಣ್ಯ ಶರಣನಾಗಿ, ದಯಾಸಮುದ್ರನಾಗಿ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ, ಅಪ್ರಮೇಯನಾಗಿ, ನೀಲಮೇಘ

ಶ್ಯಾಮಲ ಕೋಮಲಾಂಗ ದಿವ್ಯಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಲೀಲಾ ವಿಭೂತಿಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಲೂ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ ಶಾರ್ಙ್ಗ ನಂದಕಗಳೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಸಂಚಾಯಧಗಳನ್ನು ಚತುರ್ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿಯೂ, ವನಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ, ಪೀತಾಂಬರ ಕೌಸ್ತುಭ ಕಿರೀಟಾ ದ್ಯಮಿತಾಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತ ನಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ ಭೂ ನೀಳಾ ದೇವಿಯರಿಂದೂಡಗೂಡಿ, ಜ್ಞಾನ, ಶಕ್ತಿ, ಬಲೈಶ್ವರ್ಯ, ತೇಜೋವೀರ್ಯಗಳೆಂಬ ಷಡ್ಗುಣಾವಳಿಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಭಗವಂತ ನೆಂಬ ಯಥಾರ್ಥ ನಾಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೈಕುಂಠಾಧಿಪತಿಯೇ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು. ಈತನು ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾಗಿಯೂ, ಪುರಾಣ ಮೂರ್ತಿ ಯಾಗಿಯೂ, ಪರಶಕ್ತ ರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂದೆನಿಸಿ, ಅನಂತ, ಗರುಡ, ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಾದಿ ನಿತ್ಯಸೂರಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಶೇಷಶಯನದಲ್ಲಿ ಯೋಗ ನಿದ್ರೆಯಿಂದಿರುತ್ತ ಜೈತನ್ಯ ತೇಜೋವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಭಾವ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಸರ್ವ ಗೌರವ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿ ರುವ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ ಆಗಿರುವನು. ಅಂತಹ ಈ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಲು, ಸ್ತುತಿಸಲು, ವೇದ ಪುರುಷನ ನಾಲಿಗೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಈ ಶ್ರೀ ಮಹಾ ವೈಕುಂಠವು ತಾಪಸರು ಜಪಗುಟ್ಟಿ ಜಿನುಗಿದವರನ್ನು ಜೀವಿಸಿದ ತಾಣವು.

ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿ^೧

ಆಗ್ನೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರದ ಸಂನಾದವೆಂಬ ತೊಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಆಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವಂತೆ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೃತಯುಗದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ,
ಶ್ಲೋ|| "ಉತ್ಸಂಗಾನ್ನಾರದೋ ಜಜ್ಞದಕ್ಷೋಂ ಗುಷ್ಠಾತ್ ಸ್ವಯಂಭುವಃ"

ಎಂಬ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ಪ್ರಮಾಣಾನುಗುಣವಾಗಿ ಚತುರಾನನ ತೊಡೆಯೊಳು ಉದ್ಭವಿಸಿ ದೇವರ್ಷಿಯೆಂದೆಸಿದ ನಾರದ ಮಹಾಮುನಿಯು ವಿಷ್ಣುವಾಣಿಯಾಗಿ ಭಗವನ್ನಾಮಸ್ಮರಣ ಪರಾಯಣನಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳನ್ನೂ, ತಟಾಕಗಳನ್ನೂ, ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮಿಸಿದ ನಂತರ, ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೇರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಗಂಗಾ

ಕಾವೇರಿ ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲವೆಂಬ ನಿವೃತ್ತ ವಿಷ್ಣು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತಲಪುವನು ಅಲ್ಲಿ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾಂಕಿತವಾದ ಬಾಹುಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಾದಶ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಕೇವಲ ಕರ್ಮ ಗೋಚರವಾದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ತ್ಯಾಗದಿಂದಲೂ, ಧೌತಾಂಬರಾಲಂಕೃತವಾದ ಆನಯನ ಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ನಿರಂತರವೂ ಮುಕುಂದ, ಮಾಧವ, ಗೋವಿಂದ, ನಾರಾಯಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಹರಿ, ವಾಸುದೇವ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣಾಸಕ್ತ ವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಸಂತೃಪ್ತ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ ಭರಿತನಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಾರದನು ಸತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ವೇದ ಚತುಷ್ಟಯಗಳಿಂದಲೂ, ಸೇವೆಗೈಯ್ಯುತ್ತಿರುವ ಶಾರದೆಯಿಂದಲೂ, ವಿರಾಜಿಸುವ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಣಾಮ ಸಮರ್ಪಿಸಲು, ಆಗ ಕುಮಾರನಾದ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಕಮಲಸಂಭವನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಚಿತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಉಚಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿದನು. ಪುತ್ರನನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕೌತುಕವೇ ನೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಂಜಲಿ ಬದ್ಧನಾಗಿ ನಾರದ ಮುನಿಯು ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ ಧರಣಿಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡ ನೆಂಕಟಾದ್ರಿಯೆಂಬ ಒಂದು ಮಹಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮಾ ವಿಶೇಷವನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವರ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ಲೋಕಹಿತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂತಸದಿಂದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವನು, “ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಲಪ್ರಳಯಾನಂತರ ಪುನಃ ಆಯಾಯಾ ಜೀವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅದೃಷ್ಟಾನುಸಾರ, ಕರ್ಮಾನುಸಾರ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ನೊಡಲು ನನ್ನ ನೇತ್ರದಿಂದ ಮರೀಚಿ ಎಂಬ ಋಷಿಯು ಉದ್ಭವಿಸಿದನು. ತರುವಾಯ ಆತನಿಂದ ಕಶ್ಯಪ ಮುನಿಯು ಉದಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ದಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕುವರಿಯರಾದ, ದಿತಿ, ಅದಿತಿ, ಉಲೂಕಿ, ಕದ್ರು, ವಿನತೆ, ಶ್ಯೇನಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕರು ಪತ್ನಿಯಾದರು. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ತಪಃ ಫಲದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ದಿತಿದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ದೈತ್ಯರು ನಾನಾ ಭೇದವುಳ್ಳ ವರಾಗಿ ಲಂಕಾ ಮುಂತಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಸ್ಥಾನ ಮುಂತಾದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಕದ್ರು ದೇವಿಯು

ಮಕ್ಕಳಾದ ಸರ್ಪಗಳು ಭೂ ಪಾತಾಳಾದಿ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಲಿರುವರು. ಆದರೆ ವಿನತಾ ದೇವಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ದುಃಖಿತಳಾಗಿ, ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ತನ್ನ ವಲ್ಲಭನಾದ ಕಶ್ಯಪ ಮಹರ್ಷಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಗೈದು ತನಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನ ವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಪುತ್ರವಂತಳಾದ ವಿನತಾ ದೇವಿಯ ಅಳಲನ್ನು ಅರಿತ ಕಶ್ಯಪರು ಆಕೆಗೆ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಜನಿಸಲೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ವರವನ್ನಿತ್ತರು. ಅನತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವಿನತೆಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಡಗಳನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸಿದಳು. ಕೆಲಕಾಲ ಆ ಅಂಡಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಗನ ಮುಖವನ್ನು ತೀವ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಆತಿಯಾಯ್ತು. ಅಂಡಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಲಿತು ತಾವಾಗಿಯೇ ಒಡೆದು ಬರುವ ಮುನ್ನವೇ ಒಂದು ಅಂಡವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಡೆದಳು. ಆಗ ಆ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಶುವು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ತೊಡೆಯಿಂದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಕಾಲುಗಳು ಬೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಮಗುವು ತಾಯಿಯ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಆತುರವನ್ನು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೂ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಯಿತೆಂದೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಡವನ್ನಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಬಲಿಯುವವರೆಗೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅತುಲ ಬಲಪರಾ ಕ್ರಮಿಯಾದ ಸುವುತ್ರನು ಉದಿಸುವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅನೂರನಾಗಿ (ತೊಡೆಗಳಿಲ್ಲದವನು) ಅರುಣನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯ ದೇವನಿಗೆ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ವಿನತಾ ದೇವಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಡವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಒಂದಾನೊಂದು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ದೇವ ದುಂದುಭಿಗಳು ನೊಳಗುತ್ತಿರಲು ಆಕಾಶದಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು, ಆಗ ವಿನತಾ ದೇವಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಡವು ಒಡೆದುಕೊಂಡು ಗುರುತ್ಮತನು ಅವಿಭವಿಸಿದನು. ಈ ಗುರುಡನು ಲೋಕೋತ್ತರ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ, ಕುಂದೇಂದು ಶಂಖಗಳ ಧಾವಳ್ಯಕ್ಕೆ ಮೃಡಿಯಾದ ಶುಭ್ರತೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ ಕಂಠದಿಂದಲೂ, ಪಾಟಲವರ್ಣದಿಂದಲೂ, ರಕ್ತಮೆಯಿಂದಲೂ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದಲೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಭಾವದಿಂದ ಥಳಥಳಿಸುವ ಮೂಗಿನಿಂದಲೂ ಹೊಳೆಯುವವನಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ತಾಯಿಗೆ ಅಭಿವಂದನವಂ ಗೈದು, ಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ವಾಹನ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡನು.

ನಿರಂತರ ಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲಕಳೆದ ನಂತರ ಈ ಗುರುತ್ಮಂತನ (ಗರುಡನ) ವಂಶದಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರನೆಂಬ ಋಷಿಯು ಜನಿಸಿದನು. ಈತನು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಲೋಕೋತ್ತರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾದುದರಿಂದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕರತಲಾಮಲಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ, ಕೇವಲ ಕರ್ಮಗೋಚರವಾದ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪ ವೀತಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ, ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯನಾಗಿ, ಈ ಶಾತ್ರಮುನಿಯು ಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ನಾಸರೂಡಿಕೊಂಡು ತಪೋಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಪುಟಪಾಕನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಾದವರಿಗಲ್ಲಾ ತನ್ನ ನಾಮವು ಉಪ ಪದವಾಗಿರುವಂತೆ ಅಂದರೆ, "ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ" ಎಂದು ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಾತ್ರಮುನಿಯು ಶಿಷ್ಯರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೆಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ, ಎಲ್ಲ ದಿವ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ ಕೈಲವರು ಅಲ್ಲಲೇ ನೆಲೆಸುತ್ತಾ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಹರಡಿಕೊಂಡರು. ಒಂದುಬಾರಿ ತಪೋಧನರಾದ ಧೌಮ್ಯ ಮುನಿಗಳು ಈ ಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಆದರ ವೈಭವವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರನ್ನೂ ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಮಾ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನರಿತು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವೆಂಕಟಪುರವೆಂದು ಕರೆದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ವೆಂಕಟಪುರದ ವೈಷ್ಣವರೆಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಈ ರೀತಿ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರಾದುದರಿಂದ ವೈಷ್ಣವರಾಗಿಯೂ, ಶಾತ್ರಮುನಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶಾತ್ರಾದವರಾಗಿಯೂ ನಂತರ ಧೌಮ್ಯ ಮುನಿಯಿಂದ ವೆಂಕಟಪುರ ವೈಷ್ಣವರೆಂತಲೂ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದರು. ಈ ಸಂತತಿಯೂ ಶಾಖೋಪ ಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಸಿ ಭೂಮಂಡಲ ದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎಚ್ಚಿ ವುಕ್ತನೇ ಈ ಇತಿಹಾಸದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಉದಹರಿಸಿರುವೆನು. ಈ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದ ಮಾನವರು ಅಶ್ವಮೇಧ, ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನೂ ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಸುಕೃತವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ, ಇಹ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರಾತ್ಪರನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಹೊಂದುವರು," ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾರದನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಥನವೆಂಬ ತೊಂಭೂತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಂಗ್ರಹದ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವಿದು.

ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶಬ್ದತತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ

“ಶಾಸ್ತ್ರಾದ” ಎಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿರುವ ತತ್ವವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಭರ್ಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು “ಭರ್ಜತಿ ತಮಸ್ವಾಂಡಂ ಹಸ್ತೀತಿ ಭರ್ಗಃ” ಎಂಬಂತೆ ತಮಃ ಕಾಂಡ ವೆಂದರೆ ಸತ್ವರಜಸ್ತಮೋ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ತತ್ವವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ತತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಂತೆ ಈ “ಶಾಸ್ತ್ರಾದ” ಶಬ್ದವು ಸತ್ವರಜಸ್ತಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಯಾತತ್ವದಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ನಿವೃತ್ತಿಗೂಪ ಪರಮೈಕಾಂತಿಕ ಶುದ್ಧ ತತ್ವದ ಯಾನ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ಪರಮಹಂಸ ಪದವಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ತತ್ವವು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಗ್ರೇಸರರಾದ ಪರಾಂಕುಶ, ಪರಕಾಲಾದಿ ಮಹಾಚಾರ್ಯವರ್ಮರಿಂದ ಅವಲಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ವವಾಗಿದೆ “ಶಾಸ್ತ್ರನ” ಶಬ್ದವಾದರೋ ನಸಿಷ್ಟಿ, ಯಾಜ್ಞನಲ್ಪಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ನೊಟ್ಟನೊಡಲು ಅವಲಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕೃತಿ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ತತ್ವವು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚಾಧಿಷ್ಠಿತ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಾದಿ ತ್ರಿದೈವತ್ವದ ಸೂತ್ರವಾಗಿರುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ತತ್ವವು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಾಗಿ ನನವಿಧ ಭಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರವಾಗಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಹರ್ಷಿ ಗೋತ್ರ ಜರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ತ್ರಿದೈವತ್ವ ಸೂತ್ರಧರರೆಂತಲೂ, ದ್ರಮಿಡ ಮಹರ್ಷಿಗಳಾದ ಆಳ್ವಾರರು ಮತ್ತು ಆನರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರರೆಂದೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು. ಮಹರ್ಷಿ ಗೋತ್ರಜರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರನವರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೇವತಾಕವಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾಚರಣೆಯನ್ನೂ, ಉಭಯವೇದಾಂತ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ದ್ರಮಿಡರ್ಷಿ ಗೋತ್ರಜರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಆಚರಿಸುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ತಾರತಮ್ಯವೆಂದರೆ ತ್ರಿದೈವತ್ವ ಮತ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಸೂತ್ರವು “ಪ್ರವೃತ್ತಿಂಚಿ ನಿವೃತ್ತಿಂಚಿ ದ್ವಿವಿಧಂ ಕರ್ಮವೈದಿಕಂ” ಎಂಬಂತೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲೂ ದ್ವಿವಿಧ ತಾರತಮ್ಯವುಂಟಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಎಂಬ ಪ್ರಭೇದಗಳಾದವು.

ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಾದಿ ನಿರತಾಸ್ಸಂಸಾರ ವಶವರ್ತಿನಃ |
 ವೈದಿಕಂ ವಿವಿಧಂ ಧರ್ಮಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿರತಾ ಸೃತಾಃ ||
 ದೇವಾನ್ಯಾವಯತಾನೇನ ತೇದೇವಾ ಭಾವಯಂತುವಃ |
 ಪರಸ್ಪರಂ ಭಾವಯಂತಃ ಶ್ರೀಯಃ ಪರಮನಾಪ್ಸವಥ ||

ಶಾಸ್ತ್ರೀನ ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ಮೂಲವೆಂದರೆ ಚತುರ್ವೇದಿಗಳೂ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವಂತಹದು.

ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶಬ್ದಾರ್ಥವಾದರೋ, “ಹತಾಖಿಲ ಕ್ಲೇಶಮಲೈಸ್ಸೈವ ಭಾವತಃ” ಎಂಬಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶಬ್ದೋತ್ಪತ್ತಿ ಅವಿದ್ಯಾಸ್ಥಿತ ರಾಗ ದ್ವೇಷಾಭಿನಿವೇಶನಗಳನ್ನೂ ಕ್ಲೇಶಾದಿಗಳನ್ನೂ ದೂರೀಕರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ತತ್ವವಲಂಬನ ರಹಿತವಾದ ಇಲ್ಲವೇ ಜಗನ್ನೋಹನಕರವಾದ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಿಸದೆ ಇರುವುದು ಎಂಬಷ್ಟು ಅರ್ಥವನ್ನೀಯುವುದು. ಇವು ಆಳ್ವಾರರಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಗುಣಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದರೆಂಬ ಆದ್ಯನಾಮವು ದೊರೆಯಿತು.

“ಸಾರತ್ರಿಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಚೈಹಿಕಂ ಧರ್ಮ ಮೀಶ್ವರೇ |
 ಕರಣೈಸ್ತ್ರಿಭರಾಯತ್ತಾ ನವೃತ್ತಿ ಪರಮಾಸ್ತೃತಾಃ ||
 ತೇಷಾಮೇವಾನುಕಂಸಾರ್ಥ ಮಹಮಜ್ಞಾನಜಂ ತಮಃ |
 ನಾಶಯಾಮ್ಯಾತ್ಮ ಭಾವಸೋಽ ಜ್ಞಾನದೀಪೇನ ಭಾಸೃತಾ ||”

ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶಬ್ದವಿವರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲ ತತ್ವವಾದ ತ್ರಯಂತಗಳೆಂದರೆ ಸರ್ವೇಶ್ವರ, ಉದ್ಗೀತ ಮತ್ತು ಪ್ರಣವಾತ್ಮಕವಾದ ತ್ರಿಪಾದ್ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದೇ “ಶಾಸ್ತ್ರಾದ” ತತ್ವವು. ಈ ತ್ರಿಪಾದ್ವಿಭೂತಿ ಎಂಬದಕ್ಕೆ ವಿವರಣವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

- 1) ನಿತ್ಯವಿಭೂತಿ : ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸತ್ಯವಾದ ಏಕ ರೂಪವಾಗಿರುವಂತಹ “ವಿಭೂತಿ” ಐಶ್ವರ್ಯವು ನಿತ್ಯವಿಭೂತಿ.
- 2) ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ : ಶಾಶ್ವತವಾದ ನೆಲೆಯೇ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠವು.
- 3) ಪರಮ ಪದವು : ನಿರತಿಶಯಾನುಕೂಲದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಪದವು.

- 4) ಪರಮಸ್ಥಾನವು: ಭೂಮ್ಯಾದಿ ಸಪ್ತಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಿರುವ ಸ್ಥಾನವಾದುದರಿಂದ ಪರಮ ಸ್ಥಾನವೆನ್ನುವುದು.
- 5) ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿ: ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರತಿಕಾಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಜ್ಯೋತಿ
- 6) ಸತ್ಯಸ್ಥಾನವು: ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯದ್ವರ್ತಮಾನಗಳೆಂಬ ಕಾಲತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಬಾಧಿತವಾದುದೆಂಬುದರಿಂದ ಸತ್ಯಸ್ಥಾನವು.
- 7) ಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಾನವು: ಅಪ್ರಾಕೃತ ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನವಾದುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ
- 8) ಅನಂತವು: ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಎಣಿಸಲಸದಕವಾದುದು.
- 9) ಅದ್ವಂತ ರಹಿತವು: ಕೊನೆಯಾಗಲೀ ಮೊದಲಾಗಲೀ ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಅದು ಅದಿ ಅಂತ್ಯರಹಿತವಾದುದು.
- 10) ದಿವ್ಯ ತೇಜೋಮಯವು: ಪ್ರಾಕೃತ ಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪರಮೋಚ್ಚ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದು.
- 11) ಪ್ರಕೃತೇಷುಪರವು: ತೇಜ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಧಾರ ಭೂತವಾದುದರಿಂದ ದಿವ್ಯ ತೇಜೋಮಯವಾದುದು.
- 12) ಮಾಯಾತೀತವು: ಅಮೃತ ಶರೀರಿಯಾದ ಭಗವಂತನ ಕರಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ವಿರಜಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ದಿವ್ಯ ಶರೀರಿಯಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸಮಾನನಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಶೇಷತ್ವವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು.
- 13) ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯವು: ಪ್ರಾಕೃತ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ್ದೆಂಬುದು.
- 14) ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ: ವಂದಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾದುದು.
- 15) ಅಮೃತ ಸ್ಥಾನವು: ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ನಶಿಸಿದರೂ ನಶಿಸದಿರುವುದು
- 16) ಮೋಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವು: ಜನ್ಮರಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಥಾನವೆಂಬುದು.
- 17) ಆನಂದ ಸಮುದ್ರವು: ನಿತ್ಯವೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವು ದೊರೆತಿರುವುದು.
- 18) ಸುದರ್ಶನವು: ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುದರ್ಶನೀಯವಾದುದು.

- 19) ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮವು: ಪಾಂಚಭೌತಿಕದ ಯಾನ ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆದದ್ದು.
- 20) ಪಾಂಚಜನ್ಯವು: ತ್ರಿಪಾದ್ವಿಭೂತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ (ಜನಿಸಿ)ರುವುದು.
- 21) ಅರ್ಚರಾದಿ ಗಮನವು: ಅಗ್ನಿ ತೇಜಸ್ಸು, ಉತ್ತರಾಯಣದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೀವರು ವೈಕುಂಠ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ತೇಜೋ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕ್ರಮಿಸುವುದು. ಇದೇ ಅರ್ಚರಾದಿ ಗಮನವೆಂಬುದು.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅಂತರಾರ್ಥಗಳು ಅನೇಕವಿವಿಧ ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖಕಾಣಬಹುದು.¹

- 1) ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದಿರುವಿಕೆ.
- 2) ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರಗೊಡದಿರುವಿಕೆ.
- 3) ಪ್ರಕೃತಿ ತತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವಿಕೆ
- 4) ತ್ರಿದೈವತ್ವವನ್ನು (ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರಾತ್ಮಕವಾದ) ಸೂತ್ರವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿರುವುದು.
- 5) ನವದೇವತಾಕ ಸಂಬಂಧ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವುದು. (ಎಂದರೆ ಓಂಕಾರ, ಅಗ್ನಿ, ಸೋಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸೂರ್ಯ, ಪಿತೃ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವೇದೇವತೆ)
- 6) ಮಾಯೆಯನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಿರುವುದು.
- 7) ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಸರ್ಗ ರಹಿತವಾದುದು.
- 8) ಅಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೋಹ ಪಡದಿರುವುದು
- 9) ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯುಳ್ಳದ್ದು.
- 10) ಬದ್ಧಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿರುವುದು.
- 11) ತ್ರೈಮೂರ್ತಿಕ ಸರ್ವ ಕರ್ಮ ಬದ್ಧತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
- 12) ಪರಬ್ರಹ್ಮೇತರೋಪಾಸನಾ ರಹಿತವಾದದ್ದು.
- 13) ಅಂಧ ತಮಸ್ಸನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿರುವುದು.
- 14 ಅಲ್ಪಭೋಗ ವಿಸರ್ಜನಾನೇಕ ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷಗಳು ಶಾಶ್ವತದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರುವುವು.

ಶಾತ್ರಾದರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರ ಸಂಬಂಧ

ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ತತ್ವವು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ನವವಿಧ ಸಂಬಂಧಬುಳ್ಳ ಉದ್ಗ್ರೀಧ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ತ್ರಿಪದಾತ್ಮಕ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರನಾಗಿರುವುದು. ಆದರಿಂದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತ್ರಿದೈವತ್ಯ ಸೂತ್ರಧರರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಧರಣಿತಲೂ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರ ರೆಂತಲೂ ಪ್ರಖ್ಯಾರಾಗಿರುವರು.

ಮಹರ್ಷಿ ಗೋತ್ರಜರಾದ ಶಾತ್ರೀನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನವರು ತ್ರಿದೈವತ್ಯ ಸೂತ್ರ ಧರರು. ಶಾತ್ರಾದರು ದ್ರಾವಿಡ ಮಹರ್ಷಿ ಗೋತ್ರಜರು ಮತ್ತು ಇವರು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರಧರರು. ಸತಿವ್ರತೆಯ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಈ ಎರಡು ಪಂಗಡದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರರಾಗಿರುವರು. “ಪ್ರವೃತ್ತಿಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಂಚ ದ್ವಿವಿಧಂ ಕರ್ಮ ವೈದಿಕಂ” ಎಂಬಂತೆ ಸಂಧ್ಯಾನಂದನೆ ಪಂಚಮಹಾ ಯಜ್ಞಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳೂ ಸಹ ವೇದ ವೇದಾಂತ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದ್ವಿವಿಧ ತಾರತಮ್ಯವುಳ್ಳ ಶಾತ್ರೀನ ಶಾತ್ರಾದ ಪ್ರವೇಧಗಳಿಂದಲೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳು ನಡೆದು ಬಂದಿರುವುದು.

ಶಾತ್ರಾದ ಶಬ್ದವು ಭಗವದ್ಗುಣ ಪ್ರತಿಸಾದಿತನಾದುದು

“ಉಯರ್ವರ ಉಯರ್ನಲ ಮುಡೈಯವನ” ಎಂಬ ಆರಂಬದ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ತಿರುವಾಯ್ಮೊಳಿ ದಿವ್ಯಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶತಜಿದ್ದುನಿಗಳಾದ ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರು ಹಾಡಿರುವರು. ಪ್ರಪಂಚಾಧಿಷ್ಠಿತರಾಗಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳ ಅಹಂಕಾರ ಗರ್ಭವೆಂಬ ತೇಜೋರಾಶಿಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವಂತಹ ತೇಜಃ ಪುಂಜನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನೊಬ್ಬನೇ. ಅವನೇ ಆದಿ ಪುರುಷನು. ಅವನೇ ಶಾತ್ರಾದವನು. ತದ್ಧರ್ಮವನ್ನು ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾದಿಸಿ ಛಾಂದೋಗ್ಯೋದ್ಗ್ರೀತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಾಮಗಾನದಿಂದ ಉದ್ಗ್ರೀತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೇ ಸಹಸ್ರ ಗೀತೆಗಳಿಂದ ಶಾತ್ರಾದನೆಂಬ ಯಾವ ಶ್ರಿಯು; ಸತಿಯ ವೈಭವವನ್ನು ಆಳ್ವಾರರು ಆನಂದದಿಂದ ಹಾಡಿರುವರು.

ನಾಥ ಯಾಮುನ ಮುನಿಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ದರ್ಶನಾವಲಂಬನ^೧

ವೇದ ವೇದಾಂತ, ಶ್ರುತೀತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾಢಿ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕರತಲಾಮಲಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯೊಂದಿ ದೆ “ದ್ರಾಮಿಡೀಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಹಿತಾ” ಎಂದೂ “ರತ್ನಾಕರ ಮಿನಾಮೃತಂ” ಎಂದೂ “ಪೂಯಿಲ್ ಪಾಡಲ್” ಎಂದೂ, “ಅಳಿವಿಲ್ಲಾ ವಾಯಿರಂ” ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ದ್ರವಿಡೋಪ ನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರ, “ಮನಸ್ಸುಟಕ ದರ್ಪಣಃ ಪ್ರತಿಫಲತ್ವರಬ್ರಹ್ಮಣಃ” ಎಂಬಂತೆ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಾರ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾಥ ಮುನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಯಾಮುನ ಮುನಿವರರು ನಿಗಮಾಂತ ದ್ವಯಾರ್ಣವದಿಂದ ಪೂರ್ಣಾವಗಾಹನವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಲಸ್ವರ್ಷ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ತನ್ಮು ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರಾದ ಆಚಾರರು, ಯಾವ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾಚಾರ್ಯ ನಾದ ಭಗವಂತನ ತುರಿಯಾವತಾರವೆಂದು ನಿಷ್ಕುರ್ಷಿಸಿ, “ಆದ್ಯಸ್ಯನಃ ಕುಲ ಪತೇರ್ವಕುಳಾಭಿರಾಮಂ,” ಎಂದೂ, “ಪ್ರಪನ್ನಜನ ಕೂಟಸ್ಥಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶ್ರೀಪರಾಂಕುಶಂ” ಎಂದೂ, “ಶರಕೋಪ ಮುನಿಂ ವಂದೇ ಶತಾನಾಂ ಬುದ್ಧಿದೂ ಷಣಂ” ಎಂದೂ ಇವರನ್ನು ಕುಲಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ವರಿಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನಲಂಬಿಸಿ ಉಭಯ ವೇದಾಂತ ಪ್ರವರ್ತನವನ್ನು ತನ್ಮು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಇವರ ಮತವು, “ನಿಖಿಲ ಹೇಯ ಪ್ರತ್ಯನೀಕ ಕಲ್ಯಾ ಣೈಕತಾನ” ವಾಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠರಾದುದು¹

ಯತೀಂದ್ರರು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವರು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು. ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಂಪ್ರಾದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಅದ್ವೈತ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಗುರು ಯಾದವ ಪ್ರಕಾಶರ ಅನೇಕ ವಿನರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮತವು ಇವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಆನಿಭವಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸೂತ್ರಗಳು ಇವರಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೇರೂರಿದವು ಇವರು ಕಾಂಚೀಪೂರ್ಣರು ಅಥವಾ ತಿರುಕ್ಕಚ್ಚಿನಂಬಿ, ಮಹಾಪೂರ್ಣ, ಗೋಷ್ಠಿಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ತಿರುಕೋಟಿ ಯೂರ್ನಂಬಿ, ತಿರುಮಲೈ ಆಂಡಾ ಅಥವಾ ಮಾಲಾಧರ ಮತ್ತು ತಿರುವರಂಗ ವೈರುಮಾಳ್ ಆರಿಯರ್ ಎಂಬ ಐದು ಮಂದಿ ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಾದ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಗವಾಗಿ

ಆಚಾರ್ಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು, ದ್ರಾವಿಡ ನೇದಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾ ಗ್ರವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಪರಿಪೂರ್ಣರಾದರು. ಸ್ಮಾರ್ತ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ತ್ರಿದೈವತ್ವದ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರವನ್ನೂ ತತ್ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ಮಾದಿಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿ ಶಾತ್ರಾದ ಗುರುವಿನ ಶ್ರೀ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನೀತರಾಗಿ ಸಮಾ ಶ್ರಯಣ ಹೊಂದಿ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಿತಾವುತ್ರಾದಿ ನವವಿಧ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಬೋಧಕವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವನ್ನು "ತ್ರೈಯ್ಯಾನಾಂಗಲ್ಯ ಸೂತ್ರಂ ವಕ್ಷಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಂ" ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಶಾತ್ರಾದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಧ್ರುವ ತಾರಿಯಾದರು. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯರ ಉತ್ತಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶಿರುಕೋಟಿಯೂರ್ ನಂಬಿ ಅಥವಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಪೂರ್ಣರೆಂಬ ಶುದ್ಧ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಗುರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಬಾರಿ ಹೋಗಿ ಬಂದರೂ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವು ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲವಾಗಿ, ತಮಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ವರವಿಗೂ ದೊರಕಲಾರವೆಂದರಿತರು. ಶಿರುಕೋಟಿಯೂರ್ ನಂಬಿ ಅಥವಾ ಗೋಷ್ಠಿ ಪೂರ್ಣರು ರಾಮಾನುಜರ ಯಾವ ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದರ ಪರಿಕ್ಷೆ ಎಂಬಂತೆಯೂ, ವರ್ಣಾಭಿಮಾನವಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೂ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು, ಮಂತ್ರಾರ್ಥ ಗ್ರಹಣಾರ್ಥವಾಗಿ ದಂಡ ಪವಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಒಬ್ಬರೇ ಬರಬೇಕೆಂದಾಣತಿಯಿತ್ತರು. ಆಚಾರ್ಯ ಹೃದಯ ಮರ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ರಾಮಾನುಜರು ತಾವು ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಾಹ್ಯಚಿಹ್ನೆಗಳು ಧರ್ಮಕಾರಣವಲ್ಲವೆಂದೂ, ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಒಹಿಸ್ಸೂತ್ರ ಶಿಖಾದಿ ಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಜ್ಞಾನ ರೂಪವಾದ ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಕೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಶ್ರುತಿಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾವು ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು, ಮತಾಂತರ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಎತೀಕರಿಸಿ ವೈಷ್ಣವ ದರ್ಶನದಲ್ಲನೈವನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಉಕ್ತರಾಗಿರುವರೆಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು. ಹಾಗೂ ಅವನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನೇದ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ, ದಾಶರಥಿ ಮತ್ತು ಕೂರೇಶರೊಡನೆ ಶ್ರೀನಂಬಿ ಯನರ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಆಗ ನಂಬಿಯವರು ಅವರೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಬರಲು ಆಣತಿಯಿತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಇವರಾರು ಎನ್ನಲು, ರಾಮಾನುಜರು ತಮಗಿರುವ ದಂಡಪವಿತ್ರಗಳು ಇವರೇ ಜ್ಞಾನ ದಂಡ ಪವಿತ್ರ ಗಳೆಂದು ಅರಿತಿರುವ ದಾಸನಿಗೆ ಒಹಿಸ್ಸೂತ್ರಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು. ಪವಿತ್ರ ತ್ಯಾಗ ನೆಂದರೆ ಶಿಖಾತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಉಪಲಕ್ಷಣವೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರುತಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಶಿಖಾ ಸೂತ್ರ ದಂಡಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದರು. ನಂತರ ಪರಮಹಂಸ ದಿಶಾಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದರು

ಈ ಮಹಾತ್ಮರು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುರಿದು ಕರುಣಾ ಮಯಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಣದವರಿಗೂ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆನೇಕ ಸ್ಮಾರ್ತಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ರಾಮಾನುಜರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಶರಜಿದ್ದರ್ಶನದ ಅರ್ಥಾತ್ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದರು.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರ್ತಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರನೇಕರು ಶಾಸ್ತ್ರದತ್ತದ ಶುದ್ಧ ಸತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯೋಗವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿದೈವತ್ಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವತ್ವದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರುಗಳಾದರು. ಇವರು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರುಗಳಾದರೂ ಪವೃತ್ತಿ ಪರಾಯಣರಾದ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ವೇದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಮಹಾ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಗಳು “ವಡಗಲೆ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ” ರೆಂತಲೂ, ದ್ರಾವಿಡ ವೇದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವೆಂದು ನಂಬಿದವರು “ತೆಂತಲೆ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ” ರೆಂತಲೂ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳು ಉದ್ಭವವಾದವು. ವಡಗಲೆಯವರು ಊರ್ಧ್ವವುಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ “೮” ಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ದೇಶಿಕ ರೆಂಬ ಮಹಾವುರುಷರ ಉದಯನಾಗಿ ಆ ಶಾಖೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ತೆಂತಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸ್ಥರು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಅರಿತು ಬೆಳೆದುಬಂದ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಉದಯವು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವು ಪರಂಪರಾನುಗತ ಹರಿದುಬಂದುದು ಶರಜಿದ್ದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ. ಇಂತಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ, ಶಾಸ್ತ್ರನ ಎಂಬ ಪ್ರಚೇದಗಳು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದುವು.

ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ

ಅಶಿಖಾ ಸೂತ್ರವಾಂಶ್ಚೈವ ಗಾಯತ್ರೀಮಪಿ ನಸ್ಮರೇತ್ |
 ತುಲಸೀ ಕಂಜ ಮಾಲಾದಿ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿ ಲಾಂಛನಃ ||
 ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಸ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಂ ಶಾತ್ತಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಸ್ತಧ |
 ಪರಕ್ಷ ವೋಕ್ಷವಸ್ಯೈವ ಕುರ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಸುನಿಶ್ಚಲಃ ||

—ನಾರದ ಪುರಾಣ

ನಶಿಖಂ ವಪನಂ ಕೃತ್ವಾ ಬಹಿಸೂತ್ರಂ ತ್ಯಜೇದ್ಭುಜಃ |
 ಯದಕ್ಷರಂ ವರಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಸೂತ್ರಮಿತಿ ಧಾರಯೇತ್ ||
 ತತ್ಸೂತ್ರಂಧಾರಯದ್ಯೋಗಿ ಯೋಗವಿತ್ ಸತ್ಯದರ್ಶನ |
 ಜ್ಞಾನಮೇವ ಪರಂತೇಷಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಜ್ಞಾನ ಮುಚ್ಚ್ಯತೇ ||

—ಬ್ರಹ್ಮೋಪನಿಷದಿ.

ಶಾತ್ತಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೂಳಗೆ ಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯನಾದವನು ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ, ನಿರಂತರದಲ್ಲೂ ತುಲಸೀಕಾಷ್ಠ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಕಮಲ ಮಣಿಹಾರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಉಭಯಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ಸಕಲ ವುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿದ ನಿಗಮಾಗಮಗಳೊಳಗೆ ಕೊಂಡಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಡುವ, ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಂತರ್ಬಹಿರ್ನಿ ಗ್ರಹವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಜಪಿಸುವವನೇ ಪರಮಾಚಾರ್ಯನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು.

ಗರ್ಭ ಬೀಜಂತು ಚಂಡಾಲೋ ಜನ್ಮಪ್ರಭೃತ ಶೂದ್ರತಃ |
 ಕರ್ಮ ತಂತ್ರನ್ಯ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ವೈಷ್ಣವಃ ||

—ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಗರ್ಭವಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲಿರುವವಾಗ ಹಿಂದೆವು ಚಂಡಾಲತ್ವದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು. ಅದು ಜನನಾನಂತರ ಶೂದ್ರನಾಗಿಯೂ, ಕರ್ಮದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿಯೂ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವೈಷ್ಣವನಾಗಿಯೂ, ಆಗುತ್ತದೆ.

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕಮೇ ಗುರೂಣಾಂಚ ಶೇಖರಣಾಂ ಸುನಿಶ್ಚಿತಃ |
 ಸರ್ವೇಷಾ ಮುಕ್ತವರ್ಣಾನಾಂ ಗರ್ಭದ್ವಾದಶ ವತ್ಸರೇ ||
 ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದಂಡಾದಿ ವರ್ಷಯೇತ್ |
 ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕಮೇಷು ಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಧರ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿ ವೈಷ್ಣವಃ ||

— ಸರಾಶರ ಸಂಹಿತೆ.

ಗುರುವಾಗುವ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ವರ್ಣದವರಿಗೆ ಜನನ ಕಾಲದಿಂದ ಎಂಟನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ, ದೀಕ್ಷಾರ್ಹವಾದ ಸಮಸ್ತ ವರ್ಣದವರಿಗೂ ಹನ್ನೆರಡನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ, ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನಾದ ಶಾತ್ತಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಎಂಟನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದಂಡಾದಿ ವಿಶೇಷಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |
 ಚಕ್ರಾಂಕ ಮಂಡಲಂ ದೀಕ್ಷಾಂ ವಿಧಿನಾಕಾರಯೇ ದ್ವಿಜಃ ||

— ಹಾರೀತೋತ್ತರೇ.

ಶಾತ್ತಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಚಕ್ರ ಮಂಡಲ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವೆಂಬ ದೀಕ್ಷೆಯು ನಡೆಯೋಣದ್ದರಿಂದ ದ್ವಿಜನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜನು ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರ ದಿಂದ ದ್ವಿಜನಾದ ವರ್ಣಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಿಗಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷತಃ ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಯಸ್ತತ್ತ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಿಮುಕ್ತೋ ಪೂರ್ವಕಿಲ್ಬಿಷೈಃ |
 ಉಪವೀತಾದ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರೋ ತಥಾಯಂ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜಃ ||

— ಹಾರೀತೋತ್ತರೇ.

ಯಾವನು ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳಿಂದ ತಪ್ಪನಾಗಿ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವನೋ ಅವನು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವನು. ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮೋಪವೇಶ ದಿಂದ ವರ್ಣದ್ವಿಜನಾದಂತೆ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಉಪವೀತಾದಿ ವದ್ಧಾರ್ಯಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಯಸ್ತಥಾ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣ ವೈಷ್ಣವಸ್ಯ ನಿರಂತರಂ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿದಂತೆ ವೈಷ್ಣವನು ನಿರಂತರವೂ ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು (ತಪ್ತ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿಗಳಿಂದಾದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು).

ಯಜ್ಞೋಪವೀತವದ್ಧಾರ್ಯಾಂ ತುಲಸೀ ಕಾಷ್ಠಮಾಲಿಕಾಃ |

ಕಂಠಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಾಲಾಂತು ಧಾರಯೇತ್ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜಃ ||

ಪದ್ಮಾಕ್ಷ ಧಾರಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಜಪಹೋಮ ವ್ರತಾದಿಷು |

ಆಶ್ವಮೇಧ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕಮಹಿಯತೇ ||

-ಹಾರೀತ ಸ್ಮತಾ.

ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನು ತುಲಸಿಕಾಷ್ಠ, ಕಮಲಾಕ್ಷ ಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವೂ ಧರಿಸಿರಲು ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಈ ಪದ್ಮಾಕ್ಷ ಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜಪಹೋಮಾದಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗಫಲವು ಲಭಿಸಿ ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣು ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಪರಾಶರ ಸ್ಮೃತಿಯ ಆಚಾರ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿನ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಜನಕಮಹಾರಾಜನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ, “ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸದೆಯಿರುವ ವೈಷ್ಣವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂತಾಗುತ್ತಾನೆ?” ಅದಕ್ಕುತ್ತರವಾಗಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು, “ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ವೈಷ್ಣವನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನೇ ಆತನಿಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಗಳೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರರಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಯಜ್ಞೋಪವೀತಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ತುಲಸಿಕಾಷ್ಠ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಇವರು ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧರರಾಗಿ, ಶಂಖ ಚಕ್ರತಪ್ತ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ದ್ವಿಜತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು

ಕೊಂಡವರು. ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವು ದ್ರಾವಿಡ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪದ್ಧತಿ. ಆರ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ವೇದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರದ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲ. ಇದು ಆರ್ಯರಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡರ ಕೊಡುಗೆ.೩

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿನ ದ್ರಾವಿಡ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಪುರುಷರು. ಇವರು ಅಹಿಂಸಾ ನಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಾದ ಸಾತ್ವತರು ಅಥವಾ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು. ಉತ್ತರದಿಂದ ನಲಸೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನದ ನಂತರ ದ್ರಾವಿಡ ವೇದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ, ಆರ್ಯರ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳಾದರೂ ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮನಸಾನಗೊಂಡವು. ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನೇ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ, ಆಗಮಗಳನ್ನೂ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯನ್ನೂ ದ್ರಾವಿಡರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡರು, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ವಧೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಾತ್ವಿಕರಾದರು. ಆರ್ಯ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರೇ ದ್ರಾವಿಡ ದ್ವಿಜರಾದ ಶಾತ್ರಾದವರು. ಈ ಸಾತ್ವತರಿಂದ ಪಾಂಚರಾತ್ರ ಆಗಮಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಚಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು 1 ಈ ಒಂದು ಸಂಧಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವತರು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಉಭಯ ವೇದಾಂತಿಗಳಾದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆರ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಗಳನ್ನುನ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದ್ರಾವಿಡರಿಂದ ಕಲಿತು ಉಭಯ ವೇದಾಂತಿಗಳಾದರು. ಈ ರೀತಿ ಉಭಯ ವೇದಾಂತವು ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಯ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಣದವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು.

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಚಿದಂಬರಂ ಬಳಿ ವೀರನಾಯಣಪುರಂನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾಥ ಮುನಿಗಳು (ಕ್ರಿ.ಶ. 583-923) ಶೋಷ್ಣಿ ಕುಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವತಾರೆಯಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪ್ರಥಮರಾದರು. ಇಲ್ಲಿ "ಶೋಷ್ಣಿ" ಕುಲ ಎಂಬುದು "ಶಾತ್ಯೈ" ಕುಲ ಅರ್ಥಾತ್ "ಶಾತ್ರಾದ" ಕುಲವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಶುದ್ಧ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರೇ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು. ಇವರು ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ

ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ, ರಹಸ್ಯತ್ರಯ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ದರ್ಶನ ಸಾರಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇವರು ತಂತ್ರವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನರಿತವರು. ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದ ಪಾರಂಗತರಾದ ಉಭಯ ವೇದಾಂತಿಗಳು, ಆದರೂ ಇವರ ಒಲವು ದ್ರಾವಿಡ ವೇದಗಳ ಕಡೆಗೇ ಇತ್ತು. ಇವರ ಮೊನ್ನೊಕ್ಕಳೇ ಹೆಸರಾಂತ "ಆಳವಂದಾರ" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯರು. ಇವರು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಪರಮ ಗುರುಗಳು. ಆಳವಂದಾರರು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥವಾದ ಆಗಮ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವು, ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮವು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯದ್ದೆಂದೂ, ಸಾತ್ಯತ ಮತ ಶೂದ್ರಮತವಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲವೆನಿಸಿದವರು. (ಡಾ|| ಎಂ ನರಸಿಂಹಾಚಾರಿ. ಮುದರಾಸು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದಲೇ ಬರೆದಿರುವರು).

ಡಾ|| ಎ. ಅರ್ಪಣಾಮಾನುಜಂ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಥಮುನಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಸಾತ್ಯತ ಅಥವಾ ಶಾತ್ರಾದ ಮತವದಂತೆಲೂ, ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ತಾಯಿಯಾದ ಭೂಮಿಸಿರಾಟ್ಟಿಯು ಅದೇ ಸಂತತಿಯವೆಂದೂ ಹಾಗೂ ತಂದೆ ಸ್ಮಾರ್ತರಾದ ಸರ್ವಕ್ರತು ದೀಕ್ಷಿತ ಆಸೂರಿ ಕೇಶವ ಪೆರುಮಾಳ್ ಅವರಾದುದರಿಂದ ವೈಷ್ಣವ ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಮನ್ವಯದ ವುತ್ಥಳಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವರು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿನ ಶಬ್ದವು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ನಂತರ ಪ್ರಚಲಿತವಾಯಿತು. 3000ಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕು ಸ್ಮಾರ್ತ ಮತ್ತು ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದಲೂ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗಳನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಿನ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೆನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ತ್ರಿದೈವತ್ವ ಸೂತ್ರಧರರಾಗಿ ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿನ ಮುದಲಿ, ಚಾತ್ರಾದ, ಶಾತ್ರಾದ, ಸಾತ್ಯತ, ಪ್ರಪನ್ನ, ಭಾಗವತ, ಪಾಂಚರಾತ್ರ ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳೂ ಒಂದೇ ಮತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪದಗಳು. ಇವರೇ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವೈಷ್ಣವ ತತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು.

ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ಪರಾಯಣರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸದಾಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿದರು ಇಲ್ಲವೇ

ಮರೆತರು. ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ನಿರತರಾಗಿ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗೋಚಗೆ ಹೋಗದೆ, ಅಲಸ್ಯ ಸೋಮಾರಿ ತನಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾದರು. ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕವೃತ್ತಿ ಇವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಭಾರವನ್ನೊಳಿಸಿತ್ತು. ಇವರು ಉತ್ತಮ ವರ್ಣದವರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಚಕ ವೃತ್ತಿಯೇ ಆಧಾರ ವಾಯಿತು. ಮದರಾಸಿನ ಕೊನ್ನೆನೂರ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನವು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಾದ ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಬಲ್ಲ ನಂಬಿಗಳನ್ನೇ ಎಲ್ಲ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಅರ್ಚಕರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಅಂತಹವರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತಲೂ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜೋಳ ದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಉತ್ತಮ ಜೋಳನು ಹೊರಡಿಸಿರುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ಯೋಗಾನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅರ್ಚಕರು ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರು. ಸುಮಾರು 300 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸರಾದ ರಾಜರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಕಾಲ ಮಠದ ರಾಜಗುರುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅದು ಶಾಸ್ತ್ರನವರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರ ಹೊಂದಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಹಾರ ವಿತ್ತಿರುವುದು. ಈಗಲೂ ಅವರ ಸಂತತಿಯವರಿಗೆ ನರಸಿಂಹ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆ.

ಸುರಪುರದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು, ಅರಮನೆ ಪಂಡಿತರು, ರಾಜಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವೇಣುಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿಯ ಅರ್ಚಕರೂ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರೇ ಆಗಿದ್ದು ಒಂದು ಅಗ್ರಹಾರವೇ ಇವರದಾಗಿತ್ತು.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಕದ್ರಿ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವರ ತಿಮ್ಮಲಾಪುರದ ತಿರುಮಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾವನದುರ್ಗದ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿಯ ಶ್ರೀ ರಂಗ ನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾವಿನಕೆರೆ ಶ್ರೀಲಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಅಂತೆಯೇ ಅನೇಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರೇ ಅರ್ಚಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುತ್ತಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ರಥೋತ್ಸವ ಜನವರಿ 15 ಮತ್ತು 16 ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರಾ ಯಣ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲದ ಮರುದಿನ ಅಂದರೆ ಜನವರಿ 15ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆಯುವ

ಬ್ರಹ್ಮ ರಥೋತ್ಸವವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಮಾತ್ರವೇ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂದು ರಥವನ್ನು ಸ್ವರ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಕೋಮಿನವರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಅಂದರೆ ಜನವರಿ 16ನೇ ತಾರೀಖು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ರಥೋತ್ಸವ ಮುಂದುವರೆ ಯುವುದು. ಇದು ಇಂದಿಗೂ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಗತಕಾಲದ ಶಾಶ್ವತ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ವೈಭವದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ.

ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ವಾಗಲು 74 ಸಿಂಹಾಸನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. “ಏಳುವತ್ತಿನಾಲಿ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಥರಾನ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷರ್ ಕಾಳುಲಂ ಅಸಂಖ್ಯಾನರಾನ ಚಾತ್ತಿನಿ ಚಾಶ್ವತದ ನೊದಲಿ ಕಾಳುಂ” ಗುರುಪರಂಪರೆ ಪುಟ 170, ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು ಪರಂತು ಬೇಧವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀರಂಗಂ ಕೊಯಿಲ್ ಒಲುಗು ಮತ್ತು ತಿರುಪತಿಯ ತಿಲಾ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂದಾಡೈ ರಾಮಾನುಜಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು(ಕ್ರಿ.ಶ.4130-96) ಹೆಸರಾಂತ ಶಾಶ್ವತದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತರು. ತಿರುಪತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ “ರಾಮಾನುಜ ಕೂಟಂ” ಎಂಬ ಧರ್ಮ ಅನ್ನ ಭಕ್ತವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ ತಿರುಪತಿಯ ದೇವಾಲಯದ ವಿಮಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಾಂಕಣಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ಲೇಪನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುವರು. ತಿರುಪತಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ತಿಲಾ ಶಾಸನ ನಂ. 288ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಶಾಶ್ವತವರನ್ನು ದಾಸ ನಂಬಿಗಳು, ಶಾಶ್ವತನಂಬಿಗಳು, ನಂಬಿ ಮಾರರು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಂಗದ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಸೇವೆಯಲ್ಲೂ ಶಾಶ್ವತದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೇ ಆದ್ಯತೆಯುಂಟು. ವೈಕುಂಠ ಏಕಾದಶಿ ಕಾಲದ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಂತೂ ಇವರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಗೌರವವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಕಂಡು ಆರಿಯಬೇಕು. “ವಾಶುರಮುಲು ಪೂರ್ತಿಯಗುವನರೆಕು ವೆರುಮಾಳ್ಳು ತಿರುವಡುಲಯಂದು ಅರ್ಚಕುಲು ತುಲಸಿ ಸಮರ್ಪಿಂಚುದುರು. ನಂತರಮು ತುಲಸಿ ಮೊದಲೈನ ಪ್ರಸಾದಮುಲು ವಿನಯೋಗಮು ಚೇಯಬಡಿ, ವೆರುಮಾಳ್ಳು ಲೋಪಲ ವೇಂಚೇಯುದುರು

.... ನೀಡು ಚಿಲಕಲಮಾಲ ಸಮರ್ಪಿಂಚಿನಂದುನ ಚಾತಾನಿ ವೈಷ್ಣುವುಡು
ಗುಡಿನುಂಡಿ ಏನುಗ ಮೀದ ನೆಕ್ಕಿ ಸಕಲ ಬಿರುದುಲತೋ ಇಂಟಿಕಿ ಪಂಪಬಡನು"೧

ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ
ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನನ್ನು ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ಸಕಲ
ಮುರ್ಮಾದೆಗಳೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದಷ್ಟೆ!

ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಾಸ
ನಾಧಿಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ
ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರಾದವರನೇಕರು
ಶೂದ್ರವರ್ಣದವರಿಗೆ ಗುರುಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಅವರುಗಳ
ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಅಪರ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ತಮ್ಮ
ಇರವನ್ನೂ ಸ್ಥಾನ ಗೌರವವನ್ನೂ ಮರೆತು ಮೋಹ ಮತ್ತು ಜಿಹ್ವಾ ಚಾಪಲ್ಯಗಳಿಗೆ
ಬಲಿಯಾಗಿ ಅವರಿತ್ತ ಧನ, ಅನ್ನಾಶನಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಭುಂಜಿಸಿ ಭ್ರಷ್ಟರಾದರು.
ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಶಾಪವು ಫಲಿಸಿ ಇವರ ಪಾಪವು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ
ಇವರನ್ನು ಶೂದ್ರರೆಂದೂ, ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದೂ ಕರೆಯುವಂತಾಯ್ತು. ಈ ವೇಳೆಗೆ
ಕಾಲಮೀರಿತ್ತು. ಶುದ್ಧ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವತ್ವದ ಸತ್ವ ಇವರ ಬಳಿ ಸತ್ತಿತ್ತು.
ಇದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯಗಳ ಆರ್ಚನೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರನವರ
ಕೈಸೇರಿದವು.

ಶಾತ್ರಾದವರ ಅನಂತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೂ ಉಂಟು.
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರಿಗೆ ಗೋಷ್ಠಿಪೂರ್ಣ ಆಧವಾ ತಿರುಕ್ಕೋಟಿಯೂರ್ನಂಬಿ
ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ತಿರುಮಂತ್ರವು ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಗಳೊಡನೆ ಲಭ್ಯವಾಯ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ
ಹದಿನೆಂಟು ಬಾರಿ ರಾಮಾನುಜರು ಶ್ರೀರಂಗದಿಂದ ಗೋಷ್ಠಿ ಪರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಷ್ಠೆ
ಆಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿ ಶುದ್ಧ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠರಾದ
ಮೇಲೆಯೇ ಆಚಾರ್ಯರು ಮಂತ್ರೋಪವೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರಾಮಾನುಜರಿಗೆ
ತಿರುಮಂತ್ರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಅರಿವಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ಪಠನ ಮಾತ್ರ
ದಿಂದಲೇ ಜೀವರು ಮೋಕ್ಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತರು.
ಅವರ ದಯೆ ಜಾಗೃತವಾಯ್ತು. ಆಗ ಆಚಾರ್ಯರ ಅಣತಿಯನ್ನು ಅತ್ತ ಒತ್ತಿ,
ತಿರುಮಂತ್ರ ಬೋಧೆಗೆ ಅವರು ನಿಧಿಸಿದ್ದ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗದು
೧ ಆಧಾರ 7 ಪುಟ 81 ಮತ್ತು ಆಧಾರ 10 ಪುಟ 48

ಆವರಿವರೆನ್ನುದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಕುಪಿತರಾದರು. ಆಚಾರ್ಯರ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮಂತ್ರ ಪಠನದಿಂದಲೇ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜೀವರಿಗೂ ಮೋಕ್ಷ ಲಭಿಸಿದಾಗ, ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮುರಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ತಾವು ಸಂತಸದಿಂದ ನರಕಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಲು ಸಿದ್ಧವೆಂದು ರಾಮಾನುಜರು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀ ನಂಬಿಗಳವರು ಈ ಶಿಷ್ಯನ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ದಯಾದ್ರವ್ಯ ಹೃದಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸಂಕುಚಿತ ಮದಿವಂತಿಕೆಯ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳೊಡನೆ ತೂಗಿ ನೋಡಿದರು. ಶಿಷ್ಯನ ಮುಂದೆ ತಾವು ಚಿಕ್ಕವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ರಾಮಾನುಜರೇ ತಮ್ಮ ಕಣ್ತೆರೆಸಿದ ಗುರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆಗ ಮತ್ತೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯೂ ಸಂಭವಿಸಿತು ನಾಥಮುನಿಗಳಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಿಸುವ ರಾಮಾನುಜರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರು ಕರುಣಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಸಾಗಿ ಬಂದು ಗೋಷ್ಠಿ ಪೂರ್ಣರಲ್ಲಿತ್ತು ಅದು ಈಗ ರಾಮಾನುಜರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು "ನೀವೇ ಆವರೋ" ಎಂದು ಉಸುರುತ್ತಾ ರಾಮಾನುಜರನ್ನು "ಎಂಬೆರುಮಾನಾರ್" ಎಂದು ಕರೆದರು ಈಗ ಗುರುಗಳ ಅನುಮತಿಯೂ ದೊರೆತ ನಂತರ ರಾಮಾನುಜರು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರಿಗೂ, ಎಲ್ಲ ಕೋಮಿನವರಿಗೂ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. ಇದುವರೆಗೂ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಿದ್ದ ಮದಿವಂತಿಕೆಯು ಅಳಿಯಿತು. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಣದವರಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದುದು ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಯ್ತು. ಆಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ತ್ರೈವರ್ಣಿಕರು ಪಂಚಮರೂ ಸಹ ವೈಷ್ಣವರಾದರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರು. ಆಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಸ್ಸೌತ್ರಿ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಕರಾದ ಮತ್ತು ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಪಾಳಯಕ್ಕೆ ಆನಾಯಾಸವಾಗಿ ನುಸುಳಿಕೊಂಡರು. ತಾವೂ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರು. ಪ್ರತಿರೋಧ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಸಂಕರವು ಸಕ್ರಮವೇ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಲುಷಿತರಾದರು. ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಗಳವರೂ, ಎಲ್ಲ ಕುಲಾಚಾರದವರೂ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಅಧಮಾಚರಣೆಗಳೂ, ಶೂದ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಜತೆಜತೆಗೆ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡವು. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಏಕತೆ ಇಲ್ಲವಾಯ್ತು.

ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ಅಳವಡಿಯ ಮಣವಾಳ ಜೀಯರ್ ಅವತಾರಸ್ಥಲಮಠ ಸಿಂಹಾಸನದ ಇವತ್ತೊಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪುನರ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಣೀಯರು. ಇವರು ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲೂ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಠದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಗಾದ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಅಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು ಹೈದರಾಬಾದು ಮತ್ತು ಮರಾಠಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾನಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕವೂ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಂಧೋಳನವನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಮುಖ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮತ್ಪರವಸ್ತು ಗುರು ಪರಂಪರಾ (ತೆಲುಗು 1918) ಶ್ರೀ ಶಠಜಿದ್ದರ್ಶನಮು (ತೆಲುಗು 1929), ಸಂಪ್ರದಾಯ ಚಂದ್ರಿಕ (ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ 1929), ಸಮಯಚಾರ ಶುರುಕ್ಕಂ (ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ ತಮಿಳುಭಾಷೆ 1929), ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ (ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ 1933, 1949) ಭಗವದಾರಾಧನ ಕ್ರಮ (ಕನ್ನಡಲಿಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ 1933). ಶ್ರೀ ಶಠಜಿದ್ದರ್ಶನ ನಿಷ್ಠ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗೈಕ ಪರಾಯಣ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮು (ತೆಲುಗು 1950), ಶ್ರೀ ತತ್ವ ನವನೀತಮು (ತೆಲುಗು 1950), ತಿರುವಧ್ಯಯನ ಪ್ರಯೋಗಮು (ತೆಲುಗು 1950), ಇವುಗಳು ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜ ಶೋಧನ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹಸ್ತಲಿಪಿಗಳು ಬೆಳಕು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರಂತೆಯೇ ಜೀವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಪುನರೂಪಿಸಲು ಶಕ್ತರಾದರು. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದವರೆಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರರು. ಶಾಸ್ತ್ರಾದತ್ವವನ್ನು ಸಾಧನೆಯಿಂದಲೂ ಆಚರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವವರೆವಿಗೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಿ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಖಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾದರಿಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ತದಂಗವಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದರು.

ಈ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ತನಿಯೇನು

ಚಕ್ರಾಂಗೋಮಾನಸೇವೈ ಪ್ರಕಟಿತ ಪರವಸ್ತುತ್ವನಾ ಯಾಭಿಧೇಯಃ |
ಶ್ರೀಮತ್ಪಾಂತೋಪಯಂತ್ಯ ಪ್ರವಿಮಲ ಚರಣಾರ್ಣೋಜ ಮತ್ತದ್ವಿರೇಫಃ |
ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯಬ್ಧಾ ನಿರಾಶಾಪವನ ಚಕಿತ ಲೋಕಾವನೇ ನೌರಭೂತಂ |
ಸೇವೇಽಹಂ ವೇಂಕಟಾರ್ಥಂ ಕಲಿಮಲಶಮನಂ ಶ್ರೀಯುತಂ ದಾಸಭೂತಃ ||

ಈ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು 1952 ರಲ್ಲಿ ಪರಮ ಪದವನ್ನೈದಿದ ನಂತರ ಎರಡು ದಶಕಗಳಕಾಲ ಶ್ರೀ ಮಠವು ಅನಾಥವಾಯ್ತು. ಅನುಯಾಯಿಗಳು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದಾದರು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಆಣತಿಗೆ ಮಣಿದು ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂಬ ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಬಂತು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದುರದೃಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ. ಇದು ಖಂಡಿತ ಖಂಡನಾರ್ಹ. ಇಂತಾಗಿ ಇದು ಅನುಕರಣೆಯಾಗಿ ಆಡಂಬರದ ಆಹ್ವಾನವಾಯಿತೇ ವಿನಃ ಗುರುಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಅವರ ಧೈಯ ತುತ್ತ ಆಂತರೈಕೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧರಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ಧರಿಸದವರು ಎಂದು ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಾದವು. ಇದು ಇಸ್ವತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಯಾದರೆ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಶಾತ್ರಾದ ಮತ್ತು ಶಾತ್ರಿನ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಾದುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಂದು ನಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಸು ಮತ್ತು ದುರ್ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಸತ್ಯದ ಆರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತ ಕಿರಿಯಿಲ್ಲ, ಭಾಗವತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಆಧವಾ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಶುದ್ಧ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದೇ ಮುಖ್ಯ. ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಆಣತಿಗೆ ಮಣಿದು ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವುದಾಗಲೀ ವಲ್ಲದವರನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದಾಗಲೀ ಸಲ್ಲ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಅದು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನವಿತ್ತಂತೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಸನಾತನ, ಸಾತ್ವತ, ಸಾತ್ವಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕ್ರಮಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಶಾತ್ರಾದತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ತೆರೆಯ ಬಾರದು. ಆಚರಣೆ ಧರ್ಮಬಾಹಿರವಾಗಬಾರದು. ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬಿಳಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

: ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು :

ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ^R

ತಾಪಃ ಪುಂಡ್ರಸ್ತಥಾ ನಾಮ ಮಂತ್ರೋ ಯಾಗಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ |
ಅಮೀ ಪರನು ಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಪರಮೈಕಾಂತಿ ಹೇತವಃ ||

- ತಾಪಃ :** ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಗುರುವಿನಿಂದ ತಪ್ಪ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿಗಳ ಅಂಕಿತವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು.
- ಪುಂಡ್ರಃ :** ಮೃತ್ತಿಕಾ ತಿರುಮಣಿ ಶ್ರೀ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದು.
- ನಾಮ :** ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಜನತೆಗೆ ದಾಸನಾಮವೊಂದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಮಂತ್ರ :** ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಯಾಗ :** ದೇವತಾರ್ಚನಾ ರೂಪವಾದ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ಸದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ಶಿಷ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಸದ್ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಆ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯವಾದರೋ, ತಾಪವೆಂತಲೂ, ಪುಂಡ್ರವೆಂತಲೂ, ನಾಮವೆಂತಲೂ, ಮಂತ್ರವೆಂತಲೂ, ಯಾಗವೆಂತಲೂ ಐದು ವಿಧಗಳಾಗಿರುವುವು. ಈ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿರುವ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಪರಮೈಕಾಂತಿಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹವರಲ್ಲದ ಅವೈಷ್ಣವನಿಂದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನಾಗಲೀ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅಂತಹವನಿಗೆ ಉತ್ತಮಗತಿಯು ಎಂದಿಗೂ ಲಭಿಸದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಂತಹವರಿಂದ ಉಪದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ, ಪುನಃ ಉತ್ತಮನಾದ ವೈಷ್ಣವನಿಂದಲೇ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ದೊಡನೆ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪ್ರವೀಣರಾದವರ

ಸತ್ಕುಲದಲ್ಲಿ ಒನಿಸಿದವನಾದೂ, ಆವೈಷ್ಣವನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವನು ಗುರು
 ವಾಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಕುಲ ಪ್ರಸೂತನಾಗಿದ್ದು ಸದ್ವೈಷ್ಣ
 ವನಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು
 ಆಚಾರ್ಯರನ್ನಾಗಿ ವರಿಸಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
 ಆವೈಷ್ಣವನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ
 ಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರ ಕಾಲ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.
 ಹೀಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನ ಚಿತ್ತ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಂವತ್ಸರ ಪೂರ್ತಿ
 ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಆಗ ಗುರುವು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಎಂದರೆ
 ತಾಪಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವನು.
 ಹಾಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲು ತಾಪವನ್ನೂ, ತರುವಾಯ ಪುಂಡ್ರವನ್ನೂ
 ಬಳಿಕ ನಾಮವನ್ನೂ, ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ಆಚರಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಬದ್ಧಿಯುಳ್ಳ
 ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ
 ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಕ್ರ, ಶಂಖಗಳಿಂದ ತಪಿಸಲ್ಪಡುವುದು ತಾಪವೆಂಬ ಪ್ರಥಮ
 ಸಂಸ್ಕಾರವೆನಿಸುವುದು. ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಕಾರವಾದ ಪೀಠ
 ದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಊರ್ಧ್ವಾಕಾರವಾಗಿ ರೇಖಾತ್ರಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ತಿರುಮಣಿ
 ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಧರಿಸುವುದೇ ಎರಡನೆಯದಾದ ಪುಂಡ್ರವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರವು
 ಸದ್ವೈಷ್ಣವನನ್ನು ದಾಸ ನಾಮದೊಡನೆ ಉದಹರಿಸುವರು. ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ
 ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಾಸ ನಾಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಾಮವೆಂಬ
 ಮೂರನೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವು, ಇವುಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಸದ್ಗುರುವು ಸದ್ವೈಷ್ಣವನಾದ ಶಿಷ್ಯ
 ನಿಗೆ ನ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ನಂತರ ವೈಷ್ಣವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸ
 ಬೇಕು. ನ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರಗಳು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶುಭಕರಗಳಾಗಿರುವುವು.
 ಆದುದರಿಂದಲೇ ತಪಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ಅಂಬುದೇ ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಯು
 ವುದು. ವೈಷ್ಣವ ನ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಸ
 ದ್ವಯವೇ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸತ್ತಿ ಎಂದು ನುಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ದ್ವಯೋಪದೇಶ
 ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ದ್ವಯಾಧಿ
 ಕಾರಿಯಾದವನೇ ಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ದ್ವಯಾ
 ಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ
 ನಾದವನು ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮದಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ
 ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಣವಕ್ಕೆ ಮನೆಯಾಗಿರುವ ಅಂದರೆ ಪ್ರಣವಾರ್ಥದ ಸಾರಭೂತ
 ವಾಗಿರುವ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವೇ "ಮಂತ್ರರತ್ನ"ವೆಂದು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಗಾಮಿ
 ಗಳಾಗಿರುವ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸರ್ವ ಮಂತ್ರಗಳೂ ಸ್ಥಾಯೀಭಾವ

ವನ್ನು ಕೊಂಡಲು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ಓಂ ಕಾರ ಎಂಬುದು (ಪ್ರಣವವು) ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ಸಾರವಾಗಿಯೂ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆದಿಯೊಳು ಪ್ರಣವವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ತರುವಾಯ 'ನಮಃ' ಎಂಬ ದ್ವಯವನ್ನು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿ ನಂತರದಲ್ಲಿ 'ನಾರಾಯಣಾಯ' ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬೇಕು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥದಾನಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿಯೂ, ಆಪರಿಮಿತಾನಂದ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಮಾಶ್ರಯವಾಗಿಯೂ, ಅಶ್ವಮೇಧಾದ್ಯನಂತ ಸತ್ಕರ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಫಲಕ್ಕಿಮ್ಮಡಿಯಾದ ಫಲಾಶ್ರಯವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಾರ್ಚಾವತಾರ ಶ್ರೀ ಚರಣ ನಳನಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಕಾಲತ್ರಯದೊಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಿಕೆಯೇ ಐದನೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವು ; ಇದನ್ನೇ ಯಾಗವೆನ್ನುವುದು.

ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರವು ಮೂಲ ಮಂತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿ ಮಂತ್ರರತ್ನವಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧಕವಾಗಿಯೂ, ವಕ್ತ್ರ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪ ನಿವಾರಕವಾಗಿಯೂ, ಸಕಲೇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದೆಂದೂ, ಇದರ ಉಪದೇಶವು ಇದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದು ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಾದವನಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂಬುದಾಗಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಿಯಾದ ಸರ್ವಮಂಗಳಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಗೆ ಪೇಳಿದ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಾದ ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಪರಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೈದು, ಬಳಿಸಾರಿ ಕರ ಕಮಲಗಳಂ ಜೋಡಿಸಿ ವಿನೀತನಾಗಿ, ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಪುತ್ರಭಾವನೆಯಂ ತಳೆದು, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಶರಣಾಗತಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿನ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪ ಣೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವು. ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದ ವೈಷ್ಣವನು ತಾಪ, ಪುಂಡ್ರ, ನಾಮ, ಯಾಗ, ಮಂತ್ರ ಎಂಬ ಐದು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದ ರಿಂದ "ಐಯ್ಯ" ಎಂದಾಗಲೀ, "ಐಯ್ಯಂಗಾರ" ಎಂಬ ಉಪ ಪದದೊಡನೆ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವನು. ಐಯ್ಯ ಮತ್ತು ಐಯ್ಯಂಗಾರ ಪದಗಳು ಟುವ ಒಂದು ಕೊನು ಅಥವಾ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುವಲ್ಲ. ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ವೈಷ್ಣವನಾದವನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಐಯ್ಯಂಗಾರ ಎಂದು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾದೋದಕ ನಿರೂಪಣೆ^A

ಏತತ್ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಮನೀಷಿಭಿಃ |
ನಿರ್ಣೀತಂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತ ಪಾದೋದಕ ನಿಷೇವಣಂ ||

ತಿಸ್ರಃಕೋಟೋರ್ಧ ಕೋಟೀಚ ತೀರ್ಥಾನಿ ಭುವನತ್ರಯೇ |
ವೈಷ್ಣವಾಂಘ್ರಿ ಜಲೇ ಪುಣ್ಯೇ ಕೋಟಿ ಭಾಗೇನ ಸಂಶ್ರಿತಾಃ ||

ಕಾಂಕ್ಷಂತ್ಯಸ್ಸಕಲಾನದ್ಯಃ ಕಾಲುಷ್ಯಸ್ಯವಿಲೋಚನಂ |
ಆತ್ಮಪಾಪ ವಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವೈಷ್ಣವಾಂಘ್ರ್ಯವಗಾಹನಂ ||

ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದರೆ; ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಮಸ್ತವಾದ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನರಿತು, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಪುನೀತರಾಗಿರುವ ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯರುಗಳ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು.

ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಮಾನವನು, ತನ್ನ ಪಾಪಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, ಮೊಕ್ಷ ಸಾಧನೆಗಾಗಿಯೂ, ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಪುನೀತನಾಗುವನು. ಇಂತಹವರ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಆ ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳು ಕಲುಷಿತಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಪಾಪದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳೆನಿಸಿದ ನದಿಗಳೂ, ತೀರ್ಥಗಳೂ ತಮಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಾಪಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪಾಪಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಗೋಕ್ಷೋಸ್ಕರ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿ, ಅನೃತವಾದಿಗಳಾಗದೆಯೂ ಡಾಂಬಿಕರಾಗದೆಯೂ, ನಿರಂತರ ಭಗವಚ್ಛರಣ ಸ್ಮರಣ ಪರಾಯಣರಾಗಿಯೂ ಆಹಿಂಸಾಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿ ಹಿತಚಿಂತಕರಾಗಿಯೂ, ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಗಳೊಳು ಅಗ್ರೇಸರರಾಗಿಯೂ, ನಿರಹಂಕಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿರುವ ಪರಮ ವೈಷ್ಣವರಾಗಿರುವ ಮಹಾನುಭಾವರ, ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಿರುವಲ್ಲಿ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಭಾಗವತರ ಪಾದೋದಕದ ಮಹಿಮೆಯು ಎಷ್ಟೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅದರಿಂದ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವೀಕಾರವು ಸಕಲ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದು.

ಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯರ ನಿರೂಪಣೆ^A

ಗು ಶಬ್ದಪ್ಪವನ್ನೆ ಕಾರಸ್ಯಾದ್ರಶಬ್ದಪ್ಪನ್ನಿರೋಧಕಃ |
ಅಂಧಕಾರ ನಿರೋದಿತ್ವಾದ್ಗುರುರಿತ್ಯಭಿ ಧೀಯತೇ | ||

“ಗುರು” ಶಬ್ದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವವನೆಂದು ಅರ್ಥವು. ಅಂಧಕಾರ ನಿರೋಧತ್ವವು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು. ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರು ಶಬ್ದಗಳು ಸಮಾನವಾದವುಗಳು. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವವರು ಆಚಾರ್ಯರು. ಆಚಾರ್ಯಾನುವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠಾದಿ ಪ್ರಾಪ್ಯಭೂಮಿಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಆಗಿರುವರು. ಪ್ರಪತ್ತಿಯು ತಿಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಲಕ್ಷಣ. ಮಧುರಕವಿಯಾಳ್ವಾರರು ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಪತ್ತಿಮಾಡಿ ತಮ್ಮ “ಕಣ್ಣಿನುಣ್ಣು ತಿರುತ್ತಾಂಬು” ಎಂಬ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಚಾರ್ಯಶ್ಚ ಹರಿಸ್ನಾಕ್ಷಾಚ್ಚೇರ ರೂಪೋ ನಸಂಶಯಃ |
ಮಗ್ನಾನುದ್ಧರತೆ ಲೋಕಾನ್ ಕಾರುಣ್ಯಾಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ವಾಣಿನಾ ||

ಆಚಾರ್ಯನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಚರಿಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಆಗಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯನು ದಯಾಳುವಾಗಿ, ಜನನ ಮರಣ ಪ್ರವಾಹ ರೂಪವಾಗಿರುವ, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಮಾನವರನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಹಸ್ತವನ್ನಿತ್ತು ದಾಟಿಸಿ ಪಾರವನ್ನೈದುವಂತೆ ಮಾಡುವನು

ಯತಿಗುರು ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ | ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗುರುಃ ||
ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಗುರುಃ ಪತಿಶ್ಚೈವ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೈಷ್ಣವೋಗುರುಃ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಯತಿಯು ಗುರುವಾಗಿರುವನು. ವರ್ಣಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗುರುವಾಗಿರುವನು. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡನೇ ಗುರುವಾಗಿರುವನು ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವನಾದವನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಗುರುವಾಗಿರುವನು.

ಇಲ್ಲಿನ ಅಂತರಾರ್ಥವನ್ನರಿಯದೆ ಹಲವರು ತಾನು ಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯ, ನಾನು ವೈಷ್ಣವನಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ತಮಸ್ಸು, ತುಂಬಿ ಅಂಧ

ನಾಗುವನು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯನ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಪೂಜೆಮಾಡಿಕೊಂಡವರು, ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ವಥಾ ಸಲ್ಲ. ಇದು ಖಂಡನಾರ್ಹ. ಸ್ವಯಂ ಆಚಾರ್ಯನೆಂಬಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದ್ವೈಷ್ಣವನೂ ಆಚಾರ್ಯನೇ ಹೌದು. ಅಂತೆಯೇ ಭಾಗವತ ಪಾದೋದಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಆತ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನ ಪಾದೋದಕ ತನಗೆಂತು ಪವಿತ್ರವಾದೀತು? ಒಬ್ಬ ಸದ್ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದ್ವೈಷ್ಣವನು ಭಾಗವತನಾಗಿ ಪರಮ ಪವಿತ್ರನಾದ ಆಚಾರ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಚಾರ್ಯತ್ವ ವಿರುವುದು ಎಂದು ಅರಿತು "ನಿಮ್ಮ ಆಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ದಾಸನು" ಎಂದಾಗ ಮೂತ್ರ ಸ್ವಯಂ ಆಚಾರ್ಯರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರಕುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಅಂತರವು ಭಾಗವತರಲ್ಲಿರದು. ಪರಮ ಭಾಗವತರಾದ ವೈಷ್ಣವರೇ ವಿಷ್ಣು ಸ್ವರೂಪಿಗಳು. ಅವರನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಸೇವೆಗೈದು ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಭಾಗವತ ಧರ್ಮ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಕೀಳಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಭಾಗವತರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಆಗ ಪಠಸ್ವರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಇರವು ಆರಿವಾಗಿ ಸ್ವಯಮಾಚಾರ್ಯರೆನಿಸುವರು.

ಚಕ್ರಾಂಕನ ಪ್ರಮಾಣ ನಿರೂಪಣೆ^೧

ಸೌವರ್ಣಂ ರಾಜತಂ ತಾಮ್ರಂ ಕಾಂಸ್ಯಮಾಯಸ್ಯಮೇವಚ |
ದ್ವಾದಶಾರಂತು ಷಟ್ಕ್ರೋಣಂ ವಲಯತ್ರಯ ಸಂಯುತಂ |
ಹರೇಸ್ಸುದರ್ಶನಂ ನಿತ್ಯಂ ಧಾರಯೇತ್ತು ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||

—ನಾರದ ಪಾಂಚರಾತ್ರೀ.

ಲೀಲಯಾಪಿ ಲಿಖೇದ್ಯಸ್ತು ಬಾಹುಮೂಲೇ ಸುದರ್ಶನಂ |
ಕುಲಕೋಟಿ ಸಮದ್ಧೃತ್ಯ ಸಗಚ್ಛೇತ್ಪರಮಾಂಗತಿಂ ||

—ವಾಮನ ಪುರಾಣ.

ಸುದರ್ಶನೇನ ಯಸ್ಯಾಂಗಂ ಲಾಂಛಿತಂತು ಭವೇತ್ಸದಾ |
ದೇಹೇ ತಸ್ಯ ವಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರಿಯಾ ಯುಕ್ತ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ ||
ಚಕ್ರಾಯುಧಾಂಕಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯಯ ಮೋಸಿಹೃದಿ ಶಂಕಿತಃ |
ಪ್ರಣಾಮಂ ದೂರತಃ ಕೃತ್ವಾಯಾತಿ ನೈವಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

—ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರದಿ.

ಪಶುವುತ್ರಾದಿಕಂ ಸರ್ವ ಗೃಹೋಪಕರಣಾನಿಚ |
 ಅಂಕಯೇ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾಭ್ಯಾಂ ನಾಮ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚ ವೈಷ್ಣವಂ ||
 ಸ್ತ್ರೀಯಾಸಪ್ತೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಗೃಹಸ್ಥಸ್ಯ ವಿಧಾನತಃ |
 ಆಚಾರ್ಯೇಣೈವ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಪಂಚನೈಗಮಾಃ ||

—ಶಾಂಡಿಲ್ಯ:

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಹ ಪರ ಸುಖಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಗಳೆಂದೆಣಿಸಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿರುವ ಸದ್ವೈಷ್ಣವನು ಸುವರ್ಣ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಕಬ್ಬಿಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಅರಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ಆರು ಕೋಣಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮೂರು ಮಂಡಲಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿರುವಂತೆ ತನ್ನ ಉಪ ಪತ್ನಿಗೆ ಅನುಗಣವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸುದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನದಿಂದ (ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ) ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾರದ ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚಕ್ರವನ್ನು ಭುಜದ ಮೂಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವನೇ ಆದರೆ, ಅಂತಹವನು ತನ್ನ ಕುಲಕೋಟಿಯನ್ನೇ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ, ತಾನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಸಂತನಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ವೈಕುಂಠವನ್ನೈದಿ, ಅಪಾರ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ವಾಮನ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವುದು.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಭುಜ ದ್ವಯವು ಚಕ್ರಾಕಿತ ವಾಗಿರುವುದೋ ಅಂತಹವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ವಿಷ್ಣುವು ಅವನರತ ವಾಸವಾಗಿರುವನು. ಭುಜ ದ್ವಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನಾಂಕಿತವನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಯಮನಾಗಲೀ ಅವನ ದೂತರಾಗಲೀ, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಛಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಗೈದು ದೂರ ಸರಿಯುವರು, ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಾಮವನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಗೃಹಸ್ಥ ನಾದವನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸಹಿತ ಚಕ್ರಾಂಕನವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು ತಾನು ಹೊಂದ ತಕ್ಕ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ನಿರೂಪಣೆ

ಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಅಚಾರ್ಯರಿಂದಲೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಶ್ರೀ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರ ನಿರೂಪಣೆ¹

ಗದಾಧರಂ ಶಂಖ ರಥಾಂಗ ಕಲ್ಪಕ ಧ್ವಜಾರವಿಂದಾಂಕುಶ ವಜ್ರಲಾಂಛನಂ |
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಂಬುಜ ದ್ವಯಂ ಮದೀಯಮೂರ್ಧಾನಮಲಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ||

ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣ ಭೂತನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಗದೆಯೂ, ಶಂಖವೂ, ಚಕ್ರವೂ, ಕಲ್ಪವೂ, ಧ್ವಜವೂ, ಕಮಲವೂ, ಅಂಕುಶವೂ, ವಜ್ರವೂ; ಇವುಗಳ ಆಕಾರವಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯನಾದ ರೇಖೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನಿನ್ನಯ ಸಾದ ಯುಗಗಳವು ನನ್ನ ಮುಖ ಮಂಡಲವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲಂಕರಿಸಿರಲಿ.

ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಏಕತ್ರಂಶಿ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಶಂಕರನು ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರದ ಮಹಿಮಾತಿಶಯಗಳನ್ನೂ ಆದರ ಧಾರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಶುಭಕರವಾದ ಶ್ರೀ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ನೆರರು ಜನನ ಮರಣ ಸಂಸಾರ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು.

ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾಗಿಯೂ ಧರಿಸುವ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಧರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸದಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರುವನು.

ಆದ ಕಾರಣ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರವು ತೋರಿರುವುದೋ ಅಂತಹ ದೇಹವು ಪರಮ ಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಆಲಯವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಯಾವ ವೈಷ್ಣವನಾದವನು ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನೋ ಅಂತಹವನು

ಆ ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾದುದರಿಂದ ಗಂಗಾ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಆಶ್ವಮೇಧಾದಿ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತನಾದವನಂತಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಂಡವನಾದರೆ ಅಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲಿರುವಂತವನಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯನಾದ ಸೈಷ್ಠವ ವಿನೂನನನ್ನೇರಿ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮಪದವಾದ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಸಮಸ್ತವಾದ ಪಾಪಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ವಾಪಿ ಕೂಪ ತಟಾಕಾದಿ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಂದಲೂ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನ ಮುಂತಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಾದವನು ಪ್ರಾತರ್ಮಧ್ಯಾನ್ತ ಸಾಯಂಕಾಲಗಳೆಂಬ ಕಾಲತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಧರಿಸಿರಬೇಕು.

ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ವಿಸ್ತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಹವನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡಲ್ಪಡುವನು. ಇನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಂತಹವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವವನಾದರೆ ಸಮಸ್ತ ದಾನಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರ ಸಿತ್ಯದೇವತೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತರಾಗುವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದರಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಮನೋಹರವಾದ ಮುಖವನ್ನುಳ್ಳ ಭವಾನಿಯೇ! ಕೇಳು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೆ ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಅನೇಕ ಕಲ್ಯಾಣಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗಯೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ತಪಸ್ಸು, ಹೋಮ, ಜಪ, ದೇವತಾರ್ಚನವೇ ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಆಪಾರ ಸುಕೃತವು ಲಭಿಸುವುದೆಂದರಿಯುವುದು.

ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನೇ ಆದರೆ, ಅವನು

ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ ಸತ್ಕರ್ಮವೆಲ್ಲಾ ವಿಫಲವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂದರಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರವು ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿರುವುದೋ, ಅವನ ಶರೀರವು ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರುವುದಾದ ಕಾರಣ ಅವನನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ನೋಡಲೇ ಕೂಡದೆಂದಾಶಯವು.

ನುತ್ತೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸಂಧ್ಯಾಕರ್ಮ, ದೇವತಾರಾಧನವೇ ಮೊದಲಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನೋ ಅಂತಹ ಸತ್ಕರ್ಮಚರಣೆಯ ಫಲವೆಲ್ಲವೂ ರಾಕ್ಷಸರ ಪಾಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ರಹಿತನಾಗಿ ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದವನು ನರಕವನ್ನೈದುವನೆಂದರಿಯುವು.

ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಪರನಾದ ವಿಪ್ರನು ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಆಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅಶೌಚ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು.

ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವು ವಿಹಿತವಾಗಿರುವುದು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ತಿಲಕಾಕಾರವಾದ ಪುಂಡ್ರವು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದುದು. ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಕಾರವಾದುದು ಉಚಿತವಾಗಿರುವುದು. ಶೂದ್ರರಿಗೆ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರವು ಆಗಮ ವಿಹಿತವಾಗಿರುವುದು.

ಕ್ಷತ್ರಿಯರೇ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದರೆ ಆ ಸರ್ವರೂ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಧರಿಸುವಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಿಷೇಧವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರಿಯುವುದು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಡ್ಡವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಪಟ್ಟಾಕಾರವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಪುಂಡ್ರಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಕೂಡದು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ದೇವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇತರ ಯಾವ ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯೂ ಕೂಡದು.

ಉರ್ಧ್ವಾಕಾರವಾದ ಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದ ತಿಲಕ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಟ್ಟಾಕಾರವಾದ ಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವವರು ಗಂಧದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತ್ರಿಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಭಸ್ಮದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸತ್ಪುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವಿಸ್ತನು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ತೊರೆದು ಭಸ್ಮಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವನನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪ ತಿಂದ ನಂತರ ರೀಟ್ಟಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವಂತೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಪರಮೈಕಾಂತಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾದ ದಯಾಶಾಲಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ವೈಷ್ಣವರು ಫಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾದಾಕೃತಿಯಾಗಿಯೂ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆಯೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಸಾದಾಕಾರವಾಗಿಯೂ, ಶಾಂತವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ, ರಮಣೀಯವಾಗಿಯೂ, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆಯೂ, ನೇರವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ, ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಅವಕಾಶವೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಆಲಯವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಎಲೈ ಶುಭ ದರ್ಶನಿಯಾದ ಶರ್ವಣಿಯೇ ! ಈ ಹಿಂದೆ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿಯೂ, ದಂಡಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂದವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಸಂದರವಾಗಿಯೂ ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ವಲ್ಲಭೆಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ನಿರಂತರ ದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವನು.

ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧರ್ಮನು ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಳ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವನೋ ಅಂತಹವನು ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ನಾಯಿಯ ಕಾಲೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಆದ ಕಾರಣ ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾಲೋಕ್ಯ ರೂಪವಾದ ಮುಕುತಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದ್ರಾನಾಮ ಸಹಿತ ಮತ್ತು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಂಗಳ ಕರವಾಗಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ನೇಂಕಟಾಚಲವೊಳು ವಿರಾಜಮಾನನಾದ ಮುಷುವಿಸಲ್ಲಿರುವ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಯನ್ನು ಕೇವಲ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನೇ ಆದರೆ, ಅವನು ಸಮಸ್ತ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದ ರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲವನ್ನು ಸಂವೇಹಿಸ್ತದೆ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ದ್ವಾರಕಾ ವಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಾಸುದೇವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಷುವಿಸಲ್ಲಿರುವ ಶುಭ್ರವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವೈಷ್ಣವನು ಸಮಸ್ತ ಫಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವನು

ಯಾವ ಯಾವ ಶ್ರೀದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿದ ಪೂಣ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಿರುವುದೋ, ಅವುಗಳಿಂದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುವ ವೈಷ್ಣವನು, ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು.

ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿ ದ್ದರೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಸಮೋಹತೆಯನ್ನೂ, ಹೊಂಬಣ್ಣವಾಗಿರುವ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಸಂವತ್ಸನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಾದ್ದರಿಂದ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಶುಭ್ರವಾದ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.

ಗುಂತಾಗಿಯೂ, ಅಡ್ಡವಾಗಿಯೂ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ನಿಲ್ಲದಿರು ವಂತೆಯೂ, ಅತಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿಯೂ, ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ, ವಕ್ರವಾಗಿಯೂ, ಬಹು ಕ್ರೂರವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ, ಹತ್ತದೆ ಇರುವಂತೆಯೂ, ಅಧವಾ ಬಹಳ ಲಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಕಾಣದಂತಿರುವ ಹಾಗೆಯೂ, ರೂಪಹೀನವಾಗಿಯೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ನೊನೆಚಾಗುವಂತೆಯೂ, ಮೂಲವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ, ಬೆರಳಿನಿಂದ ಧರಿಸಲ್ಪಡದೆ ಇರುವಂತಹದ್ದಾಗಿಯೂ, ದುರ್ಗಂಧಯುಕ್ತವಾದುದೂ, ಹಾಗೂ ತಲೆ ಕೆಳಕಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರವು ನಿರರ್ಧಕವಾಗುವುದೆಂದು ನಾಮಧಾರಣ ವಿಧಿಯು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಸಿಕಾ ಮೂಲವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಕ್ರವಾಗುವಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ವಿರುವಂತೆ ವಿರಳವಾಗಿ ಊರ್ವ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ! ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲದೆ ಪರ್ವತಗಳ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಪದಿ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ, ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷಗಳ ಮೂಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ. ಉತ್ತಮವಾದ ಶ್ರೀ ತೀರ್ಥಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ, ಹುತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀದೇವಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ತು ವೇದಿಕಾಭೋಗದರಗಳು ಉದ್ಯವಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದೊರೆಯುವ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆ (ತೆರುಮಣ್ಣು)ಯನ್ನು ಧರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವೆಂದರಿತು ಸಂಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದಾಶಯವು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ, ವೇಂಕಟಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರೀಕೂರ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ವರಾಹ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ, ತುಲಸಿಕಾ ವನದಲ್ಲಿಯೂ, ದೊರೆಯುವ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿಷ್ಣು ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಕಲಸಿ ಮಸ್ತಕಾದಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಂತಹವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾಯಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ತಂದು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಳಿಸಿವೆಯೋ ಅಂತಹ ಮಹಾಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಶುಭ್ರವಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಯೂ, ರಮ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ವೈಷ್ಣವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಧರಿಸುವರು.

ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವದ ನಾಮಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದೊಳು ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ವಿರುವಂತೆಯೂ, ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಮಾತ್ರ ಪಾರ್ಶ್ವ ಪ್ರಮಾಣ ಉಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ, ಶುಭ್ರವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧತರವಾದ ನಾಮವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಮಧ್ಯ ಭಾಗವು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹೈಕ್ಕಮಲವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಚೂರ್ಣವನ್ನು ಧರಿಸುವುದು. ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೇಶವನನ್ನೂ. ಉದರದೊಳು ಧರಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನೂ, ಎದೆಯೊಳು ಧರಿಸುವಾಗ ಮಾಧವನನ್ನೂ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವಾಗ ಗೋವಿಂದನನ್ನೂ, ಕಿರುಹೊಟ್ಟಿಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ, ಎಡದ ಭುಜದಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನನನ್ನೂ, ಹೆಗಲಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನೂ, ಎಡದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವಾಮನನನ್ನೂ, ದಕ್ಷಿಣ ಭುಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರ

ನನ್ನೂ, ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೃಷೀಕೇಶನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವಾಗ ಪದ್ಮ ನಾಭಮೂರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಕೊರಳಿನ ಹಿಂದೆ ದಾಮೋದರನನ್ನೂ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದ್ವಾದಶ ನಾಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ದ್ವಾದಶೋರ್ಧ್ವ ಪುಂಜ್ರಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಉದಕವನ್ನು ತಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾಮ ಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ ಹಣೆ, ಎರಡು ಭುಜಗಳು, ವೃಷಭಾಗ ಮತ್ತು ಕಂಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲಗಳಷ್ಟು ವಿಶಾಲತೆಯಿಂದಿರುವಂತೆ ಧರಿಸಬೇಕು.

ಕಿರಿಹೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹತ್ತು ಅಂಗುಲ ಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತು ಉಭಯ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವನಾದವನು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಾಯ ಆವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಪುಂಜ್ರಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಯಾಯ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪುಂಜ್ರ ಧರಿಸಬೇಕು.

ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಜ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಪುಂಜ್ರಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಶ್ರೀಚೂರ್ಣದಿಂದ ನಾಮಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ನಾಲ್ಕು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಜ್ರವನ್ನೂ ವೈಶ್ಯರು ಎರಡು ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರು ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಜ್ರ ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾಲ್ಕು ಪುಂಜ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಲಲಾಟ, ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಎರಡು ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಪುಂಜ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ವೈಶ್ಯರು ಲಲಾಟ ಮತ್ತು ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಪುಂಜ್ರ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶೂದ್ರರು ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಎಲ್ಲಾ ಚಾತುರ್ವರ್ಣದವರೂ ಮೊದಲು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ತರುವಾಯ ಇತರ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುಂಜ್ರಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಯಮ ವಿರುವುದು.

ನಾಲ್ಕು ಪುಂಡ್ರ ಧಾರಣಾರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ನಾಸುದೇವನಾದಿ ನಾಲ್ಕು ನಾನೊಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಂದರೆ ಕೇಶವ, ನಾರಾಯಣ, ಮಾಧವ, ಗೋವಿಂದ, ಎಂದು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಎರಡು ಪುಂಡ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವ ವೈಶ್ಯರು ಗೋವಿಂದ, ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಲೂ, ಮತ್ತು ಒಂದೇ ನಾಮವನ್ನು ಧರಿಸುವವರು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಧರಿಸಬೇಕು.

ಎಲೈ ದೇವಿಯೇ! ಅರಳಿಯ ಎಲೆ ಯಂತೆಯಾಗಲೀ, ಬಿದಿರಿನ ಎಲೆ ಯಂತೆಯಾಗಲೀ, ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಧರಿಸಿದ ಊರ್ಧ್ವ ಪುಂಡ್ರವು ಮೋಹಕರನಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ! ಪರಮ ಭಾಗವತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾಗಿರುವ ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ಸದ್ವೈಷ್ಣವರು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದಾಕೃತಿಯಾಗಿಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ದುಂಡಾಕಾರವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯತಕ್ಕವಳಾಗು.

ಸುದರ್ಶನದಿಂದ ಅಂಕಿತವಾದ ಬಾಹು ಮೂಲವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಆವಯವಗಳನ್ನುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಆರವಿಂದಮಣಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಿರಚಿತವಾದ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವ ರಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತಹವರಾದ ಕಾರಣವೇ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಪಾಪ ಬಂಧ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿ ಪವಿತ್ರ ಗೊಳಿಸುವರೆಂದಾಶಯವು.

ಎಲೈ ಪರ್ವತ ರಾಜ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಗಿರಿಜೆಯೇ! ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಹಿತಕರವಾಗಿರುವ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಿನಗೋಪ್ಸರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಹಾ ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೋಧಿಸಿದ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ನಿರೂಪಣೆಯು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

“ಏವಮುಚ್ಚರಣ ದ್ವಂದ್ವಂ ಚಂದನೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಂ | ಸೇವ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನೈ ಮ್ಬದ್ಭಕ್ತೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತೈಃ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಮಮಪ್ರಿಯಾ | ಮದ್ಭಕ್ತಾ ಮತ್ಪದಾನಿತ್ಯಂ ಮದ್ಭಕ್ತೈ ಸ್ಥಲವಾಸಿನೀ | ಜನನೀ ಪ್ರಾಣಭೂತಸ್ಯ ಚಂದನೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಾ | ಸೇವ್ಯಾಃ ಪ್ರಪನ್ನೈ ಸ್ತಂಸೇನ್ಯಾ ಮದ್ಭಕ್ತೈರ್ಮಿಯತ್ರೈಸ್ಸದಾ” ಎಂಬಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇವಿತ ನಾರಾಯಣನು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಧಾರಿ ಪ್ರಪನ್ನನಲ್ಲಿದ್ದು ಅಭಯ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

: ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು :

ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ

ಶ್ರವಣಂ ಕೀರ್ತನಂ ವಿಸ್ತೋಷ್ಮರಣಂ ಪಾದ ಸೇವನಂ |
ಆರ್ಚನಂ ವಂದನಂ ದಾಸ್ಯಂ ಸಖ್ಯ ಮಾತ್ಮನಿವೇದನಂ ||

ಶ್ರವಣಂ : ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯಾವತಾರಗಳ ಲೀಲಾ ವಿನೋದಗಳನ್ನೂ, ಭಾಗವತಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಓದಿ ಮತ್ತು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ, ಅ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದುವುದು. ಪರೀಕ್ಷಿಪ್ರಾಜನು ಈ ವಿಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಗಣ್ಯನಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಮಹಾಪುರುಷನು.

ಕೀರ್ತನಂ : ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯಾವತಾರಗಳ ಲೀಲಾ ವಿನೋದಗಳನ್ನೂ, ಅವನ ದಿವ್ಯ ನಾಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಲೂ, ವರ್ಣಿಸುತ್ತಲೂ, ಅಂತಃಪು ಮೂರ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ಇಡಿದಿಡಿಗೆ ಪಡೆದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ, ದೇಹ ಪುಲಕಾಂಕಿತನಾಗಿ ಆನಂದ ಭಾಷ್ಯಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಅವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಸುವುದು. ಶುಕ ಮುನಿಯು ಈ ವಿಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥನಾದ ಮಹಾ ಭಾಗವತನು.

ಸ್ತೂರಣಂ : ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನಂತ ನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದುದು ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರ ನಾಮವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೇಶವಾದಿ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ನಾಮವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದವು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ನಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ವೆನಿಸಿದ ನಾರಾಯಣ ನಾಮವನ್ನೇ ಪರಮಹಂಸ ರಹಸ್ಯವೆಂದು ಅರಿತು, ಆ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿತು ತೃಪ್ತರಾಗುವುದು. ಸ್ಮರಣ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನೊಲಿಸಿದ ಭಾಗವತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ.

ಪಾದ ಸೇವನಂ : ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ದಿವ್ಯ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಹೃದಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪಾದ ಸೇವನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಭೃತ್ಯರಿಲು ಸಾನುರಾಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವಳು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು.

ಅರ್ಚನಂ : ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯ ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸೃತು ಎಂಬ ಮಹಾ ಭಾಗವತರು ಅರ್ಚನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆದರು.

ವಂದನಂ : ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯಿಂದಲೇ ಮತ್ತು ಅಂತೆಯೇ ಭಗವಂತನ ಕರ ಚರಣಾದಿ ಸರ್ವಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ವಂದಿಸುತ್ತಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವುದು. ವಂದನೆಯಿಂದ ಸರಮ ಭಾಗವತನೆನಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಮಹಾನುಭಾವ ಅಕ್ಕಾರ.

ದಾಷ್ಯಂ : ದಾಷ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಮಹಾತ್ಮನು. ಭಗವಂತನ ಪಾದ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನತನವನ್ನು ಮರೆತು ಸ್ವಾಮಿಯ ಸೇವೆ ಗೈದು ದಾಷ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸಂತ, ಹಾಗೂ ಸರಮ ಭಾಗವತರ ಸಂಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವನು ಮಾರುತಿಯು.

ಸಖ್ಯಂ : ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಗೆಲೆಯಂತಿದ್ದರೂ ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಮಹಾತ್ಮನು. ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಗವನ್ನು ಸದಾ ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಸಖ್ಯ ಭಕ್ತಿ.

ಆತ್ಮನಿವೇದನಂ : ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಿ ಆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾದ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು. ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಏಕ ರಸವಾಗಿರುವುದು ಎಂದರ್ಥವು. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಈ ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮರನಾದವನು.

ಈ ರೀತಿ ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆದಂತೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದವರಂದು ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವುದೇ ನವದಾ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು. ಇವು ಒಂದೊಂದೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಂಡರೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಸಾಧಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೇ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳು ದೊರೆತು ಆ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂಭತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯ ಒಂದೊಂದು ಕೊಂಡಿಯಂತಿವೆ. ಆ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾನೆ ಭಗವಂತನು. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಳೆದರೂ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸರಪಳಿಯೇ ಕೈಗೆ ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ದೊರಕುವಂತೆ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುವುದು.

ಸ್ನಾನದ ನಿರೂಪಣೆ¹

ಉತ್ತಮಂಚ ನದೀ ಸ್ನಾನಂ, ಮಧ್ಯಮಂಚ ತಟಾಕ ತೇ |
ಆಧಮಂ ಕೂಪ ಸ್ನಾನಂಚ ಭಾಂಡ ಸ್ನಾನೇನ ಕಿಂ ಫಲಂ ||

ನದೀ ಸ್ನಾನವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು, ಸರೋವರ, ಕೆರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಕೊಳ
ಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ನಾನವು ಮಧ್ಯಮವಾದುದು ಮತ್ತು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು
ಆಧಮವೆಂತಲೂ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ
ಮಾಡುವುದಂತೂ ನಿಷ್ಫಲವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಲದ ತಂಬಿಗೆ ನಿರೂಪಣೆ²

ಅಜ್ಞಾನಾತ್ ಭೋಜನ ಕಾಲೇ ವಾಮ ಭಾಗ ಸ್ಥಿತೇ ಜಲೇ |
ಶ್ವಾನ ಮೂತ್ರ ಸಮಂ ತೋಯಂ ಪೀತ್ವಾ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ಚರೇತ್ ||

ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋ ತಲೆಯದೆಯೇ ಎಡಭಾಗಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡು ಕುಡಿದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ಶ್ವಾನ ಮೂತ್ರ (ಸಾಯಿಯ ಉಚ್ಚೈ) ಯನ್ನು
ಪಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಇದನ್ನರಿತು ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ
ಜಲದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಜನ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಜಲವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಭೋಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ನಿರೂಪಣೆ

ಸತತಂ ಕದಳೇ ಪತ್ರಂ ಅಗ್ರಂ ವಾಮೇಚ ನಿಕ್ಷಪೇತ್ |
ನಿರ್ದಂಡಂಚ ನಿರಗ್ರಂತು ಪಶುಚರ್ಮ ಸಮನ್ವಿತಂ ||

ನಿತ್ಯವೂ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯನ್ನೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವು.
ಎಲೆಯ ತುದಿ (ಅಗ್ರವು) ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಭೋಜನ
ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಂಡವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (ಅರ್ಧ ಎಲೆಯಾದರೆ)
ಅಗ್ರ ಭಾಗವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯು ಪಶು ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಮವೆಂದು
ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಶಯನ ನಿರೂಪಣೆ

ಸ್ವಗೃಹೇ ಪ್ರಾಂಗ್ಮುಖಂ ತಯ್ಯಾ ಅನ್ಯ ಗ್ರಾಮೇಶು ದಕ್ಷಿಣೇ |
ಪಶ್ಚಿಮಸಿ ಚ ಯಾತ್ರಾಯಾಂ ಹಾನಿ ಮೃತ್ಯುತ್ಪದುತ್ತರೇ ||

ಸ್ವಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಶಿರಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅನ್ಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಮತ್ತು ಯಾತ್ರಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ನಿದ್ರಿಸುವುದಾದರೆ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ತುಲಸಿ ತೆಗೆಯುವ ನಿರೂಪಣೆ

ತುಲಸ್ಯಮೃತ ಜನ್ಮಾಸಿ ಸದಾತ್ವಂ ಕೇಶವ ಪ್ರಿಯೇ |
ಕೇಶವಾರ್ಥಂ ಉನಾಮಿ ತ್ವಾಂ ವರದಾ ಭವ ಶೋಭನೇ ||
ಮೋಕ್ಷೈಕ ಹೇತೋ ಧರಣೀ ಪ್ರಸೂತೇ |
ವಿಷ್ಣೋ ಸಮಸ್ತಸ್ಯ ಗುರುಃ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ |
ಆರಾಧನಾರ್ಥಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಯ |
ಉನಾಮಿ ಪತ್ರಂ ತುಲಸಿ ಕ್ಷಮಸ್ವ ||

ಅಮೃತ ಪ್ರಾಯಳಾದ, ಕೇಶವನ ಪ್ರಿಯಳಾದ, ವರದ ಹಸ್ತಳಾದ ತುಲಸಿ ಮಾತೆಯೇ ಕೇಶವನಿಗೋಸ್ಕರ, ಅವನ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರವೆನು. ಮೋಕ್ಷವನ್ನೀವ ಧರಣಿಜಾತೆ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಕಲ ರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದವಳೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯನ ಆರಾಧನೆಗೋಸ್ಕರ ನಿನ್ನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಾ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ತುಲಸಿಯನ್ನು ನಿಷಿದ್ಧ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬಾರದು. ಆ ನಿಷಿದ್ಧ ದಿನಗಳೆಂದರೆ ಭಾನುವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಅಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಗಳು, ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಗಳು, ಇವಲ್ಲದೆ ಸಂಕ್ರಮಣ ಅನಾವಾಸ್ಯೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಮತ್ತು ದ್ವಾದಶಿ ತಿಥಿ - ಇಂತಹ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಾರದು. ಅರಿಯದೆ ಆ ನಿಷಿದ್ಧ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಲಸಿ ಹರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಭಗವಂತನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿದಂತಹ

ಆಸಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ದಿನಗಳ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತುಲಸಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಪುಷ್ಪ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತುಲಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಿಷ್ಣು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ತುಲಸಿಯ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಒಂದು ಬಾರಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ತುಲಸಿಯನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ತೊಳೆದು ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದು. ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಿಸಿದ್ಧ ದಿನಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬರುವುದಾದರೆ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಯು ಶುಚಿಭೂತಳಾಗಿ ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ, ದೇವತಾಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ದೀಪವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಷ್ಟಕವನ್ನಾಗಲೀ ಮತ್ತಾವುದಾದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಹಾಡುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಹಾಡುತ್ತಾ ಸಂತಸದಿಂದ ಶ್ರೀ ದೇವಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಧನುರ್ಮಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಕನ್ಯೆಯರು ಶ್ರೀ ಆಂಡಾಳ್ ಮಾತೆಯು ಆಚರಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವ್ಯ ವ್ರತವಾದ “ತಿರುಪ್ಪಾವೈ” ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕು ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ತಿರುಪ್ಪಾವೈ ವಾಶುರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಪೊಂಗಲ್ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಣಿಮಾಡಿ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಈ ತಿರುಪ್ಪಾವೈ ವ್ರತವು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ವ್ರತಾಚರಣೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಆಂಡಾಳ್ ಮಾತೆಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವಲ್ಲದೆ ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಸಕಲ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನ ಪತಿಯು ದೊರಕುತ್ತಾನೆ.

ಮುತ್ತೈದೆ ಎಂದರೆ, ಐದು ಮುತ್ತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸುಮಂಗಲಿ ; ಇವುಗಳಾವುವೆಂದರೆ ಹರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮ, ಹೂವು, ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಕಾಲುಂಗುರ ಮತ್ತು ಬಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳೆ ಮತ್ತು ಮಣಿಗಳು (ಮಾಂಗಲ್ಯದೊಡನೆ ಪೋಷಿಸುವಂತಹವು) ಗಾಜಿನದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಣಿ ನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾದರೆ ಒಂದು ದಿನದ ತರುವಾಯ ಆಶುಚಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮಡಿ ಮತ್ತು ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವ ಕಾರಣ ಗಾಜಿನ ಬಳೆ ಮತ್ತು ಕರಿಮಣಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬದಲು ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಬಂಗಾರದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ನಿಯಮ ನಿರೂಪಣೆ¹

ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆಯೂ, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಬಾಯನ್ನೂ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆಯೂ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ದೀಪವನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸದೆ ದೇವ ಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ನೆಲವನ್ನು ಗೋಮಯದಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಶುದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದಾಗಲೇ ಅದು ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ದೇವ ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹ ತಾಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಗ್ರೋದಕವನ್ನು ಮಡಿವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ತರಬೇಕು ಆದಕ್ಕೆ ಉಗುರು ತಾಗುವುದಾಗಲಿ, ಮೊಣಕಾಲು, ಕಣಕಾಲು ತಾಗುವುದು ಕೂಡದು. ಅಗ್ರೋದಕದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಶುಭ್ರನಾದ ಮಡಿವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡೇ ತರಬೇಕು. ತುಲಸಿ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಒಮ್ಮೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪುಷ್ಪ, ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪುಷ್ಪ, ಪರಿಮಳವಿಲ್ಲದ ಪುಷ್ಪ, ಬಾಡಿದ ಪುಷ್ಪ, ಚೂರು ಚೂರಾದ ಪುಷ್ಪ, ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಭಾಗಷ: ತಿಂದು ಛಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಪುಷ್ಪ, ಅತಿರಿಕ್ತವಾಗಿರುವ ಪುಷ್ಪ, ಮೈಗೆ ತಗಲಿದ ಇಲ್ಲವೇ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಪುಷ್ಪ, ಚೌರ್ಯದಿಂದ ತಂದ ಪುಷ್ಪ, ಇವುಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ವಥಾ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಉತ್ತಮ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಮಧ್ಯಮ, ಯಾಚಿಸಿ ತಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬಂದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಅಧಮ, ಹಾಗೂ ಕದ್ದು ತಂದ ಪುಷ್ಪಗಳು ಅಧಮಾಧಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಶಂಖ, ತುಲಸಿ ಮತ್ತು ಘಂಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಧೂಪಾರತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೂ, ಸ್ತೋತ್ರ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳದೆಯೂ, ಸಕ್ರಮವಾದ ಮಂತ್ರಗಳ ಪಠಣವಿಲ್ಲದೆಯೂ ದೇವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಧೋತ್ರ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪೂಜೆಗೆ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಲೇ ಬಾರದು.

ಉತ್ತರೀಯ ವಿಲ್ಲದೆಯಾಗಲೀ, ತುಲಸೀಮಣಿ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾಕ್ಷಿಮಣಿ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಾಗಲೀ, ಊರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೋಕನಾರ್ತೆಯೇ ನೊದಲಾದ ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಾಗಲೀ ಕೇಳುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು.

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಲಾಲಿಸುವುದಾಗಲೀ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಮನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು.

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ, ಅಲಸ್ಯದಿಂದಿರುವುದಾಗಲೀ, ನಿಷ್ಕರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು.

ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾಗಲೀ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಅವರಾಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು. ಇದು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಆಚಮನದಿಂದ ಅಶೌಚವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದದಿರುವವರು ದೇವ ಪೂಜಾ ಮಾಡಬಾರದು. ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದದೆಯಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಲೀ, ಪುರುಷರಾಗಲೀ ಪಾಕ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲವೆಂದರಿತು ನಿವೇದಿಸಬಾರದು.

ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೂದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆಯಾಗಲೀ ; ಕೂದಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೇಶಸ್ವರ್ಷ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು

ಮಲ ಮೂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೊದಲೇ ವಿಸರ್ಜಿಸಿರಬೇಕು. ಮಲ ಮೂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜಾ ಕಾಲವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುವುದು ನಿಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಇದು ಅಶೌಚವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೂಜೆಗೆ ತಂದ ವುಷ್ಟಗಳನ್ನಾಗಲೀ ನೈವೇದ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಮೂಸಿ ನೋಡಬಾರದು.

ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸಮರ್ಪಿತ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವುಷ್ಟಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಿ ತ್ರಿಕರಣ(ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ) ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ದೇವ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೂರ್ವಾನ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ದೇವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾರಾದರೂ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗಬಾರದು.

ದೇವರ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹರಕೆಣ್ಣೆ (ಔಡಲ ತೈಲ)ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರು ಆಗಮಿಸಿದ ಅರಿವಾದರೆ, ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮರ्याದೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಂತರ ಪೂಜೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತರರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸ ಕೂಡದು.

ಗುರುಗಳ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದೇವ ಪೂಜಾ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಗುರುವೇ ಭಗವಂತ ನೆಂದರಿಯಬೇಕು

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರಿರುವಾಗ ಅವರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಾದ ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಹಿರಿಯರನ್ನು ಭಗವಂತನೆಂದರಿಯಬೇಕು.

ಗುರು ಹಿರಿಯರಲ್ಲೇ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಣಾಮ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು

ಅಭಿವೇಕಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಉದುವ ಶಂಖಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಡಬಾರದು.

ಅಭಿವೇಕಾ ನಂತರ ದೇವರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರೆಸ ಬೇಕು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ದುಪಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರೆಸಬಾರದು.

ಏಕಾದಶೀ ದಿನಸ ಪ್ರಾಣದೇವರಿಗೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೈವೇದ್ಯ ವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬಾರದು. ಅಂದು ಒಂಧಾವರ್ತಿ ತೀರ್ಥ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಏಕಾದಶಿ ದಿನಸ ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಗಂಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅಂದು ಗಂಧವನ್ನು ವಿನಯೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಏಕಾದಶಿ ದಿನಸ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಬಾರದು. ಅಂದು ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಫಲಾಹಾರ, ಉಪ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು. ತಪ್ಪಿದರೆ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತ ನಿಯಮಬಾಹಿರ ವಾಗುವುದು. ತೀರ್ಥ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ನಿರ್ಜಲೋಪವಾಸವು ಏಕಾದಶಿ ವ್ರತಾಚರಣೆಗೆ

ಪ್ರಶಸ್ತನಾದುದು. ಆದರೂ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಾರಣಕ್ಕೆ ಉಪವಾಸದ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಏಕಾದಶಿ ದಿನದ ಪ್ರಸಾದ ವಿನಯೋಗಕ್ಕಾಗಲೀ ಪ್ರಸಾದ ಭಕ್ಷಣೆಗಾಗಲೀ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಬೇರೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ವಸ್ತ್ರ, ಜೀರ್ಣವಾದ ವಸ್ತ್ರ, ಕರಿವಸ್ತ್ರ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ಫಲಾಪೇಕ್ಷಾರಹಿತವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಲಚಿತ್ತರಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಭಗವದಾರಾಭನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ತಾಮ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳಷ್ಟೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವು. ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಕಂಚು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಸಂಬಂಧವಾದ (Stainless Steel) ಪಾತ್ರೆಗಳು ನಿಸಿದ್ಧವಾದವುಗಳು.

ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನ ನಿರೂಪಣೆ

ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಶುಭ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಂದ ಪೂರ್ಣ ಕುಂಭದ ಜಲದಿಂದಲೂ, ಗಂಧೋದಕದಿಂದಲೂ, ತುಲಸಿ ಕಾಷ್ಠೋದಕದಿಂದಲೂ, ಕಲಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಕಲಶಗಳೆಂದು ಎರಡು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಒಂದೇ ಕಲಶವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಸಪ್ತಲೋಕ, ಸರ್ವಲೋಕ, ಸರ್ವದೇವತೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವುದೆಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ, ಸರ್ವದೇವತೆಗಳ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯೂ ಅವನೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಕಲಶವೇ ಸಾಕು. ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನದಂದು ಕಲಶಕ್ಕೆ ಗಂಧೋದಕವನ್ನು ಸೇರಿಸ ಕೂಡದು. ಅಂದು ಶುದ್ಧೋದಕ ಒಂದನ್ನೇ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕಲಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಕಲಶಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು

ಗಂಗೇಚ ಯಮುನೇಚೈವ ಗೋದಾವರೀ ಸರಸ್ವತಿ |

ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರೀ ಜಲೇಸ್ತ್ರಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ||

ಗಂಗಾ ಗೋದಾವರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಯಾಗಾ ದ್ವಾರಕಾ ತಥಾ |

ಆನಾಹ್ಯಾಃ ಪಂಚ ಗಂಗಾಯಾಃ ಸರ್ವ ಪಾಪ ಹರಾಃ ಶುಭಾಃ ||

ಚಂದ್ರ ಪುಷ್ಕರಣೀ ತೀರ್ಥಂ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಣೀ ಜಲಂ |
 ಆನಂತ ಸರಸೀ ತೋಯಂ, ಕಲ್ಯಾಣೀ ಸರಸೀ ಪಯಂ ||
 ಇದಂತು ವಿರಜಾ ತೋಯಂ ಸರ್ವತೋ ಮುಖೀಂ |
 ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ವದೀ ತೋಯಂ ಸರ್ವ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥ ಸಮನ್ವಯಂ ||
 ಕಾವೇರೀ ವಿರಜಾ ತೋಯಂ ರಂಗೇಶಂ ರಂಗ ಮಂದಿರಂ |
 ಪರವಾಸುದೇವಂ ಸ್ರೃತ್ಯಕ್ಷಂ ಪರಮಂ ಪದಂ ||

ಸಂಚಿ ಪಾತ್ರಗಳ ನಿರೂಪಣೆ

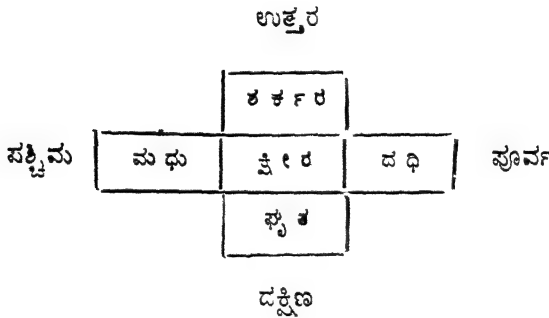
ಆಗ್ನೇಯಾ ಮರ್ಘ್ಯ ಪಾತ್ರಂಶು ನೈರುತ್ಯಾ ಪಾದ್ಯಮೇವ ಚ |
 ನಾಯುನ್ಯೇ ಆಚಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಈಶಾನೈ ಸ್ನಾನ ಪಾತ್ರಕಂ |
 ಮಧ್ಯೇ ಶುದ್ಧೋದಕಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಇತಿ ಪಾತ್ರ ವಿಧಿಯತೇ |
 ಕುಂಭಂತು ವಾಮತಸ್ಪೃಶ್ಯ ಶೋಧನಾದಿ ಸಮನ್ವಿತಂ ||

ಆಚಮನೀಯಂ		ಸ್ನಾನೀಯಂ
	ಶುದ್ಧೋದಕಂ	
ಪಾದ್ಯಂ		ಅರ್ಘ್ಯಂ

- 1) ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲದ ಜತೆಗೆ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಪುಷ್ಪ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ದರ್ಭಾಗ್ರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.
- 2) ಪಾದ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲದ ಜತೆಗೆ ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು, ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತ, ಶ್ಯಾಮಕ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.
- 3) ಆಚಮನೀಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲದ ಜತೆಗೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ತಕ್ಕೋಲ, ಜಾತಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ
- 4) ಸ್ನಾನೀಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲದ ಜತೆಗೆ ಅರಿಸಿನ, ಕಸೂರಿ, ತಕ್ಕೋಲ, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಸಂಪಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳನ್ನೂ
- 5) ಸರ್ವಾರ್ಥತೋಯ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚಾಮೃತ ನಿರೂಪಣೆ

ಗೋಕ್ಷೀರ ದಧಿ ಮದ್ವಾಜ್ಯ ಶರ್ಕರಾದಿ ಸಮನ್ವಿತವಾಗಿರುವುದು ಪಂಚಾಮೃತವು. ಪಂಚಾಮೃತಗಳನ್ನು ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮುನ್ನ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪಂಚಾಮೃತ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಸಿದಿಸಿ ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಕ್ಷೀರೇ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ

ದಧಿ ವಾಮನಾಯ ನಮಃ

ಘೃತೇ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ

ಮಧುತೇ ಮಧುಸೂಧನಾಯ ನಮಃ

ಶರ್ಕರಾಯಾಂ ಆಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ

ಪಂಚಾಮೃತ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ

ತುಲಸೀದಳ ಪರಿಮಳ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಪಂಚಾಮೃತ ದೇವತಾ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಪವಿತ್ರ ಮಂತ್ರ:

ಓಂ ಭಗವಾಃ ಪವಿತ್ರಂ ವಾಸುದೇವಃ ಪವಿತ್ರಂ
ಶತಧಾರಂ, ಸಹಸ್ರಧಾರಂ, ಅಪರಿಮಿತಧಾರಂ |
ಅಚಿದ್ರ ಮರಿಷ್ಯ ಮಕ್ಷಯಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ |
ಭಗವಾಃ ವಾಸುದೇವಃ ಪುನಾತು ||

ಅಪವಿತ್ರಃ ಪವಿತ್ರೋವಾ ಸರ್ವಾಽನಸಾಂ ಗತೋಽಪಿವಾ |
ಯಃಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸಬಾಹ್ಯಾಽಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ ||

ಸಮಿತ್ತುಗಳ ನಿರೂಪಣೆ¹

ಸಮಿತ್ತುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ 1) ಪಲಾಶ (ಮುತ್ತುಗ), 2) ಅಶ್ವತ್ಥ (ಅರಳಿ ಮರ), 3) ಔದುಂಬರ (ಅತ್ತಿ ಮರ), 4) ಖದಿರ (ಕಗ್ಗಲಿ), 5) ಅಪಾಮಾರ್ಗ (ಉತ್ತರಾಣಿ), 6) ಅರ್ಕ (ಎಕ್ಕ), 7) ಶಮೀ (ಬನ್ನಿಮರ), ಇವುಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುವು. ಆದರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುತ್ತುಗ, ಅತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರಳಿ ಮರಗಳ ಸಮಿತ್ತುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಸುಮಾರು ಕೈಬೆರಳು ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ಒಂದು ಜೋಟಿ ಉದ್ದ ಅಂದರೆ 7 ರಿಂದ 8 ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಮಿತ್ತಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಮಿತ್ತುಗಳು ಕೊಂಬೆಯ ತುಂಡುಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ದುಂಡಾದ ತುಂಡುಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯದ ಸಮಿತ್ತುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ. ಸೀಳಿದ ಕಾಷ್ಠವನ್ನು ಹೋಮಾದಿ ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ದಶಾಂಗ ನಿರೂಪಣೆ²

1) ಕರಕೋಷ್ಠ 6 ಭಾಗ, 2) ಅಗರು 3 ಭಾಗ, 3) ಅರಗು 3 ಭಾಗ,
4) ನಖಚಿಪ್ಪಿ 5 ಭಾಗ, 5) ಹರಡಿ 1 ಭಾಗ, 6) ಚಂಚಲ್ಯ 1 ಭಾಗ,
7) ಜಟಾಮಾಂಜಿ 1 ಭಾಗ, 8) ಶಿಲಾರಸ 1 ಭಾಗ, 9) ಭದ್ರ ಮುಷ್ಟಿ 4 ಭಾಗ, 10) ಮತ್ತು ಗುಗ್ಗುಳ 1 ಭಾಗ, ಇವು ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಬಗೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದು ದಶಾಂಗವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಧೂಪಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ನಿರೂಪಣೆ

ಸ - ಅಷ್ಟ - ಅಂಗ - ಸಾಷ್ಟಾಂಗ. ಎಂದರೆ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳು, ಎರಡು ಕಾಲಿನ ಮಂಡಿಗಳು, ಎರಡು ಪಾದಗಳು ಹಾಗೂ ಎದೆ ಮತ್ತು ಹಣೆ, ಈ ರೀತಿ ಶರೀರದ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಏಕಾದಶಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮವ್ಯ ಕಾಲನಿಯಮ²

ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಮಾತೃ, ಪಿತೃಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮವನ್ನು ದ್ವಾದಶಿ ದಿನದಂದು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಶೌಚಾದಿಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಅಶೌಚ ಕಾಲಾನಂತರ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಏಕಾದಶಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ದ್ವಾದಶಿ ದಿನದಂದು ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಮುಖ್ಯ.

ಯತಿ, ಗೃಹಸ್ಥ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಚಾರ²

ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾಗ್ರ ಗಣ್ಯರೂ, ನಿವೃತ್ತಿ ಕರ್ಮಾಚರಣಾಸಕ್ತರೂ ಆಗಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಣದ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ಣರಾದ ಯತಿಗಳ ಕಳೇಬರಕ್ಕೆ ಖನನ ಸಂಸ್ಕಾರ (ಭೂಸ್ಥಾಪನ)ವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೃಹಸ್ಥರ ಕಳೇಬರಕ್ಕೆ ಆಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತವು.

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನ

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನಾಧಿಕಾರವೆಂಬ ಪ್ರಣವೋಪಾಸನೆಗೂ, ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಕ್ಕೂ, ದೇವತಾರ್ಚನೆಗೂ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಂತೆಯೇ ಸಮಾನಾರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರೆಂತೆ ಸದ್ವೈಷ್ಣವ ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಇರುವ ಸ್ತ್ರೀಯು, ದೇವ ಪೂಜೆಗೆ ಅಥವಾ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಕ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಶೂದ್ರಸಮಾನರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಪ್ರಣವೋಪಾಸನೆ ಗಾಗಲೀ, ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಲೀ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರಾದಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಗಳ ಗಾಗಲೀ, ದೇವತಾರ್ಚನೆಗಾಗಲೀ, ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಭೋಗವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ವಂಚಿಸುವುದು ಧರ್ಮಬಾಹಿರವಾದೀಶು. ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದವರಾಗಿ ವಿದ್ವದ್ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳುಂಟು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ ಪತ್ನಿ, ವೈಶ್ವೇದಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಬಯಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದಳೇ ಹೊರತು, ಐಹಿಕ ಭೋಗಗಳನ್ನೇವೆ ಭೂಲೋಕದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದಳು. ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರ ಪತ್ನಿ ಶಾರದಾದೇವಿಯು, ಆದಿ ಶಂಕರರಿಗೂ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರಿಗೂ ನಡೆದ ವಿದ್ವದ್ವಾದ ಪರೀಕ್ಷಾ ಗೋಷ್ಠಿಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಪಿತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನ ಇತ್ತೀಚಿನದು.

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸ್ತ್ರೀಯರು (ಅಶೌಚ ದಿನಗಳ ಹೊರತಾಗಿ) ಪುರುಷ ರಂತೆಯೇ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಓಂಕಾರೋಪಾಸನೆ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಅರ್ಚನೆ, ಪ್ರಬಂಧಾಧ್ಯಯನವೇ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಾನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷಕಾರಳಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು, ಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರತೀಕ ತಾನೆ! ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಸಮಾನಾವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಗವಂತನ ವಕ್ಷಸ್ಥಲವು ಆಕೆಯ ನೆಲೆಯಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಆದಿ ಗುರುವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಶಿಷ್ಯಳೇ ಆ ಜಗನ್ಮತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಲ್ಲವೇ!

ವೇದಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಪನಯನ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಧಾರಣೆಯು ವಿವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಧಾತನದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಮಂಗಳಸೂತ್ರವೇ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವೆಂದೂ ಅದೇ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಆತ್ಮತ್ಯಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಯಿತಾದುದರಿಂದ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ನಶಿಸಿದವು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆ

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಉಳಿವಿನ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವೆಂದರೆ ಭಾರತದ ನಾರಿಯರು ನಿಸ್ತೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ. "ಗೃಹಿಣೀ ಗೃಹಂ ಉಚ್ಛ್ರೀತೇ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪುನೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೂ, 1 ಆಧಾರ 1 ಪುಟ 95-102

ಉನ್ನತಗೂ ಗೃಹಿಣಿಯೇ ಮೂಲ. ನಾರಿಯಾದವಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರ ಸುಖದ ಸಂಕಸದ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದಾರಿಯಾಗಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಪ್ತಿಯ ಆಗದವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಮಾರಿಯಾಗಬಹುದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಗೆ ಮಾತೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಮತೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಿ ವೋಷಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಗುರುತರ ಜನಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನದಿರುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ವಾತಶಾಲೆ. “ಮಾತೃ ದೇವೋ ಭವ; ಪಿತೃ ದೇವೋ ಭವ; ಆಚಾರ್ಯ ದೇವೋ ಭವ; ಅತಿಥಿ ದೇವೋ ಭವ” ಎನ್ನುವ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತೃವನ್ನು ಮೊದಲ ನ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು. ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಗಂಡಸಾದವನು ಅರಿತು ಕಲಿತರೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರ ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತೆ. ಆದೇ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಅರಿತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚುತ್ತಾಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿ, ಧರ್ಮಾಚರಣಾ ಪರಾಯಣರಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮವನ್ನರಿತು ಪತಿವ್ರತಾ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದಲ್ಲಿ ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸುಖ ಶಾಂತಿಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸದಾಚಾರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವಂತೆ ಮಗುವಿಗೆ ಮಾತೆಯು ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿರುವುದಿನಿಂದಲೇ ಗುರುವಾಗಿ ಅರುಹುತಾಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದು. ವಾಸಿಷ್ಠ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಹೋದರಿಯರು ಅರಿತು ಇದರ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ನೀಡಲೆಂದಾಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪತಿವ್ರತಾ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಸತಿಯರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯು ನಿಳವವಿತ್ತಂತೆ ಮೊದಲೇ ಎದ್ದು, ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪತಿಯ ವಾದಗಳಿಗೆ ವಂದನವ ಮಾಡಿ, ವಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಲ ಮಲ ಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ, ದಂತಧಾವನ ಮುಖ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಕವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಪತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ದರ್ಶನವಿತ್ತು, ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಅತ್ತೆ ಮಾಸಂದಿರಿಗೆ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ನಂತರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಮುತ್ತಿತ್ತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಮಯೋದಕಗಳಿಂದ ಸಮ್ರಾಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳಾದ ವಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಓದಣವಾಗಿರಿಸಿ

ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಒರಳು ಒನಿಕೆಯೇ ನೊದಲಾದ ಗೃಹೋಪಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತೊಳೆದು ಶುದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪಾತ್ರಾದಿಗಳ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜಲವನ್ನು ತರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದ ಹೆಗ್ಗನಾಗಲೀ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಾರದು. ತನ್ನ ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ನಿವಾಸದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾದ ನದಿ, ತಟಾಕ ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವುದಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಅತಂಹ ಅನುಕೂಲ ವಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಂಗಲಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದ ನಂತರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಕೂಡದು. ಸಕಲರೂ ಹಾಗೂ ಶೂದ್ರರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನೊದಲು ಪಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಪಾದಗಳನ್ನೂ ಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಸುಮಂಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹರಿಸಿನ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಹರಿವ್ರಾಚಾರ್ಣ ಜಲವನ್ನು ತಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುದಿನವೂ ಕಂಠಸ್ನಾನವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತಿರಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದವಳೇ ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು. ಜಾತಾ, ಶೌಚ, ಸೂತಕವೇ ನೊದಲಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿಮಿತ್ತವು ಸಂಭವಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಂಗಲಿಯು ತಿರಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮಂಗಲಿಯು ಕಂಠಸ್ನಾನವನ್ನೂ ವಿಧವೆಯು ತಿರಸ್ನಾನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿ. ವಿಧವೆಯಾದ ಅಂಗನೆಯು ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕಂಠಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದವಳಾದರೆ ಅಂತಹ ಅಬಲೆಯು ಮಹಾ ಪಾಪಕ್ಕೊಳಗಾಗುವಳು. ಮತ್ತು ಪತಿಘ್ನಿಯು ಅಂದರೆ ಗಂಡನನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಳು ಸುಮಂಗಲಿಯು ಸ್ನಾನಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಧವೆಯರು ಮಂತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಮತ. ಈ ರೀತಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಸುಮಂಗಲಿಯು ಕೂದಲನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒರಸಿ ತುರುಬು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎರಡಾವರ್ತಿ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಿ; ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ನಂತರ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು. ನದಿ, ತಟಾಕ, ಸರೋವರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿನಾದರೂ ಮಿಂದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಗೃಹವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಭಗವಂತನನ್ನೂ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಮಡಿಯನ್ನುಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ತಂದ ಜಲವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಪಾಕಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಿ

ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಭಗವತ್ ಭಾಗವತಾರಾಧನೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಶಾಚಕ್ಕೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವವೃಂದ್ರ, ತಿಲಕವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಭಗವಂತನ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಕಮಾಡಬೇಕು ಸ್ತ್ರೀಯು ಕಚ್ಚಿಯನ್ನು (ಮಡ್ಡಾರು) ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಭಗವ - ನ್ನಿವೇದನಕ್ಕೆ ಪಾಕ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಾಗಲೀ ಕೂಡದು. ಕಚ್ಚಿಯಿಲ್ಲದೆ ವಸ್ತ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾರಿಯು ತಂದ ಜಲವು ಸುರೆಗೆ ಸಮಾನವೆಂದೂ, ಮಾಡಿದ ಪಾಕವು ಮಾಂಸ ಮಜ್ಜನ ಸಮಾನವೆಂದೂ,

“ಅಕಚ್ಚಯಾ ತವಯಾನಾರೀ ಪಾಕಂತು ಕುರುತೆ ಯದಿ |

ತದನ್ಮಂ ಮಾಂಸತಸ್ತುಲಂ ತತ್ಪಯ ಸ್ನುರಯಾ ಸಮಂ || ”

ಎಂಬಂತೆ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತೆ.

ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಭಗವನ್ನಾಮ ಭರಿತ ಮಂತ್ರಾನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಮೌನವ್ರತಧಾರಣಾಗಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಪಾಕ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಭಗವನ್ನಿವೇದನ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪತಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ತನ್ನ ವಲ್ಲಭನ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಹಸ್ತ ಪಾದಾದಿಗಳ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾನು ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ತನ್ನ ಪತಿಯೊಡನೆ ತಾಂಬೂಲ ಚರ್ವಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಂಗಲಿಯು ಚಂದನವನ್ನೂ, ಕುಂಕುಮವನ್ನೂ, ಉತ್ತಮವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಟಿಕೆಯನ್ನೂ, ಕುಷ್ಠಸವನ್ನೂ, ವಸನಾ ಕಟಿಕಾಭರಣ (ಬಳಿ)ಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಸದಾ ಸಂತಸದಿಂದಿರಬೇಕು. ವಿಧವೆಯಾದ ಅಬಲೆಯು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮದ ತರುಣದಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ದೇವ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊರ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮಧ್ಯ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಶಯನ ಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪಾಕ ಗೃಹವನ್ನು ಶುಭ್ರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಭಗವನ್ನಿವೇದನಾ ನಂತರ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರ ಪತಿಯು ಭೋಜನಾ ನಂತರ ನಿಯಮ ಪರಾಯಣಳಾಗಿ ತಾನು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಜನಾ ನಂತರ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಕೊಂಡು, ಆಯಾ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿರಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕ ಶಯನ ಗೃಹವನ್ನೆತ್ತಿ ಪತಿಯು ಪಾದದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಪತ್ನೈಕ ಪರಾಯಣಳಾಗಿ ಪತಿಯನ್ನ ಸೇವಿಸಿ,

ಭಗವನ್ನಾನು ಸ್ಮರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಯನಿಸಬೇಕು. ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿರುವಂತೆ ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣವು ಈ ರೀತಿಯಿರುವುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಅಂಗನೆಯರೂ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತಾದರೆ ಅತಂಹ ನಾರೀಮಣಿಯರು ಇಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ, ಲೋಕಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾ ಅನಂತ ಸುಖಾನುಭವ ವನನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೈನ ವಶಾತ್ ಪತಿ ವಿಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ, ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಶಿರಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಲೂ, ಸೇವಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುವಂತಹ ನಾರಿಯು ಸುಮಂಗಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ರಂತೆಯೇ ಲೋಕಾಂತರ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ವಾಸಿಷ್ಠ ಸಂಹಿತಾ ಧರಿತವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ನಿರೂಪಣೆಯು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಗುರು ಪರಂಪರಾನುಸಂಧಾನ ನಿರೂಪಣೆ^R

ನಾಳ್ಯ ಗುರು ಪರಂಪರಾನುಸಂಧಾನ

ಅಸ್ಮದ್ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಅಸ್ಮದ್ವಮ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ |
 ಅಸ್ಮತ್ಸರ್ವ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ | ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ |
 ಶ್ರೀ ಪರಾಂಕುಶ ದಾಸಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀಮತ್ಯಾಮುನ ಮುನಯೇ ನಮಃ |
 ಶ್ರೀರಾಮ ಮಿಶ್ರಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀವುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ |
 ಶ್ರೀಮನ್ನಾಥಮುನಯೇ ನಮಃ | ಶ್ರೀಮತೇ ಶತಕೋಪಾಯ ನಮಃ |
 ಶ್ರೀಮತೇ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ | ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ |

ಹಾಗೂ ಕೂರತ್ತಾಳ್ವಾರರು ಕರುಣಿಸಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಗುರುಪರಂಪರೆಯ ಅನುಸಂಧಾನ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದು:

ಅಸ್ಮದ್ಧೇಶಿಕ ಮಸ್ಮದೀಯ ಪರಮಾಚಾರ್ಯನಶೇಷಾಃ ಗುರುಂ, |
 ಶ್ರೀಮುಃ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಗಿ ವುಂಗವ ಮಹಾಪೂರ್ಣಂ |
 ಮುನಿ ಯಾಮುನಂ ರಾಮಂ ಪದ್ಮ ವಿಲೋಚನಂ |
 ಮುನಿವರಂ ನಾಥಂ ಶತದ್ವೇಷಿಣಂ ಸೇನೇಶಂ |
 ಶ್ರೀಯಂ ಇಂದಿರಾಂ ಸಹಚರಂ ನಾರಾಯಣಂ ಸಂಶ್ರಯೇ ||

ಅನ್ವಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನವರೆಗೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಎಂದೆಂದೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಆಳ್ವಾರ್ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಪರಾಂಕುಶ ದಾಸಂ ಅಥವಾ ಶಶದ್ವೇಷಿಣಂ ಎಂದು ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಆಳ್ವಾರರನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಾಶರ ಭಟ್ಟರು ಕರುಣಿಸಿರುವ ಮುಕ್ತ ಪದ್ಯವಿದು.

ಭೂತಂ ಸರಶ್ಚ ಮಹದಾಹ್ವಯ ಭಟ್ಟಿನಾಥ |
 ಶ್ರೀ ಭಕ್ತಿಸಾರ ಕುಲಶೇಖರ ಯೋಗಿನಾಹಾನ್ |
 ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿ ರೇಣು ಪರಕಾಲ ಯತೀಂದ್ರ ಮಿಶ್ರಾನ್ |
 ಶ್ರೀಮತ್ ಪರಾಂಕುಶ ಮುನಿಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ನಿತ್ಯಂ ||

(ಭೂತಂ) ಪೂದತ್ತಾಳ್ವಾರ್, (ಚ) ಮತ್ತು (ಸರಃ) ಪೊಯ್‌ಹೈ ಆಳ್ವಾರ್, (ಮಹದಾಹ್ವಯ) ಪೇಯಾಳ್ವಾರ್, (ಭಟ್ಟಿನಾಥ) ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್, (ಶ್ರೀಭಕ್ತಿಸಾರ) ತಿರುಮಳಿಶೈ ಆಳ್ವಾರ್, (ಕುಲಶೇಖರ) ಕುಲಶೇಖರಾಳ್ವಾರ್, (ಯೋಗಿನಾಹಾನ್) ತಿರುಪ್ಪಾಣಿ ಆಳ್ವಾರ್, ಇವರುಗಳನ್ನೂ, (ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು) ತೊಂಡರದಿವ್ವೊಡಿ ಆಳ್ವಾರ್, (ಪರಕಾಲ) ತಿರುಮಂಗೈ ಆಳ್ವಾರ್, (ಯತೀಂದ್ರ ಮಿಶ್ರಾನ್) ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರನ್ನೂ (ಶ್ರೀಮತ್) ಭಗವತ್ಕೈಂಕರೈಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ (ಪರಾಂಕುಶ ಮುನಿಂ) ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರನ್ನು (ನಿತ್ಯಂ) ಸದಾ ಕಾಲವೂ (ಪ್ರಣತಃ ಅಸ್ಮಿ) ನಮಸ್ಕರಿಸುವವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಜನ ಆಳ್ವಾರರುಗಳನ್ನೂ, ಆಚಾರ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳಾದ ಗೋದಾ ದೇವಿ ಎಂಬ "ಆಂಡಾಳ್" ಅವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರನ್ನು ವಂದಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಮಧುರ ಕವಿ ಆಳ್ವಾರ್ ಅವರನ್ನೂ ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ದ್ವಾದಶ ಆಳ್ವಾರ್ ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ವಂದಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೂ

ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರದ್ವಾರ ಮಾಶ್ರಯೇ ವಶೀನಾಂ ಗತಿಂ |
 ಮುನಿಂ ಕಾಂತೋಪಯಂತಾರಂ ಪರವಸ್ತು ಕುಲಾಧಿಪಂ ||

ಎಂದು ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ಗುರುವನ್ನೂ ವಂದಿಸಬೇಕು.

ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ನಿರೂಪಣೆ

ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರರಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲೇಬೇಕಾದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಶಾತ್ರಾದವರಿಗೆ ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಎಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಾದುದಾದರೆ ಇವರು ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಪಂಚ ಪರಾಯಣರಾಗಿರುವುದಾಗಲೀ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜರ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅರ್ಚಕರಾಗಿ, ಜನರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಶಾತ್ರಾದವರಿಗೆ ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅರ್ಚನೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ವೇದಪ್ರಬಂಧಾಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲಿದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಧರನಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದವನು “ಶಾತ್ರಾದತ್ವ”ವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ತುರಿಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮುನ್ನ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಧ್ಯಾಚರಣೆ, ಅರ್ಚನೆ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪ್ರಬಂಧಾಧ್ಯಯನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವೀಣನಾಗಬೇಕು. ಈ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿರುಮಲ ಶ್ರೀಮತ್ಪರವಸ್ತು ಮಠದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಪೀಠಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ಪರವಸ್ತು ವೇಂಕಟ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಎಲ್ಲ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ಅವಿವಿಧವಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ, ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ, “ಶ್ರೀ ಶಠಜಿದ್ವರ್ತನ ನಿಷ್ಕ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗೈಕ ಪರಾಯಣ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಮು” ಎಂಬ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ಸಂಧ್ಯಾಹೀನೋಽಶುಚಿರ್ಮಿತ್ಯ ಮನಹ್ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಸು |

ಯದನ್ಯತ್ಕುರುತೇ ಮೋಹೋನ್ನತಸ್ಯ ಫಲ ಭಾಗ್ಯವೇತ್ || ಎಂಬಂತೆ

ಸಂಧ್ಯಾ ಹೀನನು ಆಪರಿಶುದ್ಧನು, ಭಗವದಾರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಹವನು ಎಂದು ಸೃತಿಕಾರರು ವಿಧಿಸಿರಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ರೀ ಶಠಜಿದ್ವರ್ತನ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟನಾಥ ಯೋಗೀಂದ್ರರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುವರು.

ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಃ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ಗುರು ಸೃತಃ |
 ಗುರೋಶ್ಚ ಹೃದಯಂ ಸಂಧ್ಯಾತೇನೋಪಾಸ್ಯಾ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ||
 ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ವ ಕರ್ಮ ಫಲಾನಿ ಚ |
 ಸಂಧ್ಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಸರ್ವಬಂಧ ವಿಮುಕ್ತಯೇ ||

ಎಂದು ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಂತಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯನಾದ ನಿತ್ಯದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಧರ್ಮವು ಲುಪ್ತಿ ಹೊಂದದೆ. ಇದುವು ಸಂಧ್ಯಾ ಅನುಗೃಹಿಸಿರುವರೆನ್ನುವಾಗ್ಯ ತೆನ್ನಾಚಾರ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಜ್ಞರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಿದು. ಪರವಸ್ತು ಮಠದ ಪ್ರಥಮ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಗೋವಿಂದ ದಾಸರಪ್ಪ ಅವರು ಕುಂಚಿಯ ವರದರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದಲೇ “ಪರವಸ್ತು” ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾಮಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಿರುಮಲೆಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆಗೈಯುತ್ತಾ ನೆಲೆ ನಿಂತರು. ಇವರು ಉಭಯ ವೇದಾಂತ ಪ್ರವರ್ತಕರಾಗಿ ವೇದ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಪ್ರವಚನಾ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರೇ ತೆಂಕಲೆ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಚಾರ್ಯರೆನಿಸಿದ ಅಳಪಿಯ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿ ಗಳ ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯರಾದ ಪರವಸ್ತು ಪಟ್ಟರ್ಸಿರಾ ಜೀಯರ್. ಇವರು ಶಾಶ್ವತದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾಳ ಪತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೃತಾರ್ಥರಾದರು. ಈ ತಾಳಪತ್ರದ ಮೂಲ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಆ ಮಠದ ಇಸತ್ತೊಂದನೆಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು 1932ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಅಂಧ್ರ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದರ ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾಡಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗಾಯತ್ರಿ ದ್ವಯಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ

ವೇದ ಮಾತೆಯಾದ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರಾರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗಳಿರುವುವು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಉಪಾಯಾಂತರ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಪೂರ್ವಕ ಭಗವದೇಕ ಸಾಧಕರಾದ ಪ್ರಪನ್ನರು ಜಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಹಿತವಾದ ದ್ವಯಾರ್ಥ ಪರವಾಗಿ ಗಾಯತ್ರಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಅದರ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೇ ಶೃತೀತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಆವರ್ತನಮುಕ್ತ ಶ್ರಿಯಃಪತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಲು “ತಚ್ಚಬ್ದವಾಚಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಾಯತ್ರೈರ್ಥ ಇತಿೀರಿತಃ”ಎಂಬ ಪರಾಶರ ಸಂಹಿತಾ ವಚನ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಸವಿತುಃ, ಜಗತ್ಪಾ

ರಣತ್ರಂಚ ಸವಿತು ಸ್ನಕಲೋತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರ ಕಾರಣ' ಎಂಬ ವಚನ ಪ್ರಕಾರ ಸವಿತೃ ಶಬ್ದವು ಜಗತ್ಕಾರಣ ವಾಚಕವಾದ ನವಾಪ್ತ ಸಮಸ್ತ ಕಾಮತ್ಪವನ್ನೂ ಹೇಳಲು, ವರೇಣೀಯಂ, 'ವರೇಣ್ಯ ಮಾಶ್ರಯಣಿಯ್ಯು' ಎಂಬ ವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ವರೇಣ್ಯ ಶಬ್ದ ಮಾಶ್ರಯಣ ಸೌಕರ್ಯ ಪಾದಕ ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾರಾಯಣ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಭರ್ಗಃ ನಿರತಿಶಯೌ ಜ್ವಲ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಗ್ರಹ ವಾಚಕವಾದ ಭರ್ಗ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಚರಣ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ-ಶ್ರೀಮದ್ ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಗಾಯತ್ರೀ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾಘೋವಿಂದರಾಜ ಪ್ರಭುತಿಯವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ್ಯೆ "ತೇತಂ ಸೋಮ ವಿವೋದ್ಯಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯೈ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಃ | ಮಂಗಲಾನಿ ಪ್ರಯುಂಜಾನಾಃ ಪ್ರತ್ಯಗೃಹ್ಣೇ ದೃಢ ವ್ರತಾಃ" ಎಂದು ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಭರ್ಗ ಶಬ್ದಾರ್ಥದಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿರುವರು.

ದೇವಸ್ಯ ದೇವ ಶಬ್ದವು, ದಿನ್ ಕ್ರೀಡಾಯಾ ಎಂಬ ಧಾತುವು ನಿತಿರತಿ ಶಯಾನಂದಯುಕ್ತತ್ವವನ್ನೂ 'ದಿನ್ ದೀಪ್ತೌ' ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಕವನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಈ ರೀತಿ ಸವಿತೃ ಶಬ್ದ ದೇವ ಶಬ್ದ ವರೇಣ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಪ್ರತಿಸಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ವರೇಣ್ಯ ಶಬ್ದದಿಂದ ಆಶ್ರಯಣ ಸೌಕರ್ಯಪಾದಕ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವವನ್ನೂ ಧೀಮಹಿ, ಶರಣ್ಯತ್ವದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಸಾದಿಸುವ ಧೀಮಹಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ಅರ್ಥದಿಂದ ಪೂರ್ವಾರ್ಥದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲೋಸುಗ, "ದೇವಸ್ಯ ಸವಿತುಃ ತದ್ವರೇಣ್ಯಂ ಭರ್ಗೋ ಧೀಮಹಿ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಜಗತ್ಕಾರಣ ಭೂತನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಸಕಲ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಶ್ರಿತ ಸೌಕರ್ಯ ಪಾದಕ ಗುಣಾಕರವಾಗಿ ನಿರತಿಶಯೌಜ್ವಲ್ಯಾದಿ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಉಪಾಯವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ತೃತೀಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾರ್ಥದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಧಿಯಃ "ತದ್ ಜ್ಞಾನಂ ಮಜ್ಞಾನಂ ಮತೋನ್ಯದುತ್ತಂ" ಎಂಬ ಜ್ಞಾನಾಂತರ ಪ್ರತೀಕೋಧಿಸಲು ಧೀ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣಾನವರತ ನಿತ್ಯ ವಿಶದತಮಾನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಾನವಧಿಕಾತಿಶಯ ಪ್ರಿಯ ಭಗವದನುಭವ ಜನಿತ ಪ್ರೀತಿಕಾರಿತ ಕೈಂಕರ್ಯ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಯಃ-ಯ ಇತಿ ತತ್ಸವಿತುಃ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಾನುಗುಣವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ "ಯುಕ್ತದೋರ್ನಿತ್ಯ ಸಬಂಧ" ಎಂಬ ನಿಯಮವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸಕಲ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವವಾದ ಸಾರಾಯಣಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಶೇಷವು ಕೈಂಕರ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವವಾದುದರಿಂದ ಪಿರಾಟ್ಟಿ ಕೈಂಕರ್ಯ ವರ್ಧಕಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವವನ್ನು ಕೈಂಕರ್ಯ ಪ್ರತಿ ಸಂಬಂಧಿತಯಾ ನಾರಾಯಣಿತ್ವವನ್ನೂ ಈ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ತಿಳಿಸುವುದು. ನಃ ಭಗವಂತನೇ ಉಪಾಯೋಪೇಯ ಎಂದಿರುವ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿ, ಧೀಯಂ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯವು ಪ್ರಚೋದಯಾತ್, ಪ್ರೇರಯತು, ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಮುಖೋಲ್ಲಾಸ ಹೇತುವಾದ ಪರಿಚರ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವುದು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವು. ಇಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ನಿಯಮಿಸಲು ಸ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವರೂಪ ಮಮಕಾರ ನಿವೃತ್ತಿ ಪರವಾಗಿ ನಮಃ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಹೇಳಿರುವುದು. ಈ ಮಂತ್ರ ಶೇಷದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಯು ಇತಿ-ಯ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನೂ, ನೋ ಧೀಯಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕೈಂಕರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನವು ಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೇ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿರುವನೆಂಬ ಸ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವ ರೂಪ ಮಮಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಃ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಹೇಳಿರುವುದು.

ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ^R

ಛಂದಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತೃಭೂತವಾದ ಗಾಯತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ರತ್ನಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು. ದ್ವಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಧೀರ್ಭಃ ಶರಣಾಗತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾಗಿರುವ ಇವೃತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಶ್ರೀಮದ್ರಾ ಮಾಯಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದರಾಜ ಪ್ರಭುತಿಯವರೇ ಇವೃತ್ತನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗಾಯತ್ರೈಕ್ಷರಾನುಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೊದಲೊಂದೆ ಶ್ಲೋಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮುಖೇನ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಹಿರಿಯರಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಲಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅನ್ವಯ ಕ್ರಮವೇನೆಂದರೆ ;

ಯಃ : ಶ್ರೀಯಃ ಪತಿತ್ವ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಯಾಣ ಗಣಾತ್ಮಕತ್ವ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಶೇಷಿತ್ವಾದಿಗಳಿಂದ ಕೈಂಕರ್ಯ ಪ್ರತಿ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಶೃತಿತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು.

ನಃ : ಸಕಲ ಭಾರವನ್ನೂ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಿರ್ಭರತೆಯಿಂದಿರುವ ನಮಗೆ
R ಆಧಾರ, 14 ಪುಟ 145

ಧಿಯುಃ : ನಿತ್ಯ ವಿಶದತಮೇತ್ಯಾದಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪಾನುರೂಪ ಕೈಂಕರ್ಯ ವಿಷಯಜ್ಞಾನವು.

ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ : ಅನಿಷ್ಟ ನಿವರ್ತಿಷ್ಠ ಪ್ರಾಪಣದಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ

ತಸ್ಯ ಸವಿತುಃ : ಸಕಲ ಜಗತ್ಪಾರಣ ಭೂತನಾದ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ನಿಯಮ ತೀಲನಾಗಿ ಅಂತರಾದಿತ್ಯ ವಿದ್ಯೋಪಾಸ್ಯನಾಗಿ ಆದಿತ್ಯಾಂಶರ್ವರ್ತಿ,

ದೇವ್ಯುಃ : ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಡನ ತೀಲನಾಗಿ ನಿರತಿಶಯ ದೀಪ್ತಿ ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವ ಭಗವಂತನು

ತತ್ : ಈಶ್ವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು, ಸ್ವಾಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಭಯ ಭೀತನಾದಂತವನಿಗೆ ಸುಖೋಪ ಸದನ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಈಶ್ವರನ ಸಹಜ ಕಾರುಣ್ಯ ಗುಣ ಗಣಗಳನ್ನು ಉದ್ದೀಪನ ಮಾಡಲು ಅಮೋಘ ಪುರುಷರಕಾರ ಭೂತಕಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ನಿತ್ಯ ಸಂಬಂಧಯುಕ್ತತ್ವದಿಂದಿರುವುದು ವೇದಾಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವು.

ವರೇಣಿಯಂ : ಆಶ್ರಯಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಸೌಶೀಲ್ಯ, ಸೌಲಭ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಸರ್ವ ಸಮಾಶ್ರಯಣ ಯೋಗ್ಯವು.

ಭ್ರಗ್ನಃ : ನಿರತಿಶಯಾಜ್ವಲ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಕುಮಾರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯಾದ್ಯವಂತ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣ ನಿಧಿಯಾದ ನಿರತಿಶಯ ತೇಜೋಮಯ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವೂ, ಅಕಿಂಚನಾನನ್ಯ ಗತಿತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟರಾದ ನಾವು,

ಧೀಮಹಿ, ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಮಹಿ : ಪ್ರಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು,

ಮೇಲಿನ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರೋಪಾಸನೆಯು ದ್ವಯ ಮಂತ್ರೋಪಾಸನೆಗೆ ಸಮನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಕರಾದ ಪ್ರಪನ್ನರು ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮ ಬಾಹಿರನಾಗಲಾರದು. ಇದನ್ನೇ ಪ್ರತಿಸಾದಿಸಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ವೇಂಕಟಮಾಸುಜಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳ ವರು ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾ ವಂದನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಶಶಜಿವ್ವರ್ತನ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಷ್ಠೆತಿ ಮಾರ್ಗೈಕ ಪರಾಯಣ

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ

ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿ ದ್ವಾರ ಮಾಶ್ರಯೇ ವಶಿನಾಂ ಗತಿಂ |
ಮುನಿಂ ಕಾಂತೋಪಯಂತಾರಂ ಪರವಸ್ತು ಕುಲಾಧಿಪಂ ||

ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದ ಕರ್ತವ್ಯ

ವೈದಿಕಾನುಷ್ಠಾನ ತತ್ಪರರು ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಭಗವತ್ ಸುಪ್ರಭಾತ ಮತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ, ಭಗವತ್ಸ್ವ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ದಂಡವತ್ಪಣಾಮನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬಹಿರ್ದೇಶಿಗೆ ತೆರಳಿ ಶೌಚ, ದಂತ ಧಾವನ, ಗಂಡೂಷಾಚಮನ ಸ್ನಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ, ಶುಭ್ರವಾದ ಪ್ರಶಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಉರ್ಧ್ವಪುಂಜಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಪದ್ಮಾಕ್ಷ, ತುಲಸಿ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ದರ್ಭೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ ಇಲ್ಲವೇ ಪದ್ಮಾಸನ ಯಾವುದರಲ್ಲಾ ದರೂ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ನಾನಾಂಗ ದೇವರ್ಷಿ ತರ್ಪಣ

ಆಚಮನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಭಗವದಾಜ್ಞಾಯಾ ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಯ ರೂಪಂ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ನಾನಾಂಗ ದೇವರ್ಷಿ ತರ್ಪಣಂ ಕರಿಸ್ಯೇ.

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತವನ್ನು ಉಪವೀತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೀರ್ಥದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತರ್ಪಣವನ್ನು ನೀಡ ಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಯೇದೇವಾಃ ತಾನ್ ದೇವಾಂಗ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಸರ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಸರ್ವದೇವ ಗಣಾನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಸರ್ವದೇವ ಪತ್ತೀಂಗಳ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಸರ್ವ ದೇವ ಗಣಪತ್ತೀಂಗಳ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ನಂತರ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವನ್ನು ವಿನೀತಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ಋಷಿ ತರ್ಪಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಾದಯೋ ಯೇ ಋಷಯಃ
 ತಾನ್ ಋಷೀನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ನಾರಾಯಣ, ಕಾಸಾರ, ಪರಾಂಕುಶ, ಪರಾಂತಕ, ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಾದಯೋ
 ಯೇ ದಿವ್ಯ ಋಷಯಃ ತಾನ್ ಋಷಿಂಗ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಸರ್ವಾನ್ ಋಷೀನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಸರ್ವ ಋಷಿಗಣಾನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಸರ್ವರ್ಷಿ ಪತ್ನೀಂ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಸರ್ವರ್ಷಿ ಗಣ ಪತ್ನೀಂ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ನಂತರ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನಾ ವಿತವಾಗಿ ಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಮಂತ್ರದ ಕೊನೆಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪಠಿಸಿ ಪಿತೃ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಸೋಮಃ ಪಿತೃಮಾನ್ ಯನೋಂಗೇರಸ್ವಾಃ
 ಅಗ್ನಿಕವ್ಯವಾಹನಾದಯೋ, ಯೇ ಪಿತರಃ ತಾನ್ ಪಿತೃನ್
 ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ನಾಥಾರ್ಯ, ಪಂಕಜಾಕ್ಷ, ರಾಮಮಿಶ್ರ, ಯಾಮುನ,
 ಗೋಷ್ಠಿ ಪೂರ್ಣಾ ದಯೋ ಯೇಬ್ರಹ್ಮದಃ ತಾನ್ ಪಿತರಃ ಪಿತೃನ್
 ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಸರ್ವಾನ್ ಪಿತೃನ್ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಸರ್ವ ಪಿತೃಗಣಾಂ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಸರ್ವ ಪಿತೃಪತ್ನೀಂ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ.
 ಸರ್ವ ಪಿತೃಗಣಪತ್ನೀಂ ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ

ನಂತರ ಉರ್ಜಂ ವಹಂತೀ ರಮೃತಂ ಘೃತಂ ಪಯಃ ಕೀಲಾಲಂ |

ಪರಿಪೃತಂ ಸ್ವಧಾಸ್ಥ ತರ್ಪಯತ ಮೇ ಪಿತೃನ್ || ಎಂದು ಹೇಳಿ

ತೃಪ್ಯತ, ತೃಪ್ಯತ, ತೃಪ್ಯತ.

ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಜಲ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ನಂತರ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ದೇವ ತರ್ಪಣ, ಋಷಿ ತರ್ಪಣ ಮತ್ತು ಪಿತೃ ತರ್ಪಣ ಕಾರ್ಯಸಮಾಪ್ತವು.

ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ

ಆಚಮನ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ಆಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ

ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಚಮನ ಎಂದು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯಬೇಕು

ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ವರ್ಶ ಮಂತ್ರಃ

ಎಡದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಉದ್ಧರಣೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಬಲ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಾರಿಯೂ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆಯಾಯಾ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ	(ಬಲಕೆನ್ನೆ)
ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ	(ಎಡಕೆನ್ನೆ)
ಓಂ ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ	(ಬಲಕಣ್ಣು)
ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ	(ಎಡಕಣ್ಣು)
ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ	(ಬಲಮೂಗು)
ಓಂ ಮಧುಸೂಧನಾಯ ನಮಃ	(ಎಡಮೂಗು)
ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ	(ಬಲಕಿವಿ)
ಓಂ ವಾಮನಾಯ ನಮಃ	(ಎಡಕಿವಿ)
ಓಂ ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ	(ಬಲಭುಜ)
ಓಂ ಹೃಷಿಕೇಶಾಯ ನಮಃ	(ಎಡಭುಜ)
ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ	(ನಾಭಿ)
ಓಂ ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ	(ನೆತ್ತಿ)

ಗುರು ಪರಂಪರಾನುಸಂಧಾನ :

ಪುಟ 57ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಗುರುಪರಂಪರಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದತ . ಜತೆಗೆ ಇದನ್ನೂ ಪಠಿಸಬೇಕು.

ತಂ ಶ್ರೀ ಸೌಮ್ಯವರೇಶ ಸಕ್ರ ಹೃದಯಂ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟನಾಥಂ ಮುನಿಂ |
ತಚ್ಚಿಷ್ಯಂ ಪರವಸ್ತು ವೇಂಕಟ ಗುರುಂ ಕಾಂತೋಪಯಂತ್ಯ ಪಥಂ |
ತದ್ಭೃತ್ಯಂ ಶತಕೋಪ ಮಸ್ಯ ಚರಣಂ ಗೋವಿಂದ ಮೀಡೇಗುರೂನ್ |
ಗಾಗರ್ಭ್ಯಂ ವೇಂಕಟ ದೇಶಿಕಂ ಮುನಿನರಂ ಕಾಂತೋಪಯಂತ್ರಾದಿಕಾನ್ |
ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಗುರುಂ ಸಂಶ್ರಯೇ ||

ಪವಿತ್ರ ಮಂತ್ರ:

ಅಪವಿತ್ರ: ಪವಿತ್ರೋನಾ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಗತೋಽಪಿನಾ |
ಯ ಸ್ಮರೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ಸಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಃ ಶುಚಿಃ |

ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಉದ್ಧರಣೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೋಯಿಸಿದ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಅಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಂತ್ರ :

ಪೂರಕ : ಓಂ ಭೂಃ, ಓಂ ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ ಮಹಃ,
ಓಂ ಜನಃ, ಓಂ ತಪಃ, ಓಂ ಸತ್ಯಂ ||

ಕುಂಭಕ : ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣಿಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯಧೀಮಹಿ |
ಧಿಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ರೇಚಕ : ಓಂ ಆಪೋಜ್ಯೋತಿ ರಸೋಽ ಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುನರೋಂ
ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ||

ಸಂಕಲ್ಪ :

ಹರಿಃ ಓಂ ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ, ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತೋ ಮಹಾ ಪುರುಷಸ್ಯ, ಶ್ರೀಮಹಾ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಾಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ, ಅತ್ರ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ, ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪೇ ಭರತ ವರ್ಷೇ ಭರತ ಖಂಡೇ, ಮೇರೋರ್ದಕ್ಷಿಣ ದಿಶ್ಚಾಗೇ, ಶ್ರೀರಂಗಸ್ಯೋತ್ತರ ಪ್ರದೇಶೇ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಕಾವೇರೋರ್ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶೇ, ಭಗವದ್ಭಾಗವತಾಚಾರ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ, ಅದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಹ ರಾರ್ಥೇ, ಶ್ವೇತ ವರಾಹ ಕಲ್ಪೇ, ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರೇ, ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮ ಪಾದೇ, ಶಾಲೀವಾಹನ ಶಕೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ವರ್ತಮಾನೇನ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ, ಚಾಂದ್ರ

ಸೌರಮಾನೇನ ಪ್ರಭವಾದಿ ಷಷ್ಠಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ ನಾಮ

ಸಂವತ್ಸರೇ ಅಯನೇ ಮತೌ

ಮಾಸೇ ತಿಥೌ ವಾಸರೇ

ನಕ್ಷತ್ರೇ ಶುಭ ಯೋಗೇ ಶುಭ ಕರಣೇ, ಏವಂ ಗುಣ ವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟವ್ಯಯಾಂ ಶುಭ ತಿಥೌ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಭಾಗವತಾಚಾರ್ಯ ತ್ರಿವಿಧ ಕೈಂಕರ್ಯ ಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಸ್ವರೂಪೋಪಾಯ ವುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ, ಭಗವದಾಜ್ಞಾಯಾ ಭಗವತ್ತೀ ತ್ಯರ್ಥಂ, ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಯ ರೂಪಾಂ, ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾಂ - (ಮಾಧ್ಯಾ ನ್ಹಿ ಕ ಸಂಧ್ಯಾಂ) (ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ) ಮುಪಾಸಿಷ್ಯೇ ||.

ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರಃ

ಉದ್ಧರಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಯಾಯಾ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಗುರನ್ನು ಉದ್ಧರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವುದೇ ಜಲಕ್ಕೆ ಸೋರಿಸ ಬಾರದು.

- ಓಂ ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವ (ಹೃದಯಕ್ಕೆ)
- ಓಂ ತಾನ ಊರ್ಜೇದಧಾತನ (ಎದೆಯ ಕೆಳಭಾಗ)
- ಓಂ ಮಹೇರಣಾಯ ಚಕ್ಷಸೇ (ಎದೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ)
- ಓಂ ಯೋವಃ ತಿನ ತಮೋರಸಃ (ಬಲಪಾರ್ಶ್ವ)
- ಓಂ ಸತ್ಯಭಾಜಯ ತೇಹನಃ (ಎಡಪಾರ್ಶ್ವ)
- ಓಂ ಉಶತೀರಿವ ಮಾತರಃ (ಬೆನ್ನು)
- ಓಂ ತಸ್ಮಾ ಅರಂಗ ಮಾಮವಃ (ಮುಖ)
- ಓಂ ಯುಷ್ಯಕ್ಷಯಾಯ ಜಿನ್ವತ (ಪಾದಗಳು)
- ಓಂ ಆಪೋಜ ನಯಥಾಚನಃ (ತಲೆಯ ಮೇಲೆ)
- ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ (ಸರ್ವಾಂಗಗಳು)

ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಜಲ ಪ್ರಾಶನ ಮಂತ್ರಃ :

ಸೂರ್ಯಾಶ್ಚ ಮಾ ಮನ್ಯುಶ್ಚ ಮನ್ಯುಪತಯಶ್ಚ ಮನ್ಯು ಕೃತೇಭ್ಯಃ
ಪಾಪೇಭ್ಯೋ ರಕ್ಷಂತಾಂ, ಯದ್ರಾತ್ರಿಯಾ ಪಾಪಮಕಾರ್ಷಂ

ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಹೆಸಾಭ್ಯಾ ವಾಧ್ಯಾ ಮುದಲೇಣ ಶಿಶ್ನಾ ರಾತ್ರಿ ಸ್ತದವಲುಂಪಕ ಯಕ್ಶಿಂಚ ದುರಿತಂ ಮಯಿ ಇದಮಹಂ, ಮಾಮಮೃತ ಯೋನೌ, ಸೂರ್ಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಹಾ ||.

ಬಲದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಲವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಂತರ ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪುನರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರ:

ದಧಿ ಕ್ರಾವ್ಣೋ ಅಕಾರಿಷಂ, ಚಿಷ್ಟೋ ರಶ್ವಸ್ತ ವಾಜಿನಃ |
ಸುರಭಿನೋ ಮುಖಾಕರತ್, ಪ್ರಣ ಆಯೂಂಷಿ ತಾರಿಷತ್ ||

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಮಾರ್ಜನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಜಲ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ.

ಓಂ ಆಪೋಹಿಷ್ಠಾ ಮಯೋಭುವ ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ವವರೋಂ ಪುನರ್ಮಾರ್ಜನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜಲಾಘ್ರಾಣ ಮಂತ್ರ:

ಓಂ ದ್ರುಪದಾದಿವ ಮುಂಚತು, ದ್ರುಪದಾದಿವೇನ್ಮುಮುಚಾನಃ |
ಸ್ವಿನ್ನಃ, ಸ್ನಾತ್ತೀ ಮಲಾದಿವ, ಪೂತಂ ಪವಿತ್ರೇಣೈ ವಾಜ್ಯಂ |
ಆಪಃ ಶುಂಧಂತು ಮೈನಸಃ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಲದ ಅಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೂಗಿನ ಬಳಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಉಸಿರನ್ನು ನೀಳವಾಗಿ ರೇಚಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉಸುರಿನಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡದೆ ತನ್ನ ಎಡಸಾರ್ವಕೈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಬೇಕು.

ನಂತರ ಆಚಮನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಘ್ರ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರ

ಆಘ್ರ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಸ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿಃ ದೇವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ
ಸವಿತಾ ದೇವತಾ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ / (ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ)
(ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ) ಅಘ್ರ್ಯ ಪ್ರಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ||

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ಸುವರೋಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣಿಯಂ |
 ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧಿಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ |
 ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ಸುವರೋಂ, ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ||.

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಕೇಶವಾದಿ ತರ್ಪಣ ಮಂತ್ರಃ

ನಿಂತಿರುವೆಡೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ
 ಅಸಾವಾದಿತ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮ

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ

ಜಲದಿಂದ ಪರಿಷೇಚನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ

ಪ್ರಾತಃ (ಮಾಧ್ಯಾನ್ಹಿಕ) (ಸಾಯಂ) ಸಂಧ್ಯಾಂಗ ತರ್ಪಣಂ ಕರಿಸ್ತೇ,

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯೊಡನೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು
 ಕೊಡಬೇಕು

ಓಂ ಕೇಶವಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ನಾರಾಯಣಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಮಾಧವಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಗೋವಿಂದಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ವಿಷ್ಣುಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಮಧುಸೂಧನಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ವಾಮನಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಶ್ರೀಧರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಹೃಷೀಕೇಶಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ದಾಮೋದರಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ

ನಂತರ

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ಸುವರೋಂ

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಂತ್ರ ತಪ್ಪೆ ನೀರಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಪೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಸನ ಮಂತ್ರ:

ಪೃಥ್ವಿ ತ್ವಯಾ ಧೃತಾ ಲೋಕಾ ದೇವಿತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುನಾಧೃತಾ |
ತ್ವಂಚ ಧಾರಯ ಮಾಂ ದೇವಿ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರುಚ್ಚಾಸನಂ ||

ಓಂ ಆನಂತಾಸನಾಯ ನಮಃ, ಓಂ ವಿಮಲಾಸನಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಕೂರ್ಮಾಸನಾಯ ನಮಃ ||

ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು..

ಸಪ್ರಣವ ಶ್ರೀ ಮಂತ್ರ:

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಲದ ಕಿವಿಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ

ಪೂರಕ : ಓಂ ಭೂಃ, ಓಂ ಭುವಃ, ಓಂ ಸುವಃ,
ಓಂ ಅಹಃ, ಓಂ ಜನಃ, ಓಂ ತಪಃ, ಓಂ ಸತ್ಯಂ ||

ಕುಂಭಕ : ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣಿಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ |
ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ರೇಚಕ : ಓಂ ಆಪೋಜ್ಯೋತಿ ರಸೋಽಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ವರೋಃ ||
ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ||

ಗಾಯತ್ರೀ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಃ

ಅರ್ಕ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಸೂರ್ಯ ಕೋಟಿ ಸಮ ಪ್ರಭಂ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸೇವ್ಯ ಸಾದಾಬ್ಜಂ ನೌಮಿ ಬ್ರಹ್ಮ ರಮಾಸಖಂ ||

ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಭಗವದಾಜ್ಞಾಯಾ ಭಗವ ತ್ರೀತೃಥ್ಯಂ/ ಸಹಸ್ರಂ/ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ/
ಪ್ರಾತಃ (ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ) (ಸಾಯಂ) ಸಂಧ್ಯಾಂಗ ಗಾಯತ್ರೀ
ಮೂಲ ಮಂತ್ರ ಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಈ ಗಾಯತ್ರಿ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನ್ನು 1008, 108, 48, 24,
ಅಥವಾ 12 ಬಾರಿಯಾದರೂ ಜಪಿಸಿ ಬೇಕು,

ಗಾಯತ್ರಾ ನಾಹನಂ:

ಆಯಾತು ವರದಾ ದೇವಿ, ಅಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮ್ನಿತಂ, ಗಾಯತ್ರೀಂ
ಛಂದಸಾಂ, ಮಾತೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಜುಷಸ್ವಮೇ ವಃ ಓ ಜೋಸಿ ಸಹೋಸಿ ಬಲಮಸಿ
ಭ್ರಾಜೋಸಿ ದೇವಾನಾಂ ಧಾಮ ನಾಮಾಸಿ, ನಿಶ್ಚಮಸಿ ನಿಶ್ಚಾಯಃ ಸರ್ವಮಸಿ
ಸರ್ವಾಯು ರಭಿಭೂರೋಂ ಗಾಯತ್ರೀಂ ಆನಾಹ ಯಾಮಿ.

ಗಾಯತ್ರೀ ಕರ ನ್ಯಾಸಃ

- ಓಂ ಭೂಃ ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ಭುವಃ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ಸುವಃ ಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯಂ ಅನಾಮಿಕಾ ಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಕನಿಸ್ಥಿಕಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ಧಿಯೋ ಯೋನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ಕರತಲ ಕರ ಪೃಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ
- ಓಂ ತತ್ಸವಿತುಃ ಜ್ಞಾನಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ
- ಓಂ ವರೇಣಿಯಂ ಐಶ್ವರ್ಯಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾಃ
- ಓಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯೈ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್
- ಓಂ ಪ್ರಚೋದ ಯಾತ್ ವೀರ್ಯಾಯ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್
- ಓಂ ಆಪೋ ಜ್ಯೋತಿ ರಸೋಽಮೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ಸುನರೋಂ ||

ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ದೇವೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಂಗಾಂಗ ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ
ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಗಾಯತ್ರಿ ಅನುಸಂಧಾನ :

ಯೋ ದೇವ ಸ್ಸವಿತಾಸ್ತಸ್ಮಾಕಂ, ಧಿಯೋ ಧರ್ಮಾದಿ ಗೋಚರಾಃ |
ಪ್ರೇರಯೇ ತ್ವಸ್ಯ ಯದ್ಭರ್ಗ ಸ್ತದ್ವರೇಣಿಯಂ ಉಪಾಸ್ತುಹೇ ||

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಧ್ಯಾನಂ

ಆದಿತ್ಯ ಮಂಡಲೇ ಧ್ಯಾಯೇ ಪರಮಾತ್ಮಾನ ಮವ್ಯಯಂ |
ನಿಷ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ರಕ್ತ ಪಂಕಜಾಸನ ಮಧ್ಯಗಂ |
ಕಿರೀಟಿ ಹಾರ ಕೇಯೂರ ಕಟಿಕಾದಿ ವಿಭೂಷಿತಂ |
ಶ್ರೀವತ್ಸ ವನಮಾಲಾ ಶ್ರೀ ತುಲಸೀ ಕೌಸ್ತುಭೋಜ್ವಲಂ |

ಹರಿಂ ಪೀತಾಂಬರ ಧರಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಧರಂ |
 ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಂ ರತ್ನ ಕುಂಡಲೈ ಮುಂಡಿತಾನನಂ |
 ಸರ್ವ ರತ್ನ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಾ ಭರಣ ಭೂಷಿತಂ ||

ದ್ವಯ ಮಂತ್ರ ಸಹಿತ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪಃ

ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ ಸ್ವರೋಂ ತತ್ಸವಿತು ವರೇಣಿಯಂ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ |
 ಧಿಯೋ ಯೋ ನಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ | ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ |
 ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಚರಣಾ ಶರಣಂ ಪ್ರಸದ್ಯೇ |
 ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ||

ಭರ ಸರ್ಪಣ ಮಂತ್ರಃ : ಚರಮ ಶ್ಲೋಕಾನುಸಂಧಾನ

ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾನ್ ಪಂತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ |
 ಅಹಂ ತ್ವಾ ಸರ್ವ ಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷ ಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾತುಚಃ |

ಗಾಯತ್ರಿ ಉದ್ವಾರನ ಮಂತ್ರಃ

ಉತ್ತಮೇ ಶಿಖರೇ ದೇವಿ ಭೂನ್ಯಾಂ ಪರ್ವತ ಮೂರ್ಧನಿ |
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಹ್ಯನುಜ್ಞಾನಂ ಗಚ್ಛ ದೇವಿ ಯಥಾ ಸುಖಂ ||

ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾ ಉಪಸ್ಥಾನ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚರ್ಷಣೇ ಧೃತಃ ಶ್ರವೋ ದೇವಸ್ಯ ಸಾನಸಿಂ,
 ಮಿತ್ರೋ ಜನಾನ್ ಯಾತಯತಿ ಪ್ರಜಾನನ್ಮಿತ್ರೋದಾಧಾರ ಸೃಧಿವೀ ಮುತದ್ಯಾಂ |
 ಮಿತ್ರಃ ಕೃಷ್ಣೀರ ನಿಮಿಷಾಭಿ ಚಪ್ಪೇ ಸತ್ಯಾಯ ಹವ್ಯಂ ಘೃತವದ್ಧಿಧೇಮ |
 ಪ್ರಸಮಿತ್ರವರ್ತೋ ಅಸ್ತು ಪ್ರಯಸ್ವಾನ್ಯಸ್ತ ಆದಿತ್ಯ ತಿಕ್ಷತಿ ವ್ರತೇನ |
 ನಹಸ್ಯತೇ ನಜೀಯತೇ ತ್ವೋತೋ ನೈನ ಮಗಂಕೋ ಅಶ್ನೋತ್ಯಂತಿತೋ
 ನದೂರಾತ್ ||

ಸಂಧ್ಯಾ ದೇವತಾ ನಮಸ್ಕಾರಃ

ಶೇಷಿ ಶೇಷ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರದಾಯೈ ಸಂಧ್ಯಾಯೈ ನಮಃ
 ಪುರುಷಕಾರ ಭೂತಾಯೈ ಗಾಯತ್ರೈ ನಮಃ
 ಆಚಾರ್ಯ ಸರ್ವ ರೂಪಾಯೈ ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ
 ಸರ್ವ ರಕ್ಷಕಾಯ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
 ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ದಿವ್ಯದೇಶಾರ್ಚಾವತಾರೇಭ್ಯೋ ನಮಃ
 ಕಾಮೋಕಾರ್ಷೀ ಮನ್ಮುರಕಾರ್ಷೀ ನಮೋ ನಮಃ ||

ಅಭಿನಾದನಃ

ಚತುಸ್ಸಾಗರ ಪರ್ಮಂತಂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಂ ಭವತು.
 ಭೋ ಅಭಿನಾದಯೇ ತ್ರಯಾರ್ಷೇಯ ಪ್ರವರಾನ್ವಿತ
 ಗೋತ್ರಃ ಸೂತ್ರಃ ಯಜುಶ್ಯಾಖ್ಯಾಯೀ
 ಶರ್ಮಾಹಂ ಅಭಿನಾದಯೇ ಭೋ !

ಎಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಂಧ್ಯಾ ನಿಗಮನಃ

ಶ್ರೀ ರಂಗ ಮಂಗಳ ಮಣಿಂ ಕರುಣಾ ನಿವಾಸಂ |
 ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಾದ್ರಿ ಶಿಖರಾಲಯ ಕಾಳಮೇಘಂ |
 ಶ್ರೀ ಹಸ್ತಿಶೈಲ ಶಿಖರೋಜ್ವಲ ಪಾರಿಜಾತಂ |
 ಶ್ರೀ ಶಂ ವಮಾಮಿ ಶಿರಸಾ ಷುದುಶೈಲ ದೀಪಂ ||

ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಾತಃ (ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ) (ಸಾಯಂ) ಸಂಧ್ಯಾವಂದನ ಕೈಂಕರ್ಮ ಕರ್ಮಣಿ-ನುಡೈ ಸಂಭಾವಿತ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಸ್ವರ ವರ್ಣ ವಿಧಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ ದೋಷ ಪ್ರಶಮನಾರ್ಥಂ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸ್ಮರಿಸ್ಯೇ ||

ಆಕಾಶಾತ್ ಪತತಂ ಕೋಯಂ ಯಥಾ ಗಚ್ಛತಿ ಸಾಗರಂ |
 ಸರ್ವ ದೇವ ನಮಸ್ಕಾರಾಃ ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛತಿ ||
 ಕೇಶವಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛತ್ಯೊಂ ನಮಃ
 ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ |
 ಬುಧ್ಯಾತ್ಮ ನಾವಾ ಪ್ರತ್ಯತೇ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |
 ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ |
 ನಾರಾಯಣಾ ಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಇತಿ ಶತಚಿತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರವರ್ತಕಾನಾಂ ಸಂಧ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಓಂ ತತ್ಸತ್

ಸಾಧ್ಯಾನ್ವಿಕ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಂ

ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೂ, ಮಧ್ಯಾನ್ವದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೂ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಲ ಪ್ರಾಶನ ಮಂತ್ರಃ

(ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ, ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಮಾ ಮನ್ಯುಶ್ಚ ಮನ್ಯುಕೃತೇಭ್ಯಃ ಇದ ಮಹಂ ಮಾ ಮನ್ಯುತ ಯೋನೌ ಸೂರ್ಯೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಹಾ|| ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಜಲವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು.)

ಆಪಃ ಪುನಂತು ಪೃಥಿವೀಂ, ಪೃಥಿವೀ ಪೂತಾ ಪುನಾತುಮಾಂ |
 ಪುನಂತು ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಪೂತಾ ಪುನಾತುಮಾಂ |
 ಯದುಚ್ಛಿಷ್ಪ ಮಭೋಜ್ಯಂ, ಯದ್ವಾ ದುಶ್ಚರಿತಂ ಮಮ |
 ಸರ್ವಂ ಪುನಂತುಮಾಂ ಮಾಪೋಽಸತಾಂಚ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಹಗ್ಂ ಸ್ವಾಹಾ||

ಎಂದು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಆಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಶ ಸ್ನಾನ ಮಂತ್ರಃ

(ಓಂ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಚರ್ಷಿಣೀ ಧೃತಃ ಶ್ರವೋ ದೇವಸ್ಯ ಸಾನಸಿಂ
 ಅಶ್ನೋತ್ಯಂತಿತೋ ನದೂರಾತ್ — ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ)

ಆಸತ್ಯೇನ ರಜಸಾ ವರ್ತಮಾನೋ ನಿವೇಶಯ ನ್ನಮೃತಂ ಮತ್ಕೃಂ ಚ |
 ಹಿರಣ್ಯೇನ ಸವಿತಾ ರಥೇನಾ ದೇವೋ ಯಾತಿ ಭುವನಾ ವಿಪಶ್ಯನ್ |
 ಉದ್ವಯಂ ತಮಸಸ್ವರಿ, ಪಶ್ಯಂತೋ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತರಂ |
 ದೇವಂ ದೇವತ್ರಾ ಸೂರ್ಯ ಮಗನ್ಮಜ್ಯೋತಿ ರುತ್ತಮಂ |
 ಉದುತ್ಯಂ ಜಾತ ವೇದಸಂ ದೇವಂ ವಹಂತಿ ಕೇತವಃ ;
 ದೃಶೇ ವಿಶ್ವಾಯ ಸೂರ್ಯಂ |
 ಚಿತ್ರಂ ದೇವಾನಾ ಮುದಗಾ ದನೀಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಾಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ |
 ಆಸಪ್ರಾದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವೀ ಅಂತರಿಕ್ಷಗ್ಂ, ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಜಗತ ಸ್ತಸ್ಮುಷಶ್ಚ |

ತಚ್ಚಕ್ಷು ದೇವ ಹಿತಂ ಪುರಸ್ತಾ ಚ್ಚುಕ್ರ ಮುಚ್ಚರತ್.
 ಪಶ್ಯೇನು ಶರದಃ ಶತಂ, ಜೀವೇನು ಶರದಃ ಶತಂ,
 ಅನಂದಾಮು ಶರದಃ ಶತಂ, ಮೋದಾಮು ಶರದ ಶ್ವತಂ, ಭವಾಮು ಶರದಃ ಶತಂ,
 ಶ್ರಣುಯಾಮು ಶರದಃ ಶತಂ, ಪ್ರಭ್ರವಾಮು ಶರದಃ ಶತಂ,
 ಅಜೀತಾಃಸ್ಯಾಮು ಶರದಃ ಶತಂ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಂ ದೃಶೇ,
 ಯಉದಗಾ ನ್ಮಹತೋಽರ್ಣವಾತ್ ವಿಭ್ರಾಜಮಾನ ಸ್ಸುರಿಸ್ಯ ಮಧ್ಯಾಥ್ಸಮಾ
 ವ್ಯಷಭೋ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಃ ಸೂರೋ ವಿಪಶ್ಚಿನ್ ಮನಸಾ ಪುನಾತು ||

ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಜಲಪ್ರಾಶನ ಮತ್ತು ಉಪಸ್ಥಾನ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಒದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. “ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾ” ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ “ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ” ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳೂ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ಜಲ ಪ್ರಾಶನ ಮಂತ್ರಃ

ತೇಜಶ್ಚ ಮಾ ಮನ್ಯುಶ್ಚ ಮನ್ತು ಸತಯಶ್ಚ ಮನ್ಯು ಕೃತೇಭ್ಯಃ
 ಸಾಪೇಭ್ಯೋಃ ರಕ್ಷಂತಾಂ, ಯದಹ್ನಾ ಪಾಪಮಕಾರ್ಷಂ
 ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪಾಧ್ಯಾ ಮುದರೇಣ ಶಿಶ್ನಾ,
 ಅಹ ಸ್ತದವಲಂಪತು, ಯತ್ಕಿಂಚ ದುರಿತಂ ಮಯಿ,
 ಇದಮಹಂ, ಮಾಮಮೃತ ಯೋನೌ,
 ತೇಜೋ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಜುಹೋಮಿ ಸ್ವಾಃ.

ಎಂದು ಜಲಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉಪಸ್ಥಾನ ಮಂತ್ರಃ

ಇಮಂ ಮೇ ವರುಣ ಶ್ರುಧೀ ಹವಮದ್ಯಾಚ ಮೃಡಯತ್ವಾ ಮವಸ್ಯು
 ರಾಚಕೇ; ತ್ವತ್ವಾಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಂದಮಾನಸ್ತದಾ ಶಾಸ್ತೆ
 ಯಜಮಾನೋ ಹವಿರ್ಭಿಃ, ಅಹೇಡಮಾನೋ ವರುಣೇಹ
 ಬೋಧ್ಯುರುಶಗಂ ಸಮಾನ ಆಯುಃ ಪ್ರಮೋಷೀಃ,
 ಯಚ್ಛಿದ್ಧಿತೇ ವಿಶೋಯ ಥಾ ಪ್ರದೇವ ವರುಣ ವ್ರತಂ,

ಮಿನೀಮಸಿ ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ, ಯತ್ಕಿಂಚೇದಂ ವರುಣ
 ದೈವ್ಯೇ ಜನೇಽಭಿದ್ರೋಹಂ ಮನುಷ್ಯಾಶ್ಚರಾಮಸಿ
 ಅಚಿತ್ರೀಯತ್ತವ ಧರ್ಮಾಯೋಽಪಿ ಮಮಾನಸ್ತನ್ಮಾ
 ದೇನಸೋ ದೇವ ರೀರಿಷಃ, ಕಿತವಾಸೋ ಯದ್ರಿಪು ನ೯ದೀವಿ
 ಯದ್ವಾಹಸತ್ಯ ಮುತಯನ್ವವಿದ್ಮಸರ್ವಾ ತಾ ವಿಷ್ಯ ಶಿಧಿ ರೇವ
 ದೇವಾಥಾ ತೇ ಸ್ಯಾಮ ವರುಣ ಪ್ರಿಯಾಸಃ.

ಇತಿ ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಶರಣಾಗತಿ

ವೈಯ್ಯಂತಳಿಯಾ ವಾರ್ ಕಡಲೇ ನೆಯ್ಯಾಗ ವೈಯ್ಯ ಕದಿರೋನ್ ವಿಳಕ್ಕಾಗ,
 ಶೆಯ್ಯು | ಶುಡರಾಳಿಯಾ ನಡಿಕ್ಕೇನ್ ಶೂಟ್ಟಿನೇನ್ ಶೋನ್ಮಾಲ್ಯೆ,
 ಇಡರಾಳಿ ನೀಂಗುಹವೇ ಯಸ್ತು ||

ಅನ್ನೇ ತಕಳಿಯಾ ಅವಮೇ ನೆಯ್ಯಾಗ, ಇಸ್ಪುರುಗು
 ಶಿನ್ನೈ ಇಡುತಿಯಾ,ನನ್ನರುಗಿ ಜ್ಞಾನ ಚ್ಚುಡರ್ ವಿಳಕ್ಕೇತ್ತಿನೇನ್
 ನಾರಣ್ರು, ಜ್ಞಾನ ತ್ತಮಿಳ್ ಪುರಿಂದನಾನ್ ||

ತಿರುಕ್ಕಂಡೇನ್ ಪೊನ್ನೇನಿ ಕಂಡೇನ್ ತಿಗಳುಂ ಅರುಕ್ಕು
 ನಣಿನಿರಮುಂ ಕಂಡೇನ್ ಶಿರುಕ್ಕಿಳರುಂ ಪೊನ್ನಾಳಿ ಕಂಡೇನ್
 ಪುರಿ.ಶಂಗಂ ಕೈಕ್ಕಂಡೇನ್, ಯನ್ನಾಳಿ ನಣ್ಣ ಪಾಲಿನ್ನು ||

ಎಂಬ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧ ಪಾಶುರಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಗವತ್ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ
 ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ಎಂದು ಅರ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಧೈಯಸ್ಸದಾ ಸವಿತೃಮಂಡಲ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ, ನಾರಾಯಣ
 ಸ್ಸರಸಿ ಜಾಸನ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಃ, ಕೇಯೂರವಾನ್, ಮಕರ ಕುಂಡಲವಾನ್
 ಕಿರೀಟೀ, ಹರೀ, ಹಿರಣ್ಮಯ ವಪುರ್ಧೃತ ಶಂಖ ಚಕ್ರಃ ||

ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಸಾಣೇ ದ್ವಾರಕಾ ನಿಲಯಾಚ್ಯುತ |
 ಗೋವಿಂದ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ರಕ್ಷಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ ||

ಕದಾಪುನಃ ಶಂಖ ರಥಾಂಗ ಕಲ್ಪಕ ಧ್ವಜಾರ ವಿಂದಾಂಕುಶ
 ವಜ್ರ ಲಾಂಛನಂ | ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಂಬುಜ ದ್ವಯಂ |
 ಮದೀಯ ಮೂರ್ಧ್ನಾನಮಲಂ ಕರಷ್ಯತಿ ||

ಯದ್ಗೋ ಸಹಸ್ರ ಮಹಂತಿ ತಮಾಂಸಿ ಪುಂಸಾಂ |
 ನಾರಾಯಣೋ ವಸತಿಯತ್ರ ಸಶಂಖ ಚಕ್ರಃ |
 ಯನ್ಮಂಡಲಂ ಶೃತಿಗತಂ ಪ್ರಣಮಂತಿವಿಪ್ರಾಃ |
 ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ವಕುಳ ಭೂಷಣ ಭಾಸ್ವರಾಯ.

ಸಕಮ್ಯಕಾಂಠಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ

ಭಗವದಾರಾಧನ ಕ್ರಮ'

ಮಂಗಳಾಚರಣಂ

ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರ ದ್ವಾರ ಮಾಶ್ರಯೇ ವಶಿನಾಂ ಗತಿಂ |
ಮುನಿಂ ಕಾಂತೋಪಯಂ ತಾರಂ ಪರವಸ್ತು ಕುಲಾಧಿಪಂ ||
ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ತಥಾಚಾರ್ಯಂ ನತ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕಂ |
ಹರೇರಾರಾಧನಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಫಲದಾಯಕಂ ||

ಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನಂ

ಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಯು ಮಂತ್ರೇಣ ದೇಶಿಕಃ |
ನಮಸ್ಕಾರ ತ್ರಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದಂಡವನ್ನೂಲ ಮಂತ್ರತಃ ||
ಕಾಂಚಕೋಲೆ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಮನ್ಮಥ ಸ್ವಾದಿ ದೈವತಂ |
ತಾಳಂ ಲಿಂಗಂ ನಾಳಶಕ್ತಿ ವಾವದಕ್ಷಣ ಪಾಟನಂ ||

ದೀಪಾರಾಧನಂ

ದೀಪಂ ಪ್ರಜ್ವಲ್ಯ ಸಾಹಸಾ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂತು ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ |
ಸಮ್ರಾಜ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ ವಾಶ್ವೇ ವಾಮತ ಸ್ತದನಂತರಂ ||
ಸಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿ ನಾಯೋಜಿತಂ ಮಯ |
ಮಂಗಳ ದೀಪಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ತಿಮಿ ರಾಸಃ ||

ಇತೀ ಮಂಗಳ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ.

ಭೂ ತುದ್ಧಿ ನಿರೂಪಣೆ

ಉತ್ತಮೋಜ್ವಲ ಕಾಂಚನೇನ ರಚಿತಂ ತುಂಗಾಂಗ ರಂಗಸ್ಥಲಂ |
 ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಾಟಿಕ ಭಿತ್ತಿಕಾ ವಿಲಸಿತೈ ಸ್ತಂಭೈಶ್ಚ ಹೈಮೈ ಶ್ಯುಭೈಃ ||
 ದ್ವಾರೇ ಚಾಮರ ರತ್ನ ರಾಜ ಖಚಿತೈ ಶ್ಯೂಭೈಃ ಮಹಾ ಮಂಟಪೈಃ |
 ತತ್ಪಾದ್ಯೈ ರಪಿ ಚಿತ್ರ ಶಂಖ ಧವಳೈಃ ವಿಭ್ರಾಜಿತೈ ಸ್ನಸ್ತಿಕೈಃ |
 ಮುಕ್ತಾ ಜಾಲ ವಿಡಂಬ ಮಂಟಪ ವಿಕರ್ತೃಕ್ಷೇತ್ರೈ ವಿಲಾಸಾಸ್ಪದಂ |
 ಧ್ಯಾಯನ್ ಮಂಟಪ ಮರ್ಚನೇಶು ಸಕಲೈರೀವಾರ್ಥಕೈ ಸಾಧಕಂ ||

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ವಾಸುದೇವಾಯಧೀಮಹಿ |
 ತನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ದೇವಕೀ ನಂದನಾಶು ವಿದ್ಮಹೇ ಕಾಸುದೇವಾಯಧೀಮಹಿ |
 ತನ್ನಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಶ್ರೀ ರಾಮ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ದಾಶರಥಾಯ ವಿದ್ಮಹೇ ಸೀತಾ ವಲ್ಲಭಾಯ ಧೀಮಹಿ |
 ತನ್ನೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರಃ

ಓಂ ಮಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮೈ ಚ ವಿದ್ಮಹೇ ವಿಷ್ಣು ಪಕ್ಷ್ಮೈ ಚ ಧೀಮಹಿ |
 ತನ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ ||

ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಿಯೋ ಮಾಧವ ಎನ್ನುವಂತೆ ಯುಧಿಶಕ್ತಿ ಪೂಜಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯಿಂದಲೂ, ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಕೂಡಿಯಾಗ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಕರ್ಮನು ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಚಮನಃ

ಓಂ ಆಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ನಾಮವನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಆಚಮನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಷ್ಟ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಶುದ್ಧಾ ಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತಿರುಮಂತ್ರ : ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ

ದ್ವಯಮಂತ್ರ : ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ |

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ

ಚರಮಶ್ಲೋಕ : ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾನ್ ಪಠ್ಯತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ |

ಅಹಂತ್ವಾಂ ಸರ್ವ ಪಾಪೋಭ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ
ಮಾಷು ಚಃ ||

ಘಂಟಾನಾದಂ

ಬಲದ ಕೈಯಿಂದ ಘಂಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ,

ಆಗ ಮಾರ್ಥಂತು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂತು ರಕ್ಷಸಾಂ |

ಕುರು ಘಂಟಾರವಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನ ಲಾಂಛನಂ ||

ಘಂಟಾಗ್ರೇ ಭ್ರಹ್ಮ ದೈವತ್ಯಂ ಮುಕುಟೇ ಗರುಡ ಸ್ತಥಾ |

ನಾದೇ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿ ನಾಲೇ ನಾಗಾದಿ ದೈವತಂ ||

[ತೆಂಕಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಭಾಗವತರು ಗೃಹಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾನಾದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಲೇಖಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾನಾದ ಮಾಡುವ ಒಂದು ನಿಯಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಕಾಡುವ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅನೇಕ ಗೊಂದಲದ ಗೋಚನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಘಂಟಾರವದ ಓಂಕಾರ ನಾದದಲ್ಲಿ, ಕೃತ್ರಿಮ ಮನೋಭಾವನೆಗಳು, ಮಾನಸಿಕ ಗೊಂದಲ ಮಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳು, ಯೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ದುಃಶೃಕ್ತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಘಂಟಾ ನಾದವನ್ನು ಪೂಜೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದುಬಾರಿ, ಸ್ವಾಮಿಯ ಆವಾಹನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳಾರತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಘಂಟಾ ನಾದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.]

ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನ ಪೂಜಃ

ಭಗವದಾರಾಧನೆಯು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನರನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಯಸ್ಯ ದ್ವಿರದ ವಕ್ತ್ರಾದ್ಯಾಃ ಪಾರಿಷದ್ಯಾಃ ಪರಶ್ಚತಂ |
ವಿಘ್ನಂ ನಿಘ್ನಂತಿ ಸತತಂ ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನಂತ ಮಾಶ್ರಯೇ ||
ದಿವ್ಯಾಲಂಕಾರಂ ಸರೋಜಾಕ್ಷಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾ ಧರಂ |
ಮುಕುಂದ ದ್ವಾರ ನಿಲಯಂ ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನಂತ ಮಾಶ್ರಯೇ ||

ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ, ಧ್ಯಾಯಾಮಿ - ಧ್ಯಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಆವಾಹಯಾಮಿ - ಆಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಪಾದಯೋಃ ಪಾದ್ಯಂ - ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ. ಹಸ್ತಯೋರರ್ಘ್ಯಂ - ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ಪಶಯಾಮಿ - ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ವಸ್ತ್ರಂಯುಗ್ಮಂಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಊರ್ಧ್ವವುಂಡ್ರಂ, ಶ್ರೀಚೂರ್ಣಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಪರಿಮಳ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಧೂಪ ಮಾಘ್ರಾಪ ಯಾಮಿ, ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ, ವಿಷ್ಣುಕ್ಲೇನ ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಃ ಕದಲೀಫಲ/ ನೈವೇದ್ಯಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ, ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಕರ್ಪೂರ ನೀರಾಜವಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ,-ಸರ್ವೋಪಚಾರ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ದ್ವಾರಪಾಲಕ ಸ್ತುತಿಃ

ಚಂಡ ಪ್ರಚಂಡೌ ನ್ರಾಗ್ಧ್ವಾರೇ ಯಾಮ್ಯೇ ಭದ್ರ ಸುಭದ್ರಕೌ |
ವಾರುಣ್ಯೇ ಜಯ ವಿಜಯೌ ಸೌಮ್ಯೇ ಧಾತೃ ವಿಧಾತೃಕೌ |
ಕುಮುದಃ ಕುಮುದಾಕ್ಷಶ್ಚ ಪುಂಡರೀಕಶ್ಚ ವಾಮನಃ |
ಶಂಖ ಕರ್ಣ ಸರ್ಪ ನೇತ್ರ ಸುಮುಖ ಸ್ನುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ||

ನಾಯಗನಾಯಾ ಏಲೋರೆಂಬಾವಾಯಾ

ಎಂದು ದ್ವಾರ ಪಾಲಕರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಹಸ್ತ ತಾಳಮಾಡಿ ಸುಸ್ವಭಾತವನ್ನು ಹಾಡಬೇಕು.

ಸುಪ್ರಭಾತಃ

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಜಾ ರಾಮ ಪೂರ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಕರ್ತವ್ಯಂ ದೈವ ನಾಹ್ನಿಕಂ ||
ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಗೋವಿಂದ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಗರುಡ ಧ್ವಜ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಕಮಲಾಕಾಂತ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಮಂಗಳಂ ಕುರು ||
ಕದಿವರಃ ಕುಣದಿಶೈ ಯೆಕುಂದರುಳಾಯೇ ||

ಸರಣಾಗತಿಃ

ನಮೋ ನಮೋ ವಾಂಗ್ಮನಸಾಃ ಭೂಮಯೇ |
 ನಮೋ ನಮೋ ವಾಂಗ್ಮನಸೈಕ ಭೂಮಯೇ |
 ನಮೋ ನಮೋ ನನ್ನ ಮಹಾ ವಿಭೂತಯೇ |
 ನಮೋ ನಮೋ ನನ್ನ ದಯೈಕ ಸಿಂಧವೇ ||

ನಧರ್ಮ ನಿಷ್ಕೋಽಸ್ಮಿ ನಚಾತ್ಯವೇದೀ |
 ನಭಕ್ತಿಮಾಂಸ್ತ್ವ ಚ್ಚರಣಾರ ವಿಂದೇ |
 ಅಕಿಂಚನೋಽನನ್ಯ ಗತಿಶ್ಯರಣ್ಯ |
 ತ್ವತ್ಪಾದ ಮೂಲಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ||

ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರ ಭಾಜನಂ ಪತಿತಂ ಭೀಮ ಭವಾರ್ಣ ವೋದರ |
 ಅಗತಿಂ ಶರಣಾಗತಿಂ ಹರೇ ಕೃಪಯಾ ಕೇವಲ ಮಾತೃಸಾತ್ಪರು ||

ತೀರ್ಥಾವಾಹನಂ

“ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ” ಎಂದು ಪೂರ್ಣ ಕುಂಭದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪಿ

ಚಂದ್ರಪುಷ್ಕರಣೇ ತೀರ್ಥಂ ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣೇ ಜಲಂ |
 ಅನಂತ ಸರಸೀ ತೋಯಂ ಕಲ್ಯಾಣೇ ಸರಸೀ ಪಯಂ ||

ಇದಂತು ಎರಜಾ ತೋಯಂ ಕಾವೇರೀ ಸರ್ವ ತೋಮುಖೀಂ |
 ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ನದೀ ತೋಯಂ ಸರ್ವ ಶುದ್ಧೈರ್ಧ ಮಯಂ ||

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಜೈವ ಗೋದಾವರೀ ಸರಸ್ವತಿ |
 ನರ್ಮದಾ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರೀ ಜಲೇಸ್ಥಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು ||

ಕಾವೇರೀ ಎರಜಾ ತೋಯಂ ರಂಗೇಶಂ ರಂಗ ಮಂದಿರಂ |
 ಪರ ವಾಸುದೇವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪರಮಂ ಪದಂ ||

ಎಂದು ತೀರ್ಥಾವಾಹನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪಂಚ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಈ ತೀರ್ಥದಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತಾ;

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಅಘ್ಯಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯಾಮಿ,
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಪಾದ್ಯಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯಾಮಿ,
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಆಚಮನೀಯಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯಾಮಿ,
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಸ್ನಾನೀಯಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯಾಮಿ,
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಸರ್ವಾರ್ಥ ತೋಯಂ
 ಪರಿಕಲ್ಪಯಾಮಿ,

ನಂತರ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು,

ಪ್ರಾಚೈಶ್ಚ ನಮಃ - ದಕ್ಷಿಣಾಯ ನಮಃ - ಪ್ರತೀ ಚೈಶ್ಚ ನಮಃ
 ಉದೀ ಚೈಶ್ಚ ನಮಃ - ಉರ್ಧ್ವಾಯ ನಮಃ - ಅಧರಾಯ ನಮಃ

ಎಂದು ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ, ಭಗವದ್ವಿಗ್ರಹ ಸಂಪುಟ, ಯಾಗ ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮೇಲೂ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಧಾರ ಶಕ್ತ್ಯಾದಿ ಪೀಠಾರ್ಚನಂ

ಕೂರ್ಮಾರ್ಧೀ ದಿವ್ಯಲೋಕಂ ತದನು ಮಣಿಮಯ ಮಂಟಪಂ ತತ್ರಶೇಷಂ |
 ತಸ್ಮಿನ್ ಧರ್ಮಾದಿ ಪೀಠಂ ತದುಪರಿ ಕಮಲಂ ಚಾಮರ ಗ್ರಾಹಿಣೀಶ್ಚ |
 ವಿಷ್ಣುಂ ದೇವೀಂ ವಿಭೂಷಾಯುಧ ಗಣಮುರಗಂ ಪಾದುಕೇ ನೈನತೇಯಂ |
 ಸೇನೇಶಂ ದ್ವಾರ ಪಾಲಾ ಕುಮುದ ಮುಖಗರ್ಣಾ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಾನ್ ಪ್ರಪದ್ಯೆ ||

ಮಾರಿಮಲ್ಯೆ ಮುಳಂಜಿಲ್ ಏಲೋರೆಂಬಾವಾಯ್

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭಗವತ್ಪರಿಷದೇ ಭ್ಯೋ ನಮಃ
 ಸರ್ವ ಪರಿವಾರಾಣಾಂ ಸಪೀಠ ಪದ್ಮಾಸನೇ ಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಅಚಾರ್ಯಾರಾಧನಂ

ಪುಟ 57 ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪಠಿಸಿ ನಂತರ ಪುಟ 67 ದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಗುರುಪಂದನಂ

ಶ್ರೀ ಶೈಲೇಶ ದಯಾಪಾತ್ರಂ, ಧೀ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾರ್ಣವಂ |
ಯತೀಂದ್ರ ಪ್ರವಣಂ ವಂದೇ, ರಮ್ಯಜಾ ಮಾತರಂ ಮುನಿಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥ ಸಮಾರಂಭಾಂ, ನಾಥ ಯಾಮುನ ಮಧ್ಯಮಾಂ |
ಆಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯ ಪರ್ಯಂತಾಂ, ವಂದೇ ಗುರು ಪಠಂಪರಾಂ ||

ಯೋನಿತ್ಯಮಚ್ಚೈಶ್ವರ ಪದಾಂಬುಜ ಯುಗ್ಮರುಕ್ಮ |
ನ್ಯಾನೋಹತ ಸ್ತದಿತರಾಣಿ ತೃಣಾಯ ಮೇನೇ |
ಅಸ್ಮದ್ಗುರೋರ್ಭಗವತೋಽಸ್ಯ ದಯೈಕ ಸಿಂಧೋಃ |
ರಾಮಾನುಜಸ್ಯ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ವ್ರಪದ್ಯೈ ||

ಮಾತಾಪಿತಾ ಮುನತಮಃಸ್ತನಮಾ ವಿಭೂತಿಃ |
ಸರ್ವಂ ಯದೇವ ನಿಯಮೇನಮಧನ್ವ ಯಾನಾಂ |
ಆದ್ಯಸ್ಯನಃ ಕುಲಪತೇರ್ವಕುಳಾಭಿರಾಮಂ |
ಶ್ರೀಮತ್ ಅದಂಘ್ರಿಯುಗಳಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ||

ಭೂತಂ ಸರಶ್ಚ ಮಹದಾಹ್ವಯ ಭಟ್ಟಿನಾಥ |
ಶ್ರೀಭಕ್ತಿಸಾರ ಕುಲಶೇಖರ ಯೋಗಿನಾಹಾನ್ |
ಘಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು ಪರಕಾಲ ಯತೀಂದ್ರ ಮಿಶ್ರಾನ್ |
ಶ್ರೀಮತ್ ಪರಾಂಕುಶಮುನಿಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ನಿತ್ಯಂ ||

ಗುರುಮುಖಮನದೀತ್ಯ ಪ್ರಾಹವೇದಾನ್ ಆಶೇಷಾನ್ |
ನರಪತಿ ಪರಿಕ್ಲಪ್ತಂ ಶುಲ್ಕಮಾದಾತು ಕಾಮಃ |
ಶ್ವಶುರಮಮರ ವಂದ್ಯಂ ರಂಗನಾಥಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ |
ದ್ವಿಜಕುಲ ತಿಲಕಂ ತಂ ವಿಷ್ಣು ಚಿತ್ತಂ ನಮಾಮಿ ||

ಮಿನ್ನಾರ್ ತಡಮದಿಲ್ ಶೂಳ್ ವಿಲ್ಲಿವುತ್ತೂರ್ ಎನ್ನೊರುಕಾಲ್ |
ಶೊನ್ನಾರ್ ಕಳರ್ಕಮಲಂ ಶೂಡಿನೋಂ-ಮುನ್ನಾಳ್ |
ಕಳಿಯರುತ್ತಾನ್ ಎನ್ನುರೈತ್ತೊಂ ಕೇಳ್ಳೈಯಿನಿಲ್ ಶೇರುಂ |
ವಳಿಯರುತ್ತೋಂ ನೆಂಜಮೇ ವಂದು ||

ಪಾಂಡಿಯನ್ ಕೊಂಡಾಡಪ್ಪಟ್ಟಿರ್ ಪಿರಾನ್ ವಂದಾನ್ ಎನ್ನು |
 ಈಡಿಯ ಶಂಗಂ ಎಡತ್ತಾದ-ವೇಂಡಿಯ |
 ವೇದಂಗಳೋದಿ ವಿರೈಂದು ಕಿಳಿಯರುತ್ತಾನ್ |
 ಪಾದಂಗಳ್ ಯಾಮುಡೈಯ್ಯ ಪತ್ತು ||

ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ ತಿರುವಡಿಗಳೇ ಶರಣಂ.

ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತ ದಿವ್ಯ ದೇಶ ವಾಸ ಗುರು ಭ್ಯೋ ನಮಃ |
 ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ||

ಈ ರೀತಿ ಗುರು ಪರಂಪರೆಗೂ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಪರವಸ್ತು ಮೂಲಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಪರವಸ್ತು ತಿರುವೇಂಗಡ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ ವಂದಿಸಿದ ನಂತರ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಭಗವದಾರಾಧನಂ (ಪ್ರಧಾನ)

ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ
 ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ

ಆಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಹೆಪ್ಪೇನ ತಿರುವಾರಾಧನಂ (ಕಂಡರುಳ) ಪ್ರತಿ ಗೃಹ್ಪೀಷ್ಯ.

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ನಾಗರಾಜಾಯ ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಾಯ ನಮಃ
 ಓಂ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಆರಾಧನಾಭಿಮುಖೋ ಭವ.

ಘಂಟಾನಾದಂ

ಆಗಮಾರ್ಥಂಶು ದೇವಾನಾಂ ಗಮನಾರ್ಥಂಶು ರಕ್ಷಸಾಂ |
 ಕುರು ಘಂಟಾರನಂ ತತ್ರ ದೇವತಾಹ್ವಾನ ಲಾಂಛನಂ ||

ಆನಾಹನಂ

ಓಂ ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ |
 ಸಘೂಮಿಂ ವಿಶ್ವತೋವೃತ್ವಾ ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ಧ ಶಾಂಗುಲಂ ||
 ಆಯಾತು ಭಗವಾನ್ ದೇವ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ತರ ಪ್ರಭುಃ |
 ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಮಾವಾಹಯಾಮಿ ||

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ ಓಂ ಭೂಂ ಭೂಮೈಕ್ಯ ನಮಃ |
 ಓಂ ನೀಂ ನೀಳಾಯೈ ನಮಃ ಓಂ ಶ್ರೀ ಭೂ ನೀಳಾ ಸಮೇತ |
 ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ |
 ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ ||

ಆಸನ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಓಂ ಪುರುಷ ಏವೇದಗಂ ಸರ್ವಂ ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವಂ |
 ಉತಾನ್ಯತತ್ರ ಸೈಶಾನೋ ಯದನ್ಯೇನಾತಿರೋಹತಿ ||
 ಇತೀ ಭಗವತೇ ದಿವ್ಯಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಭಗವನ್ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನಂ

ಜತಂತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಪೂರ್ಣ ಪಾಡುಣ್ಯ ವಿಗ್ರಹ |
 ಪರಾನಂದ ಪರಬಹ್ಮನ್ ನಮಸ್ತೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ||

ಪಲ್ಲಾಂಡು ಪಲ್ಲಾಂಡು ಪಲ್ಲಾ ಯಿರುತ್ತಾಂಡು ಪಲಕೋಟಿ ನೂರಾಯಿರಂ |
 ಮಲ್ಲಾಂಡ ತಿಂಡೋಳ್ ಮಡವಣ್ಣಾ ಉನ್ ಶೇವಡಿ ಶೆವ್ವಿ ತಿರುಕ್ಕಾಪು ||

ಆಡಿಯೋನೋಡುಂ ನಿನ್ನೋಡುಂ ಪಿರಿವಿನ್ರಿಯಾಯಿರಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು |
 ವಡಿವಾಯ್ನಿನ ವಲಮಾರ್ ಪಿನಿಲ್ ವಾಳಿನ್ರ ಮಂಗೈಯುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು |
 ವಡಿವಾರ್ ಶೋದಿ ವಲತ್ತುರೈಯುಂ ಶುಡರಾಳಿಯುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು |
 ಪಡೈವೋರ್ ಪುಕ್ಕು ಮುಳಂಗುಂ ಅಪ್ಪಾಂಜ ಶೆನ್ನಿಯುಮುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡೇ ||

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
 ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅರ್ಘ್ಯ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ |
 ಶ್ರೀ ಭೂ ನೀಳಾ ಅನಂತ ಗರುಡ ವಿಷ್ಣುಕೈನಾದಿ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ |
 ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಪಾದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಓಂ ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾತೋ ಜ್ಯಾಯಾಂಶ್ಚ ಪೂರುಷಃ |
 ಪಾದೋಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ ಭೂತಾನಿ ತ್ರಿಸಾದಸ್ಯಾನ್ಮೃತಂ ದಿವಿ |
 ಇತೀ ಭಗವತೇ ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಗೋದಾವರೀ ಜುಹ್ನು ಸುತಾಮುಖೇಷು |
 ನದೀಷು ತೀರ್ಥೇಷು ಚ ಪುಣ್ಯವತ್ಸು |
 ಆನೀತಮಂ ಭೋ ಘನ ಸಾರವಾಸಿತಂ |
 ನಾರಾಯಣ ಅಥ ಆಚಮನೇ ಗೃಹಾಣ ||
 ಸ್ವಾಮಿನ್ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಆಚಮನೀಯಾ ನಂತರೇ ದಂತ ಧಾವನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಬಿಹ್ವೇರೇಪನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಗಂಡೂಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಮುಖ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ಇತೀ ಆಘ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಪಾದ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪನ್ನಾಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಸ್ನಾನಾಸನ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಸ್ಫುಟೀಕೃತಂ ಮಯಾದೇವ ಇದಂ ಸ್ನಾನಾಸನಂ ಮಹತ್ |
 ಆಸಾದಯಾಶು ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಮದನುಗ್ರಹ ಕಾಮ್ಯಯಾ ||
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಸ್ನಾನಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ,
 ಓಂ ಸ್ನಾನಾಸನಾಯ ನಮಃ ಸ್ನಾನಾಸನಮಲಂ ಕುರುಷ್ವ.

ಮಾಲ್ಯಾದಿ ವಿಷರ್ಜನಂ

ವಿಷರ್ಜಯಾಮಿ ಮಾಲ್ಯಾದೀನ್ ಪೂರ್ವ ಸಂಧ್ಯಾರ್ಚಿತಂ ಮಯಾ |
 ನಾರಾಯಣಾ ನಮೋಸ್ತೇಸ್ತು ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಧರ ||

ಉಡುತ್ತ ಕಳ್ಳೆಂದನಿನ್ ಪಲ್ಲಾಂಡು ಕೂರುದುಮೇ

ಎಂದು ಪಠಿಸಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪತ್ರ, ಪುಸ್ತಕ, ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಣಾದಿ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ತಿರುವಭಿಷೇಕಂ

ವೇದಾಂತ ತತ್ವಜ್ಞ ಸುಮೈಃ ಪ್ರಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಮೇದಿನೀ ವಲ್ಲಭ ಭಕ್ತಸೇವ್ಯ |
ಪಂಚಾಮೃತಂ ಸ್ವೀಕರು ದೇವ ದೇವ ದೈತ್ಯಾಘ ವಿಧ್ವಂಸಕ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯ ||

ಗೋಕ್ಷೀರ ದಧಿ ಮದ್ವಾಜ್ಯ ಶರ್ಕರಾದಿ ಸಮನ್ವಿತಂ |
ಗೃಹಾಣಿ ಸ್ನಪನಂ ದೇವ ಕ್ಷೀರಾರ್ಣವ ಸುತಾಧಿಪ ||
ಜಗನ್ನಾಥ ಪಂಚಾಮೃತ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ,

ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ ಯಿಂದಲೂ ಫಲೋದಕ (ಎಳ ನೀರು) ದಿಂದಲೂ ಸ್ನಾನ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು..

ವೇಳೆಯಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿರುವಭಿಷೇಕ ವನ್ನು ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತ, ನಾರಾಯಣ ಸೂಕ್ತ, ಶ್ರೀಸೂಕ್ತ, ಭೂ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ನೀಳಾ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವೇಳೆ ಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ವೇದೋಕ್ತ,

“ವೆಣ್ಣೈಯುಳ್ಳೆನ್ನ ಕುಣುಂಗುಂ ವಿಳೈಯಾಡು ಪುಳುದಿಯುಂಕೊಂಡು
..... ಮಾಣಿಕ್ಕಮೇ ! ಎನ್ನಣಿಯೇ ಮಂಜವ ಮಾಡ ನೀ ವಾರಾಯಾ”
ಎಂಬ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರರ “ನೀರಾಟ್ಟಿಂ” ಎಂಬ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಹಾಡಬೇಕು

ಕಾನೇರೀ ತಾಮ್ರ ಪರ್ಣೀ ವಿಯದ್ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತಿ |
ತಾಭಿಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಅನೀತಂ ಗೃಹಾಣಿ ತಿತಿರಂ ಜಲಂ ||

ಶುದ್ಧೋದಕೈಃ ಕಾಂಚನ ಕುಂಭ ಸಂಸ್ಥೈಃ |
ಸುವಾಸಿತೈಶ್ಚೈವ ಸುಮಂತ್ರ ಪೂತೈಃ |
ತೀರ್ಥಾಹೃತೈಸ್ಸಂ ಸ್ನಪಯಾಮಿ ದೇವ |
ಪಾದಾಬ್ಜ ಸಂಭೂತ ನದೀ ಪ್ರವಾಹೈಃ |
ಕೃಷ್ಣ ಜಲಾದಿ ಸ್ನಾನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಸುವರ್ಣಾಭಿಷೇಕೋ ಅಸ್ತು |
ಮಾಣಿಕ್ಯಾಭಿಷೇಕೋ ಅಸ್ತು |
ರತ್ನಾಭಿಷೇಕೋ ಅಸ್ತು ||

ಹರಿಃ ಓಂ

ಸಹ ನಾವವತು ಸಹನೌ ಭುನಕ್ತು ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರ ವಾವಹೈ |
ತೇಜಸ್ವಿ ನಾವಧೀತಮಸ್ತುನಾವದ್ವಿಷಾವಹೈ ||

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ
ಶ್ರೀಮತೇ ಶಶಕೋಪಾಯ ನಮಃ

ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ
ಶ್ರೀಮತೇ ವರವರ ಮುನಯೇ ನಮಃ

ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ
ಶ್ರೀಮತೇ ಪರವಸ್ತು ಮುನಯೇ ನಮಃ

ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ, ಅನಂತ, ಗರುಡ, ವಿಷ್ಣುಕ್ಷೇತ್ರ, ಶ್ರೀ, ಭೂ, ನೀಳಾ ಸಮೇತ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ
ಇತೀ ದಿವ್ಯ ತಿರುವಭಿಷೇಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಅಲಂಕಾರಾಸನಂ

ದೇವ ದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಭೂಷಾ ಸ್ರಕ್ಷಂದನಾದಿಕಂ |
ಅಲಂಕಾರಾಸನಂ ಭದ್ರ ಮಧಿತಿಷ್ಠ ತೃತೀಯಕಂ ||

ಓಂ ಅಲಂಕಾರಾಸನಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಅಲಂಕಾರಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾದದ ಬಳಿ ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ವಸ್ತ್ರ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಅಭಿವಸ್ತ್ರಾ ಸುವಸನಾ ನೃಷಾಂಭಿಧೇನೋ ಸುಧಗಾನೂಜ ಮಾನಃ |

ಅಭಿಚಂದ್ರಾ ಭರ್ತ್ಯವೇನೋ ನೃಷಾಂಭ್ಯ ಶ್ವಾಂ ರಥಿನೋ ದೇವ ಸೋಮ ||

ಅಂಬರಮೇ ತಡ್ಡೀರೇ ಏಲೋರಿಂಜಾವಾಯ್

ಇತೀ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಯುಗ್ಮಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಯಜ್ಞೋಪ ವೀತಂ ಪರಮ ಪವಿತ್ರಂ | ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯತ್ಸಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ |
ಅಯುಷ್ಯಮಗ್ರ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮಂಚ ಶುಭ್ರಂ | ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತು ತೇಜಃ ||

ಇತೀ ದಿವ್ಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಉಧೃತ್ಸಾ ನರಾಹೇಣ ಕೃಷ್ಣೇನ ಶತಬಾಹುನಾ |
ಭೂಮಿರ್ಧೇನು ಧರಣೀ ಲೋಕಧಾರಿಣೀ |
ಮೃತ್ತಿಕೇಹನಮೇವಾಪಂ ಯನ್ಮಯಾ ದುಷ್ಯತಂ ಕೃತಂ |
ತ್ವಯಾಹತೇನ ವಾಪೇನ ಜೀವಾಮಿ ಶರದಶ್ಯತಂ ||

ಇತೀ ದಿವ್ಯೋರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ,
ದೇವ ದೇವ ಶ್ರೀಚೂರ್ಣಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ತಿರುವಾಭರಣ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಹಿರಣ್ಯರೂಪೆಸ್ಸ ಹಿರಿಣ್ಯ ಸಂದೃತ್ |
ಅಪಾನ ವಾಚ್ಚೈದ್ಯ ಹಿರಣ್ಯ ವರ್ಣಃ ||

ಕಿರೀಟಿ ಕುಂಡಲಾದೀನ್ ಕಾಂಚೀ ವಲಯ ಯುಗ್ಮಕಂ |
ಕೌಸ್ತುಭಂ ವನಮಾಲಾಂ ಚ ಭೂಷಣಾನಿ ಭಜಸ್ವ ಭೋ ||

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ಭೂಷಣಾನಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಗಂಧ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಗಂಧ ದ್ವಾರಾ ದುರಾದರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯ ಪುಷ್ಪಾಂ ಕರೀಷಿಣೀಂ |
ಈಶ್ವರೀಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತಾ ಮಿ ಹೋ ಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರೀಯಂ ||

ಮಲಯಾಚಲ ಸಂಭೂತ ಗಂಧಸಾರಂ ಮನೋಹರಂ |
ಹೃದಯಾನಂದಂ ಚಾರುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಂ |
ಓ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಗಂಧಂ ಧಾರಯಾಮಿ ||

ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಅಯನತೇ ಪರಾಯಣೇ ದೂರ್ವಾರೋಹಂತು ಪುಷ್ಪಿಣೀಃ |

ಹೃದಾಶ್ಚ ಪುಂಡರೀಕಾನಿ ಸಮುದ್ರಶ್ಚ ಗ್ರಹಾ ಇನೇ ||

ಅನಿರೈ ಮೇಯಕ್ಕ ನೀವೋದಿ ಪೂಚ್ಚೊಟ್ಟಿ ವಾರಾಯ್

ಮಲ್ಲಿಕಾ ಜಾಜಿ ಕುಸುಮೈ ಶ್ವಂಪಕೈ ವರ್ಕುಳೈಶ್ಚತ ಪತ್ರೈಶ್ಚ |

ಕಲ್ದಾರೈಃ ಪೂಜಯಾಮಿ ಹರೀಂ| ಇತೀ ಪರಿಮಳ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ನಂತರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಹಸ್ರನಾಮ ಪೂಜೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮ ಪೂಜೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಓಂ ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಮಃ	ಓಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಮಧುಸೂಧನಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ವಾಮನಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಜನಾರ್ಧನಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಹೃಷಿಕೇಶಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಹರಯೇ ನಮಃ
ಓಂ ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ	ಓಂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ

ಇತೀ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ನಾಮ ಪೂಜಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ಧೂಪ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಧೂರಸಿ ಧೂರ್ವ ಧೂರ್ವಂತಂ ಧೂರ್ವತಂ ಯೋಸ್ಮಾನ್ |
 ಧೂರ್ವತಿ ತಂ ಧೂರ್ವಯಂ ವಯಂ ಧೂರ್ವಾಮಸ್ತಂ ದೇವಾನಾಮಸಿ ||
 ದಶಾಂಗಂ ಗುಗ್ಗುಲಂ ಧೂಪಂ ಸುಗಂಧಂಚ ಮನೋಹರಂ |
 ಅಘ್ರೇಯ ಸರ್ವ ದೇವಾನಾಂ ಧೂಪೋಽಯಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಂ |
 ಧೂಪ ಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ ||

ದೀಪ ದರ್ಶನಂ

ಸಾಜ್ಯಂ ತ್ರಿವರ್ತಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ವಹ್ನಿನಾಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ |
 ಗೃಹಾಣ ಮಂಗಳ ದೀಪಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ತಿಮಿರಾಪಃ ||
 ಇತೀ ದಿವ್ಯ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ ||
 ಧೂಪ ದೀಪಾ ನಂತರ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ,
 ಆಚಮನೀಯಾ ನಂತರಂ ಪರಿಮಳ ವತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ

ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣಂ.

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಭೋಜ್ಯಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |
 ಓಂ ಭೋಜ್ಯಾಸನಾಯ ನಮಃ ||
 ನೈವೇದ್ಯಂ ಷಡ್ರಸೋಪೇತಂ ಘೃತಪಕ್ವ ಸಮನ್ವಿತಂ |
 ಪರಶುನಾನ್ನಿ ಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಂ ||
 ಇತೀ ನೈವೇದ್ಯಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ ||
 ಕದಲೀ ಫಲೇನ ಸಮಸ್ತ ಫಲ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ
 ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ವಾದೂದಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮನೇ ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಅಪಾನಾತ್ಮನೇ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ವಾನಾತ್ಮನೇ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಉದಾನಾತ್ಮನೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಸಮಾನಾತ್ಮನೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿವ ಆತ್ಮನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸ್ವಾಹಾ
 ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ನೈವೇದ್ಯಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ
 ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ವಾದೂದಕಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||
 ಉತ್ತರಾಪೋಶನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ತಾಂಬೂಲ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಪೂಗೀ ಫಲ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ನಾಗವಲ್ಲಿ ದಳೈರುತಂ |
 ಕರ್ಪೂರ ಚೂರ್ಣ ಸಂಯುಕ್ತಂ ತಾಂಬೂಲಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯತಾಂ |
 ಇತೀ ಭಗವತೇ ತಾಂಬೂಲಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಸಮರ್ಪಣಂ

ಸಂತ್ರಾಸನ ಮಿದಂ ತುಭ್ಯಂ ಮಯಾದತ್ತಮನುತ್ತಮಂ |
 ಕೂರ್ಚೀನ ಶೋಧಿತಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪುನರಾಸಾದಯ ಪ್ರಭೋಃ ||
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |
 ಓಂ ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಾಯ ನಮಃ ||

ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನಂ

ಇಲ್ಲಿ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಂಡು ವಿನ ಹನ್ನೆರಡು ಪಾಶುರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.
 ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು ಪಾಶುರಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕು.

ಪಲ್ಲಾಂಡು ಪಲ್ಲಾಂಡು ಪಲ್ಲಾ ಯಿರುತ್ತಾಂಡು ಪಲಕ್ಕೋಟಿ ನೂರಾಯಿರಂ |
 ಮಲ್ಲಾಂಡ ತಿಂಡೋಳ್ ಮಣಿವಣ್ಣಾ ಉನ್ ಶೇವಡಿ ಶೆವ್ವಿತ್ತಿರುಕ್ಕಾವು ||

ಅಡಿಯೋವೋಡುಂ ನಿನ್ನೋಡುಂ ಪಿರಿವಿನ್ರಿಯಾಯಿರಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು |
 ವಡಿನಾಯ್ ಸಿನ್ ವಲಮಾರ್ ಬಿನಿಲ್ ವಾಳ್ಗಿನ್ರ ಮುಗೈಯುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು
 ವಡಿನಾರ್ ಶೋದಿ ವಲತ್ತುರೈಯುಂ ಶುಡರಾಳಿಯುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡು |
 ಪಡೈವೈರಮಪ್ಪಕ್ಕು ಮುಳಂಗುಂ ಅಪ್ಪಾಂಜ ಶನೈಯಮುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡೇ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಚರಣ ಲಾಕ್ಷಾಂಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀವತ್ಸ ವಕ್ಷಸೇ |
 ಕ್ಷೇಮಂಕರಾಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶ್ರೀರಂಗೇಶಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಶ್ರೀಯಃ ಕಾಂತಾಯ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಯೇ ನಿಧಯೇರ್ಥಿನಾಂ |
 ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟ ನಿವಾಸಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಅಸ್ತು ಶ್ರೀಸ್ತನ ಕಸ್ತೂರಿ ವಾಸನಾ ವಾಸಿತೋರಸೇ |
 ಶ್ರೀಹಸ್ತಿಗಿರಿ ನಾಥಾಯ ದೇವರಾಜಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಕಮಲಾ ಕುಚ ಕಸ್ತೂರಿ ಕರ್ಮಮಾಂಕಿತ ವಕ್ಷಸೇ |
 ಯಾದವಾದ್ರಿ ನಿವಾಸಾಯ ಸಂಪತ್ಪತ್ರಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಮಂಗಳಂ ಕೋಸಲೇಂದ್ರಾಯ ಮಹನೀಯ ಗುಣಾತ್ಮನೇ |
ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನೂಜಾಯ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ನೀಲಾಚಲ ನಿವಾಸಾಯ ನಿತ್ಯಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ |
ಸುಭದ್ರಾ ವ್ರಾಣನಾಧಾಯ ಜಗನ್ನಾಧಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಸ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಠ ಮಾಲಿಕಾಬಂಧ ಗಂಧಬಂಧುರ ಚಿಷ್ಟವೇ |
ವಿಷ್ಣು ಚಿತ್ರ ತನೂಜಾಯೈ ಗೋದಾಯೈರ್ನಿತ್ಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಶ್ರೀನಗರ್ಯಾಂ ಮಹಾಪುರ್ಯಾಂ ತಾಮ್ರ ಪರ್ಣುತ್ಪರೇ ತಪೇ |
ಶ್ರೀ ತಿಂತ್ರಿಣೀಮೂಲ ಧಾಮ್ನೇ ಶತಕೋಪಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಶ್ರೀ ಪರಾಂಕುಶ ಪಾದಾಬ್ಜ ಸುರಭೀ ಕೃತ ಮೌಳಯೇ |
ಶ್ರೀವತ್ಸ ಚಿನ್ನನಾಥಾಯ ಯತಿರಾಜಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ತುಲಾ ಮೂಲವತೀರ್ಣಾಯ ತೋಷಿತಾಖಿಲ ಸೂರಯೇ |
ಸೌಮ್ಯಜಾ ಮಾತೃ ಮುನಯೇ ಶೇಷಾಂಶಾಯಾಸ್ತು ಮಂಗಳಂ ||

ಪರವಸ್ತು ಕುಲೇಂದ್ರಾಯ ರಂಗೇಶಾಂಶಾಯ ಧೀಮತೇ |
ಕಾಂತೋಪಯಂತ್ಯವರ್ಯಾಯ ನಿತ್ಯ ಶ್ರೀರ್ಮಿತ್ಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನ ಪರೈ ಮೃದಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಗ ಮೈಃ |
ಸರ್ವೈಶ್ವ ಪೂರ್ವೈ ರಾಚಾರ್ಯೈ ಸತ್ಪತಾಯಾಸ್ತು ಮಂಗಳಂ ||

ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಕರ್ಪೂರ ನೀರಾಜನಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ |
ನೀರಾಜನಾ ನಂತರ ಆಚಮನೀಯಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಆಚಮನೀಯಾ ನಂತರ ಪರಿಮಳ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಂ

ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ ಮಯಜಂತ ದೇವಾಃ | ತಾನಿಧರ್ಮಾಣಿ ಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾಸಃ |
ತೇಹನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಸ್ಸಚಂತೇ | ಯತ್ರಪೂರ್ವೇ ಗಾದ್ಯಾಸ್ತಂ ಸಿದ್ಧಿವಾಃ |
ಇತೀ ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮುಖ್ಯ:

ಶಿಕ್ಷಂ ಶಿರುಕ್ಕಾಳೇ ವಂದು ಏಲೋರೆಂಬಾವಾಯ್
 ವಂಗಕ್ಕಡಲ್ ಕಡೈಂದ ಯಿನ್ನುರುವರೆಂಬಾವಾಯ್
 ಸರ್ವ ದೇಶ ದಶಾಕಾಲೇಷ್ಟವ್ಯಾಹತ ಪರಾಕ್ರಮ |
 ರಾಮಾನುಜಾರ್ಯ ದಿವ್ಯಾಜ್ಞಾ ವರ್ಧತಾಂ ಅಭಿವರ್ಧತಾಂ ||
 ರಾಮಾನುಜಾರ್ಯ ದಿವ್ಯಾಜ್ಞಾ ಶ್ರುತಿ ನಾಸರ ಮುಜ್ಜಲಾ |
 ದಿಗಂತ ವ್ಯಾಪಿನೀ ಭೂಯಾತ್ ಸಾಹಿಲೋಕ ಹಿತೈಷಿಣೀ ||
 ಶ್ರೀಮನ್ ಶ್ರೀರಂಗ ಶ್ರಿಯಮನು ಪದ್ರವಾಂ ಅನುದಿನಂ ಸಂವರ್ದಯಾ|
 ಶ್ರೀಮನ್ ಶ್ರೀರಂಗ ಶ್ರಿಯಮನು ಪದ್ರವಾಂ ಅನುದಿನಂ ಸಂವರ್ದಯಾ||
 ನಮಃ ಶ್ರೀಶೈಲ ನಾಥಾಯ ಕುಂಟೀ ನಗರ ಜನ್ಮನೇ |
 ಪ್ರಸಾದ ಲಬ್ಧ ಪರಮ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೈಂಞ್ಯ ಶಾಲಿನೇ ||
 ಶ್ರೀಶೈಲೇಶ ವಯಾಃಪ್ರಂ ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾರ್ಣವಂ |
 ಯತೀಂದ್ರ ಪ್ರವಣಂ ವಂತೇ ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಂ ||
 ರಮ್ಯಜಾಮಾತ್ಯ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದ ಸೇವೈಕ ಧಾರಕಂ|
 ಭಟ್ಟಿನಾಥ ಮುನಿಂ ವಂದೇ ವಾತ್ಸಲ್ಯಾದಿ ಗುಣಾರ್ಣವಂ||
 ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರ ದ್ವಾರ ಮಾಶ್ರಯೇ ನಶಿನಾಂ ಗತಿಂ |
 ಮುನಿಂ ಶಾಂತೋಪಯಂತಾರಂ ಪರವಸ್ತು ಕುಲಾಧಿಪಂ||
 ವಾಳತಿರುವಾಯ್ತೊಳಿ ಪಿಳ್ಳೈ ಮಾಗದವಾಲ್ |
 ವಾಳಮ್ ಮಣವಾಳ ಮಾ ಮುನಿವನ್ |
 ವಾಳಯವನ್ ಮಾರ್ ತಿರುವಾಯ್ತೊಳಿ ಪ್ಪೊರುಳ್ಳೈ |
 ಮಾನಿಲತ್ತೋರ್ ತೇರುಂಬಡಿ ಯುಚೈಕ್ಕುಂ ಶೀರ್ ||
 ಶೆಯ್ಯತ್ತಾ ಮರೈ ತಾಳಿಣೈವಾಳಿಯೇ |
 ಶೆಯ್ಲೈ ವಾಳಿ ತಿರುನಾಬಿ ವಾಳಿಯೇ |
 ತುಯ್ತಯ ಮಾರ್ ತುಮ್ ಪುರಿನೂಲುಂ ವಾಳಿಯೇ |
 ಶುಂದರ ತಿರುತ್ತೋಳಿಣೈ ವಾಳಿಯೇ |
 ಕೈಯುಮೇಂದಿಯ ಮುಕ್ಕೋಲುಂ ವಾಳಿಯೇ ||
 ಕರುಣ ಪೊಂಗಿಯ ಕಣ್ಣಿಣೈ ವಾಳಿಯೇ |
 ಪೊಯಿಲಾದ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿ ಪುನ್ನಿವಾಳಿ |
 ಪುಗಳವಾಳಿ ವಾಳಿಯೇ ||

ಆಡಿಯಾರ್‌ಗಳ್ ವಾಳ ಅರಂಗ ನಗರ್ ವಾಳ |
 ಶರಕೋಪನ್ ತಣ್‌ತಮಿಳ್ ನೂಲ್ ವಾಳ |
 ಕಡಲ್ ಶೂಳ್‌ವ್ ಮಣ್ಣುಲಗಮ್ ವಾಳ |
 ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿಯೇ ಇನ್ನುಮೊರು ನೂತ್ತಾಂಡಿರುಂ ||

ವಾಳ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿವನ್ ಮಾಮಲರ್ ತಾಳ್ |
 ವಾಳಿ ಪರವಸ್ತು ಪಾದಮಲರ್ - ವಾಳಿಯರೋ |
 ಪಟ್ಟರ್ ಪಿರಾನ್ ಜೀಯರ್ ಪಣ್ಣುಡೈಯೈ ನೈನಾರ್ಕರ್ |
 ಶಿಟ್ಟರ್‌ಗಳಿನ್ ತೀತತ್ತತೀರ್ ||
 ಇತೀ ಗೀರ್ವಾಣ ದ್ರಾವಿಡ ಉಭಯವೇದೋಕ್ತ
 ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ - ಶಾಸ್ತ್ರಮುರೈ
 ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಪರೈಂಕಾಸನ ಸಮರ್ಪಣಂ

ದೇವ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರಿಯಾ ಭೂಮ್ಯಾಚ ನೀಳಯಾ |
 ಜಗದ್ರಕ್ಷಣ ಜಾಗರಾಂ ಯೋಗನಿದ್ರಾ ಮುಪಾಕುರು ||
 ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪರೈಂಕಾಸನಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ
 ಓಂ ಪರೈಂಕಾಸನಾಯ ನಮು :

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಸಮಸ್ಕಾರಂ

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ತ್ರಯಂ ದೇವ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮಯಾ ಕೃತಂ |
 ತೇನ ಪಾಪಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವ್ಯವೋಹತು ಸರಾಮಮ ||

ದೇವ ದೇವೇಶ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ.

ಯಾನಿಕಾನಿಚ ಪಾಪಾನಿ ಜನ್ಮಾಂತರ ಕೃತಾನಿಚ |

ತಾನಿ ತಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪದೇ ಪದೇ ||

ವಾವೋಹಂ ಪಾಪ ಕರ್ಮಾಹಂ ಪಾವಾತ್ಮ ಪಾಪ ಸಂಭವಃ |

ತ್ರಾಹಿಮಾಂ ಕೃಪಯಾ ದೇವ ಶರಣಾಗತ ವತ್ಸಲ ||

ಆನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಮ |

ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರುಣ್ಯ ಭಾವೇನ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷೋ ಜನಾರ್ಥನೇ ||

ಮೂರು ಬಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಎದ್ದು
 ಪುಲಕಿತಾಂಕಿತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಆನಂದವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ,

ಶಾಂತಾಕಾರಂ ಭುಜಗ ಶಯನಂ ಪದ್ಮನಾಭಂ ಸುರೇಶಂ |
 ವಿಶ್ವಾಕಾರಂ ಗಗನ ಸದೃಶಂ ಮೇಘವರ್ಣಂ ಶುಭಾಂಗಂ ||
 ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಕಮಲನಯನಂ ಯೋಗಿಹೃದ್ಧ್ಯಾನಗಂಮ್ಯಂ |
 ನಂದೇ ವಿಷ್ಣುಂ ಭವ ಭಯಹರಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕ ನಾಥಂ ||
 ಸಶಂಖ ಚಕ್ರಂ ಸಕಿರೀಟಿ ಕುಂಡಲಂ |
 ಸಪೀತ ವಸ್ತ್ರಂ ಸರಸೀರುಹೇಕ್ಷಣಂ |
 ಸಹಾರ ವಕ್ಷಸ್ಥಲ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಶ್ರಿಯಂ |
 ನಮಾಮಿ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಿರಸಾ ಚತುರ್ಭುಜಂ ||
 ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಾರದ ಪರಾಶರ ಪುಂಡರೀಕ |
 ವ್ಯಾಸಂಬರೀಷ ಶುಕ ಶೌನಕ ಭೀಷ್ಮ ದಾಲ್ಘ್ಯನಾ |
 ರುಕ್ಮಾಂಗದಾರ್ಜುನ ಬಲೀಂದ್ರ ವಿಭೀಷಣಾದಿ |
 ಪುಣ್ಯ ನಿಮಾನ್ ಪರಮ ಭಾಗವತಾರ್ ಸ್ಮರಾಮಿ

ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಾಪಣಂ

ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯೈ ರನಾದಿ ಕಾಲ ಪ್ರವೃತ್ತಾವಂತಾ ಕೃತ್ಯ ಕರಣ
 ಕೃತ್ಯಾ ಕರಣ, ಭಗವದ ಪಚಾರ, ಭಾಗವತಾಪಚಾರಾಃ ಸಹ್ಯಾಪಚಾರ ರೂಪ
 ನಾನಾ ವಿಧ ಅನಂತಾಪಚಾರಾಃ, ಆರಬ್ಧ ಕಾರ್ಯಾನ್, ಅನಾರಬ್ಧ ಕಾರ್ಯಾನ್
 ಕೃತಾನ್, ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನ್, ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ ಅಶೇಷತಃ ಕ್ಷಮಸ್ವ ||

ಮಂತ್ರಹೀನಂ ಕ್ರಿಯಾಹೀನಂ ಭಕ್ತಿಹೀನಂ ಯದರ್ಚನಂ |
 ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ದೀನಮಾಂ ಆತ್ಮ ಸಾತ್ಕರು ||
 ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕ್ರಿಯಂತೇ ಆಹರ್ನಿಶಂ ಮಯಾ |
 ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಮೇ ದೇವ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮಧುಸೂದನ ||

ತೀರ್ಥ ಪ್ರಾಶನಂ

ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯು ಹರಣಂ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಧಿ ನಿವಾರಣಂ |
 ಸಮಸ್ತ ದೋಷ ಶಮನಂ ವಿಷ್ಣು ಪಾದೋದಕಂ ಶುಭಂ ||
 ಪ್ರಥಮಂ ಕಾಯ ಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಧರ್ಮ ಸಾಧನಂ |
 ತೃತೀಯಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಚೇತಿ ಏವಂ ತೀರ್ಥಂ ತ್ರಿದಾ ಪಿಬೇತ್ ||

ಶರೀರ ಜರ್ಯೋ ಭೂತೇ ವ್ಯಾಧಿ ಗ್ರಸ್ತೇ ಕಳೇಬರೇ |
 ಔಷಧಂ ಜಾಹ್ನವೀ ತೋಯಂ ವೈದ್ಯೋ ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ ||
 ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಿಲಾವಾರಿ ಪಾಪಹಾರಿ ವಿಶೇಷತಃ |
 ಆಜನ್ಮ ಕೃತ ಪಾಪಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ದಿನೇ ದಿನೇ ||

ಪ್ರಸಾದ ಪರಣಂ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಜಗದ್ವ್ಯಾಸ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕೀಲ ವಿಗ್ರಹ |
 ಸುಭುಕ್ತ ಫಲ ತಾಂಬೂಲ ದೇಹಿ ಮೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ||

ಪ್ರಸಾದ ಧಾರಣಂ

ವಿಷ್ಣೋ ಪಾದಾರ್ಪಿತ ಪುಷ್ಪಂ ಯತ್ಪುಷ್ಪಂ ಶಿರಸಾ ವಹೇತ್ |
 ಕೋಟಿ ಜನ್ಮ ಕೃತಾತ್ ಪಾಪಾತ್ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಆತ್ಮ ನಿವೇದನಂ

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ |
 ಬುದ್ಧಾಶ್ರಿತ ನಾನಾ ಪ್ರಕೃತೇ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |
 ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ |
 ನಾರಾಯಣಾ ಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ಶ್ರೀ ಶತಜ್ಞಾಪನ ನಿಷ್ಕ ಪರಮೈಕೀತಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗೈಕ ಪರಾಯಣ
 ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬಂಧುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಾನುಸಂಧಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾರೋಹಳ್ಳಿ
 ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ
 ಸಮಾಪ್ತವಾದುದು.

|| ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಮಸ್ತು ||

: ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು :

1. ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟಪುರ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ನಾನಾ ಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತವು -1894
ಮಾದಗೋಡನಹಳ್ಳಿ ರಂಗದಾಸರು
2. ಶ್ರೀ ಶರಣದ್ವರ್ತನಮು (ತೆಲುಗು) -1949
ತಿರುಮಲ ಪರವಸ್ತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
3. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ದೀಪಿಕಾ (ತೆಲುಗು)
ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅಳಘ ಶಿಂಗರ ವಂಡಿತರು
4. ದೇವ ಪೂಜಾ ಪದ್ಧತಿ -1971
ಉಡುಪಿ ಪಾವಂಜಿ ಗುರುರಾವ್ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್
- 4a. ವೈಷ್ಣವ ದೇವ ಪೂಜಾ -1956
ಉಡುಪಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಪ್ರೆಸ್ (ಪ್ರೈ) ಲಿ.,
5. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಯಜುಸ್ಸಂಘ್ಯವಂದನಮು (ತೆಲುಗು) -1932, 1949
ತಿ. ಪ. ವೇಂ. ರಾ. ಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
6. ಭಗವದಾರಾಧನ ಕ್ರಮಃ -1933
ತಿ. ಪ. ವೇಂ. ರಾ. ಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
7. ಶಾಕ್ತಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಗತ ವೈಭವ -1970
ಹೆಚ್. ಆರ್. ಸಂಪತ್ಕುಮಾರ್
8. ಭಗವಾ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ 1972
ಎಂ. ಒ. ಎಚ್. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
9. ಅಲ್ಪಾರ್ಥಗಳ ಕಥೆಗಳು -1973
ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ
10. ಶ್ರೀರಂಗಂ ವೈಕುಂಠ ಏಕಾದಶಿ ಅಧ್ಯಯನೋತ್ಸವಮು (ತೆಲುಗು) 1958
ಸ್ಥಾನೀಕಂ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
11. ಪರವಸ್ತು ಮಠಂ ಗುರು ಪರಂಪರಾ (ತೆಲುಗು) -1958
ತಿ. ಪ. ವೇಂ. ರಾ. ಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
12. ನಿತ್ಯೋಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ 1970
ಹೆಚ್. ಕೆ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ

13. ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ 1971 ತಿರುಕ.
14. ಪ್ರಪನ್ನಾನುಷ್ಠಾನ ಭಾಸ್ಕರಮು (ತೆಲುಗು) -1890
ಪ. ಎಂಬೆರುಮಾನಾರ್ ದಾಸರು
15. ಚಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ದ್ವಿಜ ಷೋಡಶ ಕರ್ಮಾಣಿ (ತೆಲುಗು)-1902
ಶಿ. ಪ. ಅಳಫಿಯ ಮಣವಾಳ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
16. Indian Philosophy -Vol. 1 -1929
Dr. S. Radhakrishnan
17. Sathvatha Vaishnavism
by: R. Ramachandran
“ಅಭ್ಯುದಯಂ” ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ -1980
ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಶಾತ್ರಾದ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಮ್ಮೇಳನ-ಬೆಂಗಳೂರು
18. ಯಜುರ್ವೇದಾಧ್ಯಾಯವಂದನಂ -1970
ಹೆಚ್. ಆರ್. ಸಂಪತ್ಕುಮಾರ್
19. ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಂಡು -1960 ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ
20. ಸಮಯಾಚಾರ ಶುರುಕ್ತಂ (ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ-ತಮಿಳು ಭಾಷೆ) -1929
ಶಿ. ಪ. ವೇಂ. ರಾ. ಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
21. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಚಂದ್ರಿಕ (ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ-ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ) -1929
ಶಿ. ಪ. ವೇಂ. ರಾ. ಸ್ವಾಮಿಭಿಃ
22. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಮಯಾಚಾರ ನಿಷ್ಕರ್ಷಂ (ತೆಲುಗು ಲಿಪಿ-ತಮಿಳು ಭಾಷೆ)
ತಿರುವಯೋಧ್ಯಾ ರಾಮಾನುಜ ಜೀಯರ್ -1909
23. Bhagavathism (Sathvathism) & Bramhinism
by : Dr. A. Appan Ramanujam-Madras
24. Non Vedic Base of Sri Vaishnavism OR
Shathada Sri Vaishnavas & Sri Vaishnavism
by : Dr. A. Appan Ramanujam-Madras
25. ಭಗವದ್ರಾಮಾನುಜರು ಮತ್ತು ರಾಮಾನುಜ ದರ್ಶನ
ನ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ಪ್ರವೀಣ
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಾತಾಚಾರ್ಯ - ಮೇಲುಕೋಟೆ

